

Belek

Mücadelesi

Hazırlayan: Hediye Gündüz

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Antalya Şubesi

Belek Mücadelesi

Hazırlayan: Hediye Gündüz

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Antalya Şubesi

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
1. Bölüm: Belek, Belek'te Otel ve Golf Tahsisleri, Orman Kısıımı ve Turizm	2
Belek	5
Neden Belek?	6
Belek'te yapılan oteller ve golf sahası listeleri, Belek Turizm Merkezi Kadriye Beldesi Taşlıburun Mevkii	8
Belek'te Tahsisler, Turizm, Yasal Boyut ve Turizm Teşvik Yasası	14
Belek'te Golf Alanları ve Turizm Tesisleri İçin Tahsis Edilen Alanlar Konusunda Değerlendirme ve Üstün Kamu Yararı	16
Ülkemizin Turizm Planlama Politikaları ve Çevresel Sorunlar	23
Belek Ormanları-Fıstık Çamları	33
Tek Ağacın Yanı sıra Ormanı da Görebilmek	35
Okalıptuslar	38
Belek'te Makiler	42
Rapor	43
Avukat Noyan Özkan'ın Çevre Bakanlığına Dilekçesi	46
Özel Çevre Koruma Bölgesi Belek	49
Belek Ve Endemikler	55
Golf sahalarının Sulak Alanlara Olumsuz Etkileri	57
Turizm, Ekoloji, İnsan ve Geleceğimiz	69
2. Bölüm: Belek Mücadelesi	85
Bizler Belek İçin Yola Çıktık	87
Güz Düştü	87
Belek Mektupları	92

O Günlerde Bastırılan El İlanı Metni	104
Belek Ormanları için 72 Gün Boyunca Aydın Kanza Parkında Yapılan “Kesintisiz Basın Açıklaması” Eylem Güncesi	105
Şefkat Ağacı	105
Aylardan Aralık	107
Bugün Beşinci Gün	108
Keşke Elimde Bir Sihirli Değnek Olsa	110
Doğayla Fısıldaşma	111
Biz	112
O Gün Onbirinci Gnd	114
Parkın Srprizleri	116
Onüçüncü Gün ve Yeni Yıl	117
Yola Devam	118
Kahramanlar	121
61. Günde Belek, Ankara ve Çevre Bakanı	122
63 Günde “Bu Toprağın Sesi” Programına Teşekkür Ediyor ve 15. Yıllarını Kutluyoruz	123
Bekir Coşkun'a Teşekkürler	124
72. Gün ve Çevreci olmak	126
15 Ağustos 2005 Tarih İtibariyle Antalya Sivil Toplum Kuruluşlarının Belek İçin Yaptığı Çalışmalar	128
Belek'te Son Durum	128
Bu Kitabın Baskıya Gireceğı Şubat 2007 Tarih İtibariyle Belek ve Ormanlar Adına Çok Önemli Olan Hukuksal Bir Sonuç	130
“Belek Ormanlarına Gönül Verenler”	131

ÖNSÖZ

BUGÜN DÜNYA ÇOK GÜZEL...

Uzun zamandır dünya bize çok karanlıktı ama bugün çok güzel...

Çünkü “Belek’i” sizlere anlatacak bu kitap doğdu...

Kitapta sizlere Belek için çalışırken tüm yaşadıklarımızı, dostlarımızı, insanlarımızı, insanlığımızı, ormanlarımızı ve 72 gün boyunca Antalya-Aydın Kanza Parkında devam eden eylemimizle birlikte tüm düşündüklerimizi, yaşadığımız şehri, yani kısacası “Belek Mücadelesi”ni anlatacağız...

Bizlere “romantik çevreciler” demelerini çok sevmiştik ve içinde duygu olmayan hiçbir şey de bizleri mutlu edemezdi...

Bu yüzden bizi ayakta tutan tüm değerlerimizle birlikte bize güç veren tüm güzellikleri de sunacağız...

Ve yol arkadaşlarımızı, gülleri, sürprizleri ve bir fıstık çamının tuzlara belenmiş çam pürleriyle dolu ellerimizle birlikte oraya uzattığımız tüm gönülleri de anlatacağız.

Ve yine biliyoruz ki, bugün siz uzatacaksınız elinizi, yarın çocuklar, liseliler, gençler; öbür gün yazarlar, besteciler, şairler ve bir gün de öğretmenler, ev kadınları, savcılar, hakimler ve tüm toplumumuz uzatacak...

İşte o zaman da Belek ve Belek gibi tüm ormanlar, sularını kaybetmiş tüm göller, duruluğunu kaybetmiş bütün çaylar, gökyüzü ve tüm mağdurlar yeniden yaşama dönme fırsatı bulup, yeniden hayata dönecekler...

Dedim ya, bugün dünya çok güzel; çünkü hem ölüm fermanı verilmiş ormanlarla kol kolayız, hem de siz gönül dostlarımızla...

Hepinize katkılarınız için şimdiden teşekkürler...

Hediye Gündüz

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Antalya Şubesi
Yönetim Kurulu Başkanı

I. BÖLÜM

BELEK, BELEK'TE OTEL VE
GOLF TAHSİSLERİ, ORMAN
KIYIMI VE TURİZM

BELEK

Belek ve Belek Muhafaza Ormanının tamamı 190 bin dönümdür ve bunun 23 bin dönümü orman, 1500 dönümü kum saha, geri kalanı ise iskan ve tarım alanıdır. Alan 1958- 1960'lardan itibaren 1980 yılına kadar ağaçlandırılmış ve toplam 700 bin civarında ağaç bulunmaktadır.

Belek yerleşim merkezi ve Belek Muhafaza ormanlarının hemen yanında yer alan "BELEK ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ" 2872 sayılı çevre kanununun 9. maddesine istinaden 21.11. 1990 tarih ve 20702 sayılı Resim Gazete'de yayınlanarak 22.10.1990 tarih ve 90/ 1117 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit ve ilan edilmiştir.

Belek'in yine hemen yanında Kadriye yerleşim merkezi yer almakta ve her ikisi de Belek muhafaza ormanlarına bakmaktadır.

NEDEN BELEK?

1983'te Turizm Teşvik Kanunu ile turizmle tanışmaya başlayan Belek, başlangıçta kıyıda birkaç otel ve tatil köyü ile turizme başlamışken şu anda o turizm bir doğa canavarına dönüşmüş durumdadır.

Çok görkemli ekolojik zenginliği Belek Muhafaza ormanı ve ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ olmasına rağmen Belek, “Doğu Antalya Çevre Düzeni Belek Revizyonu (onama tarihi 29.1.2004) Plan Kararı” ile 5 Turistik Tesis Alan ve 5 adet 586 ha. lık Golf ve Konaklama alan tahsisi ile yeniden dikkatleri üzerine çekmiştir.

Örneğin yapılan tahsislerden biri olan Belek İleribaşı-İskele Mevkii, G4 parsel no'lu 610.000 m2 ormanlık alanda 18 delikli golf ve 420 yatak artı 100 personel yatağı olmak üzere turizm tesisi yapımı için ilgili bakanlıkça 09.12. 2004 gün ve 3122- 10439-33846 sayılı belge ile kesin izin verilmiş, ağustos ayında başlayan çalışma hala devam etmekte olup binlerce ağaç kesilmiştir.

Yukarıda belirtilen Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ayrılan alanın bir kısmı ve Belek Muhafaza Ormanının tamamı bu tahsislere verilmiş durumdadır.

Daha önceden 35 adet 5 yıldızlı otel ve tatil köyü ve birçok golf sahası yapılmışken, yeni tahsislerle kalan bütün ormanlar devletin elinden çıkarılmış ve kalan tüm ormanlık alanlar otel ve golf sahasına dönüşmüş olacak ve Belek'te tüm orman dokusu yok olacaktır.

Ortalama olarak ormanlık alanlara yapılan golf sahalarındaki ağaçların %90-95 inin kesileceği düşünülürse ağaçların en az 500-600 bininin kesileceği ortaya çıkmaktadır. Bu rakamlar ise çok düşündürücü ve ürkütücüdür.

Yapılan tahsislere golf sahası ve oteller yapıldığı takdirde ormanlarının neredeyse tamamının kesilecek olan Belek'te, ormanın kuruluş amacı olan kumullar, ormanda yaşam bulan endemikler, hayvanlar ve kuşlar yok olacaklar ve tam yaşam alanları tahrip olacaktır.

Bölge çok uzun sahilleriyle Chelonedia (Deniz kaplumbağaları) ve Caretta Carettaların üreme alanı olması nedeniyle de kesin koruma altında olduğu bir yerdir.

Bölgede A.Ü tarafından yapılan araştırmaya göre 574 bitki çeşidi bulunmaktadır. Bunlardan 28 adedi endemik ve endemiklerden 8 adedi de küresel ölçekte nesli tehlike altında olan bitkiler. Bunlardan bir tanesi de yabani soğan.

Endemikler, Bern sözleşmesine göre koruma altındadır ve ülkemizde uygulanmasından Avr.Konseyi ve Türkiye sorumludur. Bern Sözleşmesi Avrupa Konseyi sözleşmesi olup, Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesidir. Amacı yabani flora ve fauna ve bunların yaşama ortamlarını korumaktır. Özellikle nesli tehlikeye düşmüş ve düşebilecek türlere özel önem verilir. (madde I)

Bölgede hali hazırda bulunan golf sahalarında ve otellerde kullanılan su nedeniyle artan su gereksinimi su sıkıntısını da gündeme getirmiş durumdadır. Şu anda Belek yerleşim merkezinde su sıkıntısı gündeme gelmek üzeredir.

Bölgenin tüm bu özelliklerine rağmen Turizm Sahası ilan edilerek otel ve golf alanlarına tahsis edilmiş olması bölgede inanılmaz tahribatlara sebep olacaktır.

Amacımız Belek'in zenginliğini sizlere anlatmak, tahsisler nedeniyle neler kaybedeceğimizi gözler önüne sererek ve çözümler konusunda geleceğimiz demek olan doğanın korunmasında sizlerle işbirliği yapabilmektir.

BELEK'TE YAPILAN OTELLER VE GOLF SAHASI LİSTELERİ, BELEK TURİZM MERKEZİ KADRIYE BELDESİ TAŞLIBURUN MEVKİİ

1- Asteria Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve yatak kapasitesi 650 yatak. Ancak yeni düzenlemeler yatak sayısı tahmini 800-1000 kişilik

2- Clup Mega Sayar Tatil Köyü-Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak ortalama 100 dönüm ve 650 yatak. Ancak yeni düzenlemelerle yatak sayısı artmış olabilir.

3- Adora Otel ve Tatil Köyü - Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve 2000 yatak. Ancak yeni düzenlemelerle yatak sayısı tahmini 2500.

4- Tat Beac Otel Tatil köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve 650 yatak. GOLF SAHASI VAR. GOLF SAHASI TAHMİNİ 600 DÖNÜMÜN ÜSTÜNDE

5- Ic Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve 1000 yatak. Ancak yeni düzenlemelerle yatak sayısı tahmini 1800.

6- Sirene Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve 650 yatak. Yeni düzenlemelerle yatak sayısı tahmini 800-1000. GOLF SAHASI VAR- 2003 te YAPILMIŞ ve ALAN TAHSİSİ 1000 DÖNÜMÜN ÜZERİNDE.

7- Sirene City- Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm ve 650 yatak. Ancak yeni düzenlemelerle tahmini 800- 1000 yatak

8- Aldiana Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm ve 650 yatak. GOLF SAHASI İNŞAATI SÜRÜYOR- ağustosta inşaatı başladı ve binlerce ağaç kesildi. İnşaat ayrıca küçük bir bataklık alanının üzerinde yapılıyor. Bataklık alanlarda Çevre Bakanlığı dışında hiçbir müdahale yapılamaz olduğu halde hala işlemler yapılıyor. Buradan yasal olarak suç duyurusunda bulunuyoruz.

Belek ormanları

9- Kaya Otel ve Tatil Köyü- TAHSİS ORMANLIK ALANDAN VE İÇİNDE GOLF SAHASI, FUTBOL SAHASI, otel ve tatil köyü olduğu için metrekaresini bilmiyoruz. FUTBOL SAHALARI 3-4 ADET. ORMANLIK ALANDA HALA DA FUTBOL SAHASI İNŞAATLARI DEVAM EDİYOR.

10- Sun Zeynep Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm ve 650 yatak. Ancak yeni düzenlemelerle tahmini 800 -1000.

11- Varuna Tatil Köyü- -Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm ve 650 yatak.

12- Eski Altis Otel ve Tatil Köyü- - Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm ve 650 yatak. Yeni düzenlemelerle tahmini 1500'e yaklaşmış durumda.

13- Papilyon Belvil- Ormanlık alandan tahsis ortalama olarak 100 dönüm ve 650 yatak.

14- Turtel Bellis (Eski Marmara) Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 100 dönüm ve 650 yatak.

15- Attelia Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis ortalama olarak 100 dönüm ve 650 yatak. Yeni düzenlemelerle tahmini 700- 800.

BÖLGEDE İNŞAATLAR

YENİ OTEL İNŞAATI (1) - Attelia otelin yanında
BELEK TURİZM MERKEZİ BELDESİ İLERİBAŞI MEVİKİİ OTELERİ
OTEL İNŞAATI (2) - HALA AĞAÇ KESİMİ VE KUMUL TAHRİBİ
SÜRÜYOR

16- Mesa Belpark Otel ve Tatil Köyü (Eski Magic Life) -
Ormanlık alandan tahsis tahmini olarak 150 dönüm. 1800 yatakla
başladı şimdi tahmini 2400 kişilik.

17- Mesa Park Otel ve Tatil Köyü - Ormanlık alandan tahsis
tahmini 100 dönüm ve 650 yatak.

18- Belkonti Otel ve Tatil Köyü-Ormanlık alandan tahsis
ortalama 100 dönüm ve 650 yatak.

19- Arcadia Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis
ortalama olarak 100 dönüm ve 650 yatak.

20- Grida Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini 100
dönüm ve 650 yatak.

21- Alibey Tatil Köyü-Ormanlık alandan tahsis tahmini 100
dönüm ve 650 yatak.

Yeni düzenlemelerle spor alanları yapıldı.

BU BÖLGEDE YENİ OTEL İNŞAATI (4)(-RİVA OTEL)
SÜRÜYOR VE HALA ORMANLAR KESİLİP KUMULLAR TAHRİP
EDİLİYOR.

22- Silyum Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis
tahmini 100 dönüm ve 650. Yeni düzenlemeler yaptı, sayıyı
bilmiyoruz.

23- Cornella Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis
tahmini olarak 100 dönüm ve tahmini 1150 kişilik GOLF SAHASI
İNAŞATI SÜRÜYOR ORMANLAR KESİLİYOR VE KUMULLAR
HIZLA TAHRİP EDİLİYOR. TAHMİNİ 1000 DÖNÜM

24- Riksos Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis
tahmini 60 dönüm ve 650 yatak

GOLF SAHASI İNŞAATI SÜRÜYOR, ORMANLAR KESİLİYOR VE KUMULLAR TAHRİP EDİLİYOR. TAHMİNİ 1000 DÖNÜM.

25- Piene Beach Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini 60 dönüm ve tahmini 1000 yatak.

26- Paine Beach City- Ormanlık alandan tahsis tahmini 100 dönüm lve 900 yatak.

27- Atlantis Otel- Ormanlık alandan tahsis ve 650 yatak

28- Glorya Verde Tatil Köyü(ÖZALTIN)- Ormanlık alandan tahsis tahmini 60 dönüm ve 650 yatak. 2 GOLF SAHASI İNŞAATI SÜRÜYOR VE HALA ORMANLAR, KUMULLAR VE TAHRİP EDİLİYOR. HERBİRİ 1000 DÖNÜM- BELEK BÖLGESİNİN OTEL VE GOLF GURUBU OLARAK BELEK ORMANLARININ YAKLAŞIK 2/ 3 NÜ ALMIŞ DURUMDA. 29-Papilyon Zeugma- Ormanlık alandan tahsisi tahmini 60 dönüm ve 650 yatak.

30- Riksos Premum- Ormanlık alandan tahsisi tahmini 465 dönüm ve tahmini 1750 kişilik.

31- Sezars Otel Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsis tahmini 60 dönüm ve 650 yatak.

32- Letonia Otel-Ormanlık alandan tahsisi tahmini 60 dönüm ve 650 yatak.

Belek'te devam eden otel inşaatları

BELEK TURİZM MERKEZİ ACISU MEVKİİ OTEL VE GOLF SAHALARI

33- GLORYA GOLF SAHASI- AYLARDIR SÜREN İNŞAATI YENİ BİTTİ- YAKLAŞIK 1500 DÖNÜMÜ GEÇER. GOLF SAHASININ BİR BÖLÜMÜ “ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ”İÇİNDE BURADAN SUÇ DUYURUSUNDA BULUNUYORUZ. İÇİNDE KURUMUŞ ÇOK FAZLA ÇAM VAR.

34- GLORYA GOLF VE TATİL KÖYÜ- Ormanlık alandan tahsisi tahmini 100 dönüm ve 650 yatak

35- Xanada Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsisi tahmini 185 dönüm ve 1000 kişilik.

36- Robihson Otel ve Tatil Köyü- Ormanlık alandan tahsisi tahmini 100 dönüm ve 650 yatak.

OTELİN GOLF SAHASI VAR TAHİMİNİ 1000 DÖNÜM.

37- NOBİLİS GOLF SAHASI İNŞAATI SÜRÜYOR ALAN ÇOK BÜYÜK, TAHRİBATLAR DA ÇOK BÜYÜK.

GOLFE TAHSİS EDİLEN ALANLAR

ÖNEMLİ NOT: SON GOLF TAHSİSLERİ İLE BİRLİKTE VERİLEN TAHSİSLER TÜM ORMANLIK ALANI KAPSAYACAK NİTELİKTE. ORMANLIK ALANIN TOPLAMI 23 BİN DÖNÜM VE YAKLAŞIK 600-700 BİN AĞAÇ VAR. BU ALANIN TAMAMI OTEL VE GOLF SAHALARINA TAHSİS EDİLMİŞ DURUMDA VE BU DURUMDA EN İYİ HESAPLAMALARLA 500 BİN AĞAÇ KESİLECEK.

Belek'te otel inşaatları

BELEKTE TAHSİSLER, TURİZM, YASAL BOYUT VE TURİZM TEŞVİK YASASI

1-Belek'te tahsislere yol açan 2634 sayılı Turizm Teşvik Yasası, 12 Eylül darbesinin ardından 16 Mart 1982 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş bir yasadır. 2001 yılında gerçekleştirilen anayasa değişikliklerine kadar yürürlükte kalan yasa, Anayasa'nın geçici 15 inci maddesi gereğince anayasaya aykırılığı iddia edilemeyecek yasalar arasındaydı ve bu nedenle de daha en baştan antidemokratik bir yapıya sahipti.

Yapılan değişiklik sonucunda Anayasanın Geçici 5 maddesinin "kurumlar hiyerarşisi" ilkesine aykırı olan fıkrası yürürlükten kaldırıldığından Millî Güvenlik Konseyi döneminde getirilen tüm yasalar gibi bu yasanın da anayasaya aykırılığı ileri sürülebilir duruma gelmiştir,

Ancak yasak nedeniyle yürürlüğe girdiğinden bu güne kadar Anayasa Mahkemesinin gündemine gelemeyen bu yasa sonucu; kamuoyunda hala tartışılan Antalya yalıyarlarındaki oteller, İstanbul'da Park Otel, ve kent surlarını, yeşil alanları ve parklarını yok ederek inşa edilen Gökkafe Conrad gibi oteller, tarihi Dolmabahçe Sarayı'nın bahçesinin üzerine oturan Swiss Otel gibi birçok otel ve ülkemizin birçok yerinde bu kanunun uygulaması olarak ortaya çıkmıştır. Bu olumsuz uygulamalar Kültür ve Turizm Bakanlığının onayladığı imar planları ile gerçekleşmektedir. Bu kanunun 7. maddesi ile bakanlığa tanınan imar planlama yetkisi de artık tartışılır duruma getirmiştir.

Turizm Teşvik Kanununa göre 1983'te Turizm Bölgesi ilan edilen Belek'te "Turizm Alanı" ilan edilen yerlerin bütün işlemleri antidemokratik yapısını rağmen Turizm Teşvik yasasına göre Turizm Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

2004 e kadar yapılan tahsislerde kamu yararı aranıyordu. Bilindiği gibi Anayasada kamu yararı maddesi esastır.Ancak 2004 Turizm Teşvik Yasasında yapılan değişiklikle bu kamu yararı hükmü değiştirildi. Artık "Kamu Yararı" esası aranmadan tahsisler yapılabiliyor ve Belek'te yapılan tahsislerde kamu yararı olmadığı da açıkça görülüyor. Ne yazık ki doğanın korunmasında Turizm Teşvik Kanunu çevre hareketinin en zayıf kanıdır.

2- Yasanın 8. maddesinde Anayasaya aykırı düşecek düzenlemelere de yer verilmiştir. Turizm bölge, alan ve merkezlerinde yapılan kamulaştırmalarda çıkacak uyumsuzluklarda "dava ve takiplerin kamulaştırma kararına değil, bedeline ilişkin olarak yürütülmesi, sonuçlandırılması"na ilişkin hükümdür. Bu hüküm çok açık biçimde Anayasanın 125 maddesinde belirtilen "idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yolu açıklık kuralına ve Anayasanın 2 maddesinde ifadesini bulan Hukuk Devleti ilkesine ters düşmektedir.

3- Bu kanunun çevreye ve diğer konulara yaptığı olumsuz etkiler de saymakla bitmez. Planlar tahsise hazır parsel üreten araçlar olarak görülmüş, kıyılar ve boş yerler yağmalanmış ve kıyılar tüm neredeyse betonlaşmıştır

4- Tahsislerin verilmesinde politik tercihler çok etkin olmuştur. Siyasi iktidara yakın olan kişiler kendi kapitalleri dahi olmadan tahsisler almışlardır.

5- Tahsisler yapılırken sadece 4-5 yıldızlı otel ve I. sınıf tatil köyü yapma niyeti olanlar gözetilmiş ve böylelikle kitle turizmi desteklenmiş halkın da kullanabileceği daha basit tesislerin yapılabilmesi için tahsisler verilmemiştir.

6- Kıyılarda bulunan kamu mülkiyetindeki orman arazileri hep tahsise uygun araziler olarak görülmüştür.

7- Tahsise çıkartılan ve yatırıma dönüştürülen alanlarda denetim eksikliği vardır. Örneğin Belek'te her yıl işletmelerin neredeyse tamamı tesislerini genişletmektedir.

8- Yapılan bunca tesis çoğunlukla yabancı şirketlerin istekleri doğrultusunda pazarlanmakta, büyük çapta döviz girdisi kayıplarına neden olmaktadır. Daha basit bir açıklama ile yabancılar, bizim doğal değerlerimiz üzerine yine bizim kaynaklarımızla kendi insanları için en ucuz tatil senaryoları uygulamaktadır.

9- Son verilen tahsisler ile otel fiyatları iyice düşecek, doğal değerler tahrip olacak, hem de turizmin devamı riske girecek ve Türkiye iyice betonlaşacaktır.

BELEK'TE GOLF ALANLARI VE TURİZM TESİSLERİ İÇİN TAHSİS EDİLEN ALANLAR KONUSUNDA BİR DEĞERLENDİRME VE ÜSTÜN KAMU YARARI

Prof. Dr. Uçkun GERAY

İ. Ü. Orman Fakültesi, Ormancılık Ekonomisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Kısaca özetlenirse, 1990 yılında Belek Bölgesi Çevre Düzeni Planı yapılmış ve bu plan zamanla revizyondan geçirilmiştir. 1993'de G4 kodu ile gösterilen bir golf alanı kullanımı; 2002 yılındaki revizyonla G7 golf alanı kullanımı; 2004 yılındaki yeni bir plan revizyonu ile de G8, G9, G10 golf alanları ve yanında beş turizm alanı için tahsis yapılmıştır.

Hemen görüldüğü gibi esasen turistik tesislerle, yerleşimlerle ve bunlara ilişkin öteki tesislerle parçalanmış ve doldurulmuş olan Belek, 1993 yılından başlayarak, geriye kalabilen doğal değerleri çerçevesinde, adım adım yeni tahsislere konu olmuştur.

1990 öncesi yoğunlaşan turizm tesisleri ve yerleşimler öncesinde de zaten tahrip edilmiş ve yanlış kullanılmış olan bu coğrafya, 2004-2006'da yeni bir saldırıya maruz kalmaktadır. Dolayısıyla gelecekte yaşanabilecek özellikli bir dönemde de başka saldırılara konu olabilecektir. İçinden geçmekte olduğumuz dönemin kendine özgü bir ele geçirme, devleti zaafa düşürme ve doğanın içerdığı rantı paylaşma dönemi olduğu bellidir.

Turizm tesisleri ve yerleşim alanlarından geriye kalabilmiş olan alanlara, yeni öneriler için talepçi olmanın mantığında, benmerkezcilik; doğayı bir sistem olarak algılayamama; turizm sektörünün geleceğini ve niteliğini görememe; hukuku değil kanunları dikkate alma sakatlığı yer almaktadır.

Üstün Kamu Yararı ve ÇED

Bir başka deyişle, söz konusu araziden ve onun içerdiği doğal değerlerden elde edilecek yararlar “kamu yararı” olma özelliğinden hızla uzaklaştırılmaktadır. Gerçekten de, adım başı özel kullanıma ve işletmeciliğe açılmış olduğu görülen, bugün ve gelecekte bu dayatmanın süreceği anlaşılan böylesine bir ortam, özel çıkarların hâkim duruma ulaştığı, yani kamu yararının sınırlarının giderek daraldığı bir ortam demektir. Üstelik tesislerin, firmaların ve alt yapının doğayı tahrip ederek gerçekleştirilebildiği bir sektör söz konusu olduğu için kamu yararının boyutları daha da daralmak-tadır. Oysa doğanın korunması, tek başına, kamu yararı üretme anlamını taşımaktadır. Doğanın sınırlarını daraltmak yahut onu dönüştürmek ise kamu yararını daraltmak demektir. Başka deyişle, Belek arazisinin bu şekilde yoğun, hoyratça ve benmerkezli kullanımı, doğal kaynağın “üstün kamu yararı” çerçevesinde kullanılması ilkesine aykırıdır.

Üstün kamu yararı birçok alternatif kullanımda ortaya çıkabilecek farklı kamu yararlarının karşılaştırılması ve üstün olan seçenek doğrultusunda karar verilmesi, yararların göreceli olarak karşılaştırılması yaklaşımı anlamına gelmektedir.

Bu karşılaştırma kuşkusuz Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporunun da temel konusudur. Dolayısıyla ÇED raporunun bu tür vakalarda mutlaka usulüne, başka ifadeyle yönetmeliğe uygun olarak düzenlenmesi ve sözü edilen kıyaslamanın yapılması gerekmektedir. Eğer bu kıyaslama, yani seçenekleri oluşturma ve bunları nesnel ölçütlerle karşılaştırma söz konusu değilse ÇED raporu anlamını kaybetmektedir. Uygulamalara bakıldığında, ya ÇED raporuna gerek yoktur denilmekte ya da ÇED raporları bu kıyaslamayı içermemektedir.

Havzayı Bütüncül Kavrama

Belek'te yapılan yanlışlıklardan biri, ancak yukarıda açıklanan hususla da ilgili olan biri, bir havzanın yahut bir coğrafyanın içerdiği doğal varlıkların bütüncül düşünülmemesidir. Belek'te de, yaban

hayvanı, otağı, makisi, ormanı, tarım alanı, kumulu... vb ile doğal kaynaklar bir bütündür. Dolayısıyla söz konusu farklı ekosistemler kendi sınırları içinde düşünülemezler. Bu demektir ki, tahsis edilen ve üzerinde dönüştürülmüş bir biyolojik sistem (golf alanı) ve dönüştürülmüş bir yapay ortam (turizm tesisi yapıları) kurulan alanlar diğer ekosistemlere kendi kadastral sınırları dışında etki yaratmaktadır. Bir havzadaki her farklı ekosistem diğerlerinin varlığına muhtaçtır. Bu bütünlük, havzadaki dönüştürülmüş ortamlar yahut yapay ortamlar yoğunlaştıkça daha büyük bir önem kazanmaktadır. Belek'teki durum bu kritik sınırın esasen aşılmış olduğunu göstermekte, plan revizyonlarına bakılırsa, açılacağını da ifade etmektedir.

Nitekim alandaki dönüşümler ve yapılaşmalar kesinlikle, örneğin su rejimini, hem yeraltı, hem yüzey suları açısından etkileyecektir. Sadece bu sonucun dahi yaban hayatına etkisi yıkıcıdır. Dolayısıyla doğadaki dönüşümleri yalnız bitki dokusu açısından ele almanın yanlışlığı ortadadır. Havzanın hem florası, hem de faunası ile birlikte ele alınması zorunludur. Ne var ki, genellikle faunanın değil, floranın temel alındığı hemen tüm tahlillerden anlaşılmaktadır.

Belek'teki tahsislerin kıyılardaki canlıları, kumulları, su ve rüzgâr rejimini... olumsuz etkileyeceği çok açıktır. Hele kazı materyalinin kıyılara ve dereciklere dökülmesi bu olumsuzluğu arttıracaktır. Bunun yanında yerleşimlerin ve turizm tesislerinin su talebinin artacağını ve havzanın su arzını zorlayacağını görmemek imkânsızdır.

Mevcut Mevzuat ve Hukuk

Yukarıda açıklananları özel çıkarı peşinde olanların anlamak istemesi beklenmez. Bu noktada kamu yararını koruyan, koruması gereken çevrelerin, yani uzman, aydın, bürokrat, hukukçu, milletvekili... çevrelerinin kural belirleme, denetleme ve yaptırım koyma görevlerini yerine getirmeleri esastır. Sivil toplum kuruluşları bu anlamda büyük önem taşımaktadır.

Bütün bunların anlamı mevcut mevzuatın, yasaların ötesinde, ilgili “hukukun” uygulanmasının gerektiğidir. Ormanların, çevrenin, meraların, suların yerküre ölçeğinde nasıl korunduğu ve geliştirildiği ve bunun bilimsel çerçevesinin ne olduğu dikkate alınmalıdır.

Belek örneği de “hukuk” çerçevesinde dikkate alınmak yani uluslar arası sözleşmelere dikkat edilmek zorundadır.

Ekonomik Tahlil Gereği

Belekteki yoğunlaşmanın, ekosistemleri parçalamanın, kazı ve dolduruların, ulaşım yollarının artırılmasının, ormanları daraltmanın, ağaçların kesilmesinin, ekosistemlerin dönüştürülmesinin... vb yalnız doğal ortamın değil ekonomik ortamın da yararına sonuç vermeyeceği ifade edilebilir. Bu, her şeyden önce turizm sektörünün özelliğinden kaynaklanmaktadır. Turizm ekonomik krizlerden en önce etkilenip talebin azaldığı bir sektördür. Bu sektöre aşırı bağlanmanın ve ona göre yapılanmanın doğru olduğu söylenemez.

Diğer yandan yeni açılan turistik firmaların öncelikler ve kendileri için olumsuz ekonomik ortam oluşturduğu, bunun belli bir eşik değerden itibaren çok daha büyük olumsuz etki yarattığı ifade edilmelidir. Ayrıca fiyatların zaten düşük olduğu koşullarda, başka deyişle talep esnekliğinin bir'den küçük olduğu koşullarda ülkenin yahut bölgenin firmaları arttıkça firma başına gelirin azalacağı, paylaşılacağı da dikkate alınmak zorundadır. Bunlara göre, özellikle böyle bir ortamda, havzadaki özel çıkarın artışından çok daha hızlı biçimde kamu yararında azalış yaşanacaktır. Buradan arazi tahsisinin sadece doğayla ilgili, yahut sadece ekonomiyle ilgili bir karar olmadığı ortaya çıkmaktadır. Şu halde ÇED raporlarına, yalnızca, doğayla veya kirlenmeyle ilgili belgeler şeklinde bakmak ve bu çerçevede düzenlemek son derece yanlış bir tutumdur.

Doğadaki ve ekonomideki gelişmelerin karşılıklı ilişkisi tahsis kararında etkili olmalıdır. Dolayısıyla sektör de, doğal kaynaklarda olduğu gibi, bir bütün halinde bir ekonomik tahlilin konusu yapılmalıdır.

Ancak, günümüzde böyle bir tahlil, tahsis isteyen özel girişimci tarafından yapılmamakta, keza sektör de kamu otoriteleri tarafından bu tür bir ekonomik incelemeye tabi tutulmamaktadır. Bu belirsizlik ortamında bir havzada arazi tahsisinin nasıl yapılabildiği gerçekten merak konusudur. Anayasa'nın 5. maddesindeki "...kişinin temel hak ve hürriyetlerini korumak... insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartların hazırlanması" tahsis kararının ancak böyle bir tahlil sonucuna dayanarak verilmesi ile mümkündür. Ayrıca Anayasa'nın 56. maddesinin ve 63. maddesinin gerçekleştirilmesi de bir kamu görevidir ve böyle bir tahlile ihtiyaç göstermektedir. Ne Çevre ve Orman Bakanlığı, ne de Kültür ve Turizm Bakanlığı karşılaştığı plan revizyonu ve arazi tahsisi sorunlarını bu yolla cevaplandırmıştır.

Bir tahsis kararı, diğer sakıncaları yanında halkın kaynaklarını daraltma yolunda da etkili olmaktadır. Günümüz halkının ve onların gelecek kuşaklarının doğadan ve denizden yararlanma fırsatlarının özel kesime devredilmekte oluşu dikkat çekmektedir. Bu da kamu yararının, yani bu yararın ilgili olduğu halk kesiminin azaldığını göstermektedir.

Bitirirken

Belirtilen bu konuların dışında, tahsislerle ilgili olarak temel yasalar ve usul yönünden hatalar olabilir, ancak bu koşullarda bunlara değinilmesi anlamsızlaşmaktadır. Gerçek sorun, yasalar ve usul

açısından durum değildir, doğanın korunmasının tek başına kamu yararı meydana getirdiğinin özümsememiş olmasıdır.

Buna göre Belek'teki tahsisler ulusal ve uluslar arası hukuka aykırıdır. Söz konusu kararlar gerekli tahliller yapılmadan verilmiştir. İleride ne olacağı belli olmayan, hatta kimin olacağı belli olmayan yapılaşmalar ve yerleşimler için, doğal varlıkları dönüştürmenin ve coğrafyayı yapay varlıklarla işgal etmenin, sonunda, kamu yararı yaratma gücü sıfırlanmış topraklar demek olduğu artık anlaşılmalıdır.

ÜLKEMİZİN TURİZM PLANLAMA POLİTİKALARI VE ÇEVRESEL SORUNLARI

Prof. Dr. Semra ATABAY - YTÜ Mimarlık Fakültesi

GİRİŞ

Son yıllarda dünya ülkelerindeki yaşam standartlarının yükselmesinin yanı sıra çalışma saatlerinin azalması, rekreasyon isteklerinin çeşitlenmesi nedeni ile rekreasyon alanlarını kullanan mobil nüfusta büyük artışlar görülmektedir. Aynı zamanda ülkeler ve hatta kıtalararası ulaşım ağlarının çeşitlenmesi de kitle turizmin endüstrisini yaratmıştır.

Bu nedenlere bağlı olarak ülkemizin zengin doğal ve kültürel değerleri yoğun bir istem yaratmaktadır ve dış ve iç kaynaklı turizm hareketleri özellikle batı ve güney kıyılarımıza bu nedenle yönelmekte olup, kuşkusuz rekreasyonel içerikli tesislere büyük bir gereksinme duyulmaktadır.

1980'li yıllardan bu yana turizm sektörü için yapılan fiziki planlamalar ülkemizin tarihsel birikimine, geleneksel değerlerle oluşmuş özgün kimliğine ve en önemlisi doğal çevre fizyonomisine uygun olmayan ve çoğu kez kimiksiz turizm yerleşmeleri olarak önemli sorunları gündeme getirmiştir.

Son 30 yıla yakın bir süre içinde Turizm Teşvik Yasası kararıyla Türkiye'nin tüm kıyıları, ormanları, gen merkezleri ve yaylaları turizme açılmış ve halende bu süreç devam etmektedir. (Atabay, 1998)

Dünya biyocoğrafyasında olağanüstü bir konuma sahip ülkemizin doğal ve kültürel değerleri Turizm için önemli bir cazibe kaynağı olarak baskı altında bulunduğu izlenmektedir. Diğer bir anlatımla, Bayındırlık, Turizm, Orman Çevre Bakanlıkları gibi merkezi yönetim otoritelerinin kıyı bölgelerimiz için ürettiği parçacıl planlama kararları, sürdürülebilir koruma ve kullanma içerikli uluslararası planlama kriterlerini taşımadığı gerçeğini kıyı bölgelerimizde bugüne kadar gelişen turistik otel, tatil köyü, golf alanları ve giderek onlara bağlı gelişen yerleşimlerin fiziksel örüntülerinden gözlemek mümkündür. Bu olguları analiz ettiğimizde çok çeşitli içerikte sorunların olduğunu izlemekteyiz.

Örneğin;

- Şehirleşme ülkemizin önemli yöresel doğal kaynaklarından olan kumul alanları Kemer, Bellek, Side-Alanya kıyı şeritlerinde yer almaktadır. Bir kısmı deniz kıyı şeridinde 150-200 m. genişliğinde aktif, diğer bölümü ise pasif kumullardır. Bu alanlar üzerinde Pinus pinea ve Pinus brutia ormanları ve alt florası bulunmakta olup, milli park değerindeki bu ormanlar kıyı şeridini koruyan eşik alanlardır.

- Bilindiği gibi Akdeniz Bölgesi'nin kıyı bölgelerindeki hareketli kumulları durdurmak için Osmanlı'lardan bu yana yenilenerek tesis edilen orman alanları ile narenciye ve sebze yetiştirilen I-III. sınıf tarım arazileri bulunmaktadır. Ancak bu değerli alanlar 1980'li yıllardan bu yana Turizm sektörüne terk edilerek aşağıda sıraladığımız diğer sorunları gündeme getirmiş ve halende gelmeye devam etmektedir.

- Kumul alanlar içinde yeralan akarsu ve su kanallarının çevresi ve içi bambu, kargı ve diğer kırsal kökenli bitkilerin yer aldığı ve içinde çeşitli balık, yaban ördeği ve kaplumbağa gibi faunanın barındığı su yüzeyleri de bulunmaktadır.

- 1970'li yıllarda Turizm Bakanlığı'nca yapılan Turizm Gelişim Projesi ve Çevre Düzeni Planı lejandında yeralan doğal sitlerin

korunması konusundaki hükümlerin aksine farklı düzenleme kararları alınmıştır. Örneğin; 1988 yılında Side Titreyen Gölü içindeki suya özgü bitki ve fauna için gerekli olan torf kepçelerle alınmış ve bambu, saz ve çarex gibi su içi kıyı bitkileri ve giderek onlarla yaşayan habitatlar yok edilmiş, gölün organik kıyı formuna geometrik biçim kazandıran prefabrik beton elemanlarla düzenleme getirilmiştir.

- Diğer bir örneğe planlama adına Belek'te Köprüçay'ın denize ulaştığı alanda flora ve faunadan oluşan biyotop ağları ortadan kaldırılarak balık ve kaplumbağa gibi deniz canlılarının popülasyon alanları yok edilmiştir.

- Görsel ve iklimsel olarak insan üzerinde olumlu etkiler yapan, ısıyı dengeleyerek serin ve nemli havanın oluşmasına, kuvvetli rüzgârların önlenmesine, havaya önemli bir miktarda oksijen katarak asılı bulunan kirletici partikülleri süzülmesine neden olan ormanlar ayrıca bitki türleriyle de Akdeniz peyzajı fizyonomisinin önemli bir kaynağıdır.

- Turistik tesislerin kıyı boyunca 5 ve üstü katlı yapıların lineer bir gelişme göstermesi ile deniz, orman ve tarım arazisinin organik bağlantısı engellenmektedir. Bu durumda, ısı derecesi çok yüksek bulunan güney bölgemizin denizden gelen serin ve nemli havanın orman ve tarım alanlarına akımını önleyerek, orman-tarım ekosisteminin bozulmasına, başka bir deyişle kurak bir mikro iklimin yaratılmasına neden olmaktadır.

- Kıyılardan başlayarak iç bölgelere kadar uzanan I-III. sınıf verimli tarımsal alanların entansif tarım için uygun bitkisel toprak özelliklerine sahiptir. Turizm gelişimleri büyük tarım arazilerine kayarak verimli toprakların kaybına neden olmaktadır. Akdeniz Bölgesi'nde 1983 yılından buyana yaptığımız araştırma ve gözlemlerde doğal kaynaklar olarak %29,2 oranında tarım arazisi, %25'i çayır, %11,2 mera, %0,2 ırmak yatakları, %49 orman-çalılaşmış orman, %9,2 kayalık alanlar olarak saptanmıştır. Bu sayısal değerlere baktığımızda tarım arazisinin oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. 1988-2004 yılları arasında yapılan

araştırmada, Akdeniz Bölgesi arazi kullanışlarında özellikle tarım ve orman arazilerinde yaklaşık %30 bir azalma görülmektedir.

- Bu durum; ülke ekonomisine büyük katkısı bulunan tarımın ileriki yıllarda yapılabilmesi için bölgede I-III. sınıf tarım arazilerinin artık bulunmayacağını açıkça göstermektedir. Aynı zamanda %0,20 çayır, %10,9 mera ve %30,1 orman alanlarının oranlarındaki düşüşler önemli ölçüdeki kayıpları ortaya koymaktadır.

- Kemer, Belek, Side-Gazipaşa dizgesindeki kıyılar ve çevrelerindeki doğal morfolojiyi oluşturan yükseltiler ve düzlükler yeryüzünü biçimlerken aynı zamanda iklimi, doğal kaynakların oluşumunu ve giderek bölge peyzajını etkiler ve aynı zamanda ekolojik nitelik tanımlarında kriter değerini ortaya koyar. Bu nedenle yapılaşma süreci içinde arazi plastiğinde yapılan değişimler turizmin çekici gücü olan özgün doğal kaynak ve peyzaj varlığını olumsuz etkilemektedir.

- Akdeniz Bölgesinin arazi desenini oluşturan, tarım, kumul ve orman alanları üzerindeki zengin Biotoplar her mevsimde olağanüstü ve tipik endemik bitkileriyle birlikte Akdeniz vejetasyonunu ortaya koymaktadır. Bu zengin peyzaj ve tüm doğal kaynaklar yanlış arazi kullanımları ile günden güne yok edilmektedir.

Aslında Çevre ve Orman Yasası'nda "araziye özellik veren ağaç, ağaç toplulukları, orman ve makilikler korunacaktır" hükmüne karşın yapılan ve yapılmakta olan otel, tatil köyü ve golf alanları orman alanlarına fiziksel, biyolojik ve ekolojik açıdan zarar vermektedir. Bilindiği gibi konifer türü ağaçlar genelde kazık kök tipine sahiptirler, ancak orman alanı olan kumul arazide yer aldığı için, ağaçlar ve çalılar yüzeyde saçak kök oluşturmuştur. Bu alanlarda yapılan yapısal girişimlerde kullanılan mekanik araçların oluşturduğu titreşimler ve kum alıntıları zaten stabil olmayan tabandaki kumları oynatarak, ağaç köklerinin kolayca zedelenmesine, belirli zaman içinde ağaçların kurumasına, golf alanlarının çimlerinin devamlı sulanması ile su isteği olmayan konifer ağaç köklerinin çürümesine yol açmaktadır. Yörenin

bitki fizyonomisini oluşturan maki topluluklarının yapılaşmalarla yok edilmesi sonucu orman altı bitki-ekosistem dengesinin bozulmasına ve Akdeniz kıyı ormanlarının hızla ortadan kalkmasına neden olduğu izlenmektedir.

SONUÇ

Yüzyılımızın en önemli olgularından biri de Dünya ülkelerinin sosyo-ekonomik kalkınmasına paralel gelişen çok çeşitli sektörler ve onların işlev alanlarının, fiziksel mekanın doğal ve kültürel birleşmelerini olumsuz yönde etkilemesidir. Çeşitlenerek büyüyen çevre sorunları konusu insanlığın geleceği açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle ekonomik fonksiyonların gelişme çizgisinin artık her zamankinden daha farklı bir biçimde ülkemiz sorumluları tarafından ele alınması gerekmektedir. (Atabay, 1995).

Yenilenebilir ve yenilenemeyen kaynakların kamunun ortak malı olması nedeniyle onların korunması ve kullanılması bağlamında daha farklı yaklaşılması gerektiği açıktır.

Bu bağlamda tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemiz Anayasasında da yaşam niteliğini korumaya, iyileştirmeye, çevreyi savunmaya, onarmaya, doğal kaynakların ekolojik özelliklerinin korunmasına yönelik hükümler yer almaktadır. Devlete de bu konuda görev ve yükümlülükler verilmiştir. Ayrıca son yirmi beş yıl içinde çevrenin korunması konusu Çevre Yasası ve ayrıntılı yönetmeliklerle de düzenlenmiştir. (Atabay, Kansu, 1998)

1982 Anayasası'nın 56. Maddesinde "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir ve çevreyi geliştirmek çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşın ödevidir" diyerek, çevre konusunu üç boyutu ile düzenlemiştir; Devletin ödevi, yurttaşların ödevi ve herkesin hakkı (Kaboğlu, 1992).

Anayasanın çevre konusundaki bu düzenlemesi yasa koyucuyu, idareyi, yargıyı ve vatandaşları bağlamaktadır. Devlet Anayasa tarafından tanınan çevre hakkının korunması yolundaki ödevini, fiziki çevreyi

sağlıklı bir yapıya kavuşturacak, ülke ve bölgede mekansal bütünlük sağlayacak planlar sıralamasına uygun plan kararları olarak yerine getirir (Vidinlioğlu ve Kansu, 1997).

Bu nedenle; ülke sosyo-ekonomisinin sürdürülebilir kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesini, doğal kaynakların yerinde ve verimli kullanılmasının sağlanmasını hassas bölgelerin ayrılmasını, bölge planlama, imar planlama ve sektörel planlama etabından çok önce ele alınması zorunlu bir planlama etabı ve süreci olduğu bilinmelidir (Atabay, 1995).

Ülkemizde ise, 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun (R6, 11.8.1983 tarih, 18132 sayı) birinci maddesinde kanunun amacını “bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi, kırsal ve kentsel alanlarda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi, ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğa ve tarihsel zenginliklerinin korunarak bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli hukuki ve teknik esaslara göre düzenlemek” olarak belirlemektedir (Atabay, Kansu, 1998).

Diğer taraftan, ülkemizin Kalkınma Planları'nda sosyo-ekonomik gelişim süreçlerinde çevrenin korunmasına ilişkin hükümler bulunmaktadır. Son VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın Turizm Sektörü bölümünde ise; turizmdeki amaç ilke ve politikalar; “rekabet gücü yüksek ve verimli bir turizm ekonomisinin doğal ve kültürel değerlerin zenginleştirilerek sürekliliğinin sağlanması” olarak belirtilmiştir. Bu amaç ilke ve politikalarda, doğal ve kültürel çevrenin özenle korunması ve geliştirilmesine yer verilmiştir.

Çevrenin doğal kültürel bileşenlerinin korunmasında, Kalkınma Planları, Anayasa, Çevre Kanunu hükümleri ile uluslararası deklarasyonların stratejileri, turizm ve diğer sektörlerin planlama sürecinde bu amaçla yönlendirilmesini gerekli kılmaktadır. (Atabay,

Kansu, 1998).

Bu nedenlerle Türkiye'nin, tüm ülkelerarası konvensiyonların, Beş Yıllık Kalkınma Planlarının, korunmaya ilişkin amaç ilke ve politikalarıyla, Anayasa, Çevre Yasası, Yönetmeliklerin sürdürülebilirlik konusundaki hükümlerine tartışmasız uyulmasının gereği açıktır.

Aslında insanlık gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama olanağını tehlikeye atmadan bugünün turizm gereksinimlerine yanıt verecek ve sürdürülebilir gelişmeyi yönlendirecek araçlara sahiptir.

Ülkelerin ekonomisine önemli girdi sağlaması istihdam yaratması ve giderek çeşitli alanlarda sosyo-ekonomik etkileşime olanak vermesi açısından turizm ülkemizin vazgeçemeyeceği bir sektördür. Bu nedenle ülkemizin yenilenebilir ve yenilemeyen doğal ve kültürel kaynaklarının turizme sunulmasında uzun erimli perspektifleri gözeterek ekonomik ve ekolojik trendleri içeren bir turizm planlamasının önemi unutulmamalıdır (Atabay, 2003).

Uluslararası önemi bulunan Akdeniz Bölgesi'nin Turizm kaynağı olan Kemer, Belek, Side, Alanya, Gazipaşa ve uzantısında bulunan kıyı şeritleri ve hinterlandındaki eşsiz doğal kaynakları içeren arazilerin karasal ve sucul ekosistemlerinin hassasiyetleri, taşıma kapasiteleri ve özgünlüklerinin sürdürülebilirliğini sağlayan bir bütüncül planlama tekniği ile ele alınarak bir ekolojik Master Planı'nı elde edilmesi turizm kaynaklarının doğru yönetimini ve turizmden beklenen rantın elde edilmesini sağlayacaktır (Atabay, 2003).

Ayrıca içinde bulunduğumuz yüzyılda doğal kaynakların korunmasını, çevre hakkının bir insan hakkı olarak geliştirilmesini ve güvence altına alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda da, turizm alan ve merkezlerini tespit ve planlamasına ilişkin 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu'nun ilgili hükümlerinin çevre ile ilgili uluslararası hukuk kurallarına ve sürdürülebilir turizm gelişmesini sağlayacak doğal ve kültürel değerlerin korunmasına ilişkin 1982 Anayasası'nın bu konudaki temel hükümlerine aykırı olduğu anlaşılmaktadır. Ancak 12.3.1982 kabul tarihli olan 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu'na karşı 1982 Anayasası'nın geçici 15. Maddesine göre

Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulamayacağından Yasa koyucu tarafından ilgili yasa maddelerinin yeniden ele alınarak değiştirilmesi gerekmektedir (Atabay, Kansu, 1998).

Bu nedenle turizm alanlarının fiziki planlaması için bölge ve yerel alanların doğal ve kültürel kaynaklarının işlevselliğinin sürdürülebilirliğini sağlayabilmek için ekolojik eşik analizlerine dayalı ekolojik master planlarının yapılması ve bu planlara dayalı turizm ve yerleşim alanlarının mekansal çözümlenmesine gidilmesi turizm randınının sürdürülebilirliğini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Atabay, Semra,
"Küreselleşme, Yerelleşme Sürecine Uyum ve Ekolojik Planlama Kavramı",
Yeni Türkiye Çevre Özel Sayısı No: 5 ISBN 1300-4174, İstanbul, 1995.

Atabay, Semra,
"Turizm Planlamasında Doğal Kaynakların Kullanımı Üzerine"
Türkiye'de Son On Yılda Turizm Yapıları ve Uygulamaları Sempozyumu YTÜ Mimarlık Fakültesi, İstanbul ED. Z. Yenen 1989

Atabay, Semra
"21. Yüzyılda Sürdürülebilir Turizm Politikaları"
21. Yüzyılda Sürdürülebilir Turizm Politikaları 1. Uluslararası Sempozyum Kitabı Ed. S. Atabay, ISBN 975-461-218-8, İstanbul, 1999

Atabay, Semra
Kansu, Hatice "Turizm Hukuku'nun Temel Yasalarından 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu'nun Çevre İle İlişkisi"
21. Yüzyılda Sürdürülebilir Turizm Politikaları 1. Uluslararası Sempozyum Kitabı Ed. S. Atabay, ISBN 975-461-218-8, İstanbul, 1999

Atabay, Semra
"Sürdürülebilir Koruma ve Kullanma Bağlamında Kapadokya Bölgesi Turizm Kaynaklarının Ekolojik Planlaması"
Yeni Bin Yılda Turizm Politikaları-Yeni Eğilimler ve Yapısal Değişmeler Uluslararası Sempozyum Kitabı Ed. S. Atabay, ISBN 975-461-387-7, İstanbul, 2004

Doğanay Ümit,
“Toplum Yararı ve Kamu Yararı Kavramları”
Mimarlık Dergisi, Sayı 129, Temmuz 1974.

Egeli, Gülüm,
“Avrupa Birliği ve Türkiye’de Çevre Politikaları” ISBN 975-7250-28-7 TÇV Yayını 114,
Ankara, 1996

Güleç, Sümer,
“Doğal Varlıkların Koruma Kullanma Dengesi Gözetilerek Turizme Kazandırılması”
I. Turizm Şurası, 1998

Kaboğlu, İbrahim,
“Çevre Hakkı”
İletişim Yayınları, Cep Üniversitesi ISBN 975-470-275,6 İstanbul, 1992.

Keleş, Ruşen,
Hamamcı, Can, “Çevre Bilimi”
İmge Kitabevi Yayınları ISBN 975-533-024-0, Ankara, 1977.

Kahraman, Nüzhet,
“Sürdürülebilir Turizm Gelişmesi”
Sürdürülebilir Kalkınmanın Uygulanması-Tartışma Toplantısı, Türkiye Çevre Sorunları Vakfı
Yayını ISBN 975-7250-40-6, 11-12 Aralık 1997.

BELEK ORMANLARI

FISTIK ÇAMLARI

Belek Ormanı, Antalya -Manavgat sahil bandında, Akdeniz ile kucak kucağa, yıllardır bölge baskının ve bu yöreye gelen turistlerin sosyal yaşananda önemli bir yer tutan, içinde tüm dünyada nesli tükenmekte olan bitki ve hayvanları barındırarak ekolojik sisteme katkı sağlayan bir doğa harikasıdır.

Araştırmalarımıza göre Osmanlı döneminde ve ardından da 1930 yıllarda, bölgede yaşayan insanların can güvenliği ve tarım gerekleri açısından çok ince kumu olan sahillerin kumul hareketlerini önlemek amacıyla, doğal bir set oluşturarak çevreye “mikro klima” sağlayan bu ormanlar kurulmuştur. Görüldüğü gibi ormanların kuruluş amaçları gayet anlaşılır ve yaşamsal nedenlere dayanmaktadır.

Yöreyle bütünleşen, içinde piknik ve spor yapılan, turizm tesisleri için büyük bir önem ve güzellik taşıyan bu ormanların “yatırımcıya ucuz golf alanı” yaratmak ve asırlık fıstık çamlarını katlederek bunu yapmanın mantığını anlamak mümkün değildir.

Bölgenin akciğeri olan yemyeşil benzersiz orman, içerdiği kaynak değerler nedeniyle Orman Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimlerince "muhafaza ormanı" olarak seçilmiştir. Sahada toplam 2210 ha orman bulunmakta olup, bunun %86'sı verimli karakterdedir. Ayrıca ülkemizde yapılmakta olan fıstıkçamı ağaçlandırmaları için gerekli olan tohum ihtiyacını karşılayan Türkiye'nin ikinci büyüklükteki (49.5 ha) fıstıkçamı tohum meşçeresi de bu alan içerisinde yer almaktadır. Fıstıkçamı, kızılçam ve okaliptüs ağaçlarından oluşan sahada toplam 700 bin civarında ağaç bulunmaktadır. Bu alan iktidar partisi tarafından golf sahası olarak tahsis edilmiştir. Bunun anlamı sahadaki ormanlık alanların %90'mın yok edilmesi yani 700 bin ağacın yaklaşık 500- 600 bininin katledilmesi anlamına gelmektedir.

Bu hassas ekosistemdeki ormanlık alanlar ile ilgili kararlar verilirken müdahil olma hakkının, demokratik yaşamın vazgeçilmez bir parçası sayıldığı ortamda Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, yöre balkının görüşleri alınmadan 49 yıllığına golf sahası ve otel yapılmak üzere turizm şirketlerine tahsis edilmiştir.

Anayasanın 169/ 1 de ifade bulan “Devlet Ormanlarının korunması ve genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz, bütün bunların gözetimi devlete aittir. Fıkra 3 te ise ifade bulan; “Ormanlara zarar verebilecek olan hiçbir faaliyete ve eyleme müsaade edilmez” hükümleri vardır.

Sonuç olarak, milli değer taşıyan, bölgedeki turizme, tarıma, ormanın kuzeyinde tarımla uğraşan halkın güvenliğini kumul hareketleriyle önleyerek sağlayan, doğal yapı niteliğindeki Belek ormanlarının korunmalıdır.

I. Derece Doğal Sit olanı olan ve 28 çeşit endemik bitkiyi içinde barındıran ve sayısız kuş ve canlıya ev sahipliği yapan BELEK ORMANLARININ KURTARILMASI, GEREKLİDİR. BUNUN İÇİN DE VERİLEN TAHSİSLERİN İPTAL EDİLMESİ, İNŞAATLARIN VE ORMAN KIYIMININ İVEDİ OLARAK DURDURULMASI, HEPİMİZİN OLAN ORMANLARIMIZIN KORUNMASI İÇİN GEREKEN TEDBİRLERİN ALINMASI VE İLGİLİLER HAKKINDA YASAL İŞLEMLER YAPILMASI GEREKLİDİR.

FISTIK ÇAMLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

Akdeniz Havzası'nın özgül çam türlerinden birisi olan fıstıkçamı, ülkemizde, kural olarak en geniş yayalını ege bölgesinde yapmakla birlikte Akdeniz bölgesinde küçük topluluklar durumunda yetişmektedir.

Ülkemizde ,%45 i bozuk ve %29 u da çok bozuk yapılı olduğu öne sürülen 46,5 bin hektar doğal fıstıkçamı ormanı bulunmaktadır.

TEK AĞACIN YANI SIRA ORMANI DA GÖREBİLMEK ...

(“Gerçek, bütündür” Hegel)

Doç.Dr.Yücel ÇAĞLAR

Sorgun ve Belek'teki çamlıklarının golf yatırımcılarından kurtarılmasına yönelik gönüllü çabalar kararlılıkla sürüyor. Başta, golf alanına dönüştürülecek ormanlarla ilgili yöre halkı olmak üzere duyarlı çevrelerin haklı karşı duruşları kamuoyundan destek de gördü. Öyle ki, Çevre ve Orman Bakanı Sayın Osman PEPE bile, bu tepkiler karşısında; “Golf alanı olursa Sorgun'a yazık olur” açıklamasını yapmak zorunda kaldı*. Sayın Pepe'ye göre; “Burası yaklaşık 2 bin 500 dönümlük bir alan. Bir kısmı tam kapalı orman. Bu alanın golf için yazık olacağını düşündük. Bazı değerlerin parasal karşılığı yoktur. Sık ağaçların bulunduğu ormanlık alan tahsise konu edilemez.” Sayın Pepe, açıklamasında şu bilgileri de veriyor: “Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bugüne kadar Türkiye'nin 7 Bölgesinde, nerede istediyseniz tahsis yaptık.” Artık, hiç olmazsa. Sayın Pepe'nin bu açıklamaları karşısında kimi gerçeklerin anımsanması gerekiyor.

Ülkemizde, Hazine arazilerinin ve bu kapsamda da “devlet ormanı” sayılan alanların turizm yatırımlarına tahsis edilmesi, 1982 Anayasasında dayanakları bulunan ve iki yasayla yapılmakta olan bir uygulama. Daha açık bir söyleyişle, Sorgun ve Belek'teki gibi tahsisler, hem “anayasal” hem de “yasal” işlemlerle gerçekleştiriliyor: Sözelimi, 1982 Anayasasının 169. maddesine göre; “kamu yararı” söz konusu olduğunda “devlet ormanı” sayılan yerlerde irtifak hakkı kurulabiliyor. Ancak, uygulamalara dayanak olan 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu, 2709 sayılı yasayla yürürlüğe konulan 1982 Anayasasından önce çıkarıldı. Bu nedenle de Anayasanın 15. geçici maddesine göre bu Anayasaya aykırılığı öne sürülemiyor. Oysa, 2634 sayılı yasanın 8. maddesiyle turizm bölge ve merkezi sayılan yerlerdeki ormanların turizm yatırımlarına tahsis edilebilmesinde Anayasanın 169. maddesindeki “kamu yararı” koşulu aranmıyor. Bu maddeye göre; “Turizm alanlarında ve merkezlerinde Bakanlığın talebi üzerine, imar planları yapılmış ve

* 18.8. 2005 tarihli Cumhuriyet Gazetesi

turizme ayrılmış yerlerdeki taşınmaz mallarda (1) Hazineye ait olan yerlerle ormanlar, ilgili kuruluşlarca Bakanlığa tahsis edilir.” Yasa, Turizm Bakanlığının bu gibi yerleri yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilere kiralayabilme, tahsis edebilme ve üzerlerinde irtifak hakları tesis edebilmesini de sağlamıştır. Maddenin uygulanmasını düzenlemek amacıyla 1983 yılında çıkarılan Kamu Arazisinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik’te de söz konusu işlemlerin ancak “kamu yararının” söz konusu olduğu durumlarda yapılabilmesini sağlayabilecek yaptırımlara yer verilmemiştir. Böylece, özellikle, Akdeniz ve Ege kıyılarındaki “devlet ormanı” sayılan binlerce hektar genişliğinde alan konaklama, günübirlik, yat limanı, yat çekçek ve yanaşma yeri ile golf tesisi gibi turizm yatırımlarına tahsis edilebilmiştir. Öyle ki, AKP iktidarı da bu “anayasal” ve “yasal” yağma olanağından alabildiğine yararlanmıştı. Sözelimi; 2634 sayılı yasayı 2003 yılında çıkarılan 4957 sayılı yasayla büyük ölçüde yeniden düzenlerken de 1982 Anayasasının kamu yararı koşulu aranmasına ilişkin yaptırımına yer vermediği gibi, tahsislerin yapılabileceği alanların kapsamını genişletmiş; yalnızca 31 Aralık 2004 ve 6 Ocak 2005 tarihlerinde aldığı Bakanlar Kurulu kararlarıyla bu türden tahsislerin yapılabileceği yeni 32 alanı “Turizm Merkezi” ve 7 alanı da “Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi” olarak ayırmıştır. Bu alanların çoğu “devlet ormanı” sayılan yerlerde ve kimilerinin içinde üstün genetik özelliklere sahip olduğu için “gen kaynağı koruma” ve/veya “tohum sağlama” amacıyla ayrılmış ormanlar da bulunmaktadır.

Öte yandan, “devlet ormanı” sayılan arazilerin, yine başta turizm yatırımları olmak üzere ormancılık dışı amaçlarla kullanılmasına yönelik tek hukuksal düzenleme, ne yazık ki yalnızca 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve anılan Yönetmelik de değildir: 6831 sayılı Orman Kanunu da, bu türden uygulamalara dayanak olabilecek yaptırımları içermektedir: İlk olarak 1956 yılında çıkarılan, ancak, sonraki yıllarda birçok kez değiştirilerek, deyiş yerindeyse kuşa dönüştürülen 6831 sayılı yasanın 17. maddesi de her zaman böylesi uygulamalara dayanak olmuştur. Ancak, bu madde 1983 yılında çıkarılan 2896 sayılı yasayla değiştirilerek “Turizm bölge, alan ve merkezleri dışında kalan Devlet ormanlarında; kamu yararına olan her türlü bina ve tesisler ile orman ürünlerini işleyeceklerin

yapacakları bina ve tesisler için gerçek ve tüzel kişilere Maliye Bakanlığı'nın görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca, intifa için kullanım bedeli karşılığında izin..." verilmesi sağlanmıştır. Madde, 1987 yılında çıkarılan 3373 sayılı yasayla bir kez daha değiştirilirken de bu yaptırıma yer verilmiştir. Bu yaptırım 2002 yılı sonunda Anayasa aykırı bulunarak yürürlükten kaldırılmış ve 2004 yılında yeniden düzenlenmiştir. Ancak, "devlet ormanı" sayılan yerlerde bu maddeye dayanılarak yapılan uygulamalarla, 2002 yılı sonuna değin, 200 dolayında turistik tesise ön/kesin izinle 20 bin dönüm dolayında arazi tahsis edilmiştir. Bu tahsislerin 123'ü Antalya'da ve 9'u da Sorgun'un Acısu ve Belek yöresindedir. Öyle ki, Antalya'nın Serik İlçesi yakınlarındaki İleribaşı Damyeri yöresinde "devlet ormanı" sayılan 362 dönüm alan da, "Turizm, Araştırma, Dinlenme ve Eğitim Tesisleri" kurulması amacıyla, her fırsatta bu türden uygulamalara karşı olduğunu belirten TMMOB Orman Mühendisleri Odası ile Türkiye Ormancılar Derneği'ne tahsis edilebilmiş; bu meslek örgütleri de kendilerine tahsis edilen alanı "yap-ışlet-devret" yöntemiyle bir özel kuruluşa özgüleyerek çok yıldızlı bir turistik tesis yaptırabilmiştir. Hüzün vericidir; bu düzenlemeler ve uygulamalar yapılır, kapsamaları genişletilir ve hızla yaygınlaştırılırken ilgili ve duyarlı kamuoyu hemen hemen hiçbir tepki göstermemiştir.

Bu gerçeklikler göz önünde bulundurulduğunda Sayın Pepe'nin yukarıda yer verilen açıklamaları, "tımsah göz yaş dökmekten" öte bir anlam taşıyor. Çünkü, bu uygulamalara dayanak olan anayasal ve yasal düzenlemeler yürürlükte iken "devlet ormanı" sayılan arazilerin ormancılık dışı amaçlarla kullanılmasına izin verilmesi, önünde sonunda Çevre ve Orman Bakanlığı'nın da görüş ve önerileri doğrultusunda gerçekleştirilen bir işlemdir. Sözgelimi, 1983 yılında çıkarılan ve birkaç kez değiştirilen Kamu Arazisinin Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelik söz konusu kararların alınması sırasında Orman Bakanlığı'nın görüşünün alınmasını gerekli kılmıştır. Ayrıca, öteki ilgili Yönetmeliklerle oluşturulan tahsis komisyonlarında Çevre ve Orman Bakanlığı da temsil edilmekte ve bu Bakanlık ile Kültür ve Turizm Bakanlıkları arasında çeşitli bağışlanmalar yapılabilmektedir.

Sonuç yerine...

Bilindiği gibi, Türkiye'de ekolojik, ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulların kamu yararına değerlendirilmesini, en azından korunmasını ve/veya iyileştirilmesini gözeten arazi kullanım planlaması yapılmamaktadır. Bu nedenle de kollayıcı çeşitli hukuksal düzenlemelere karşın her türlü arazinin egemen sınıfların yararına kullanılmasını sağlayabilecek uygulamalar kolaylıkla yapılabilmektedir. Kaldı ki, bu uygulamalara dayanak olabilecek anayasal ve yasal dayanaklar da bulunmaktadır. Bu nedenle, tekil uygulamaların yanı sıra, dahası, öncelikle bu bütünün görülmesi gerekmektedir. Kamusal varlıkların yerli ve yabancı sermayenin yararlarını çoğaltmak için yok edilmesine yol açabilecek uygulamalara karşı savaşımın kalıcı sonuçlar verebilmesi için bu gereğin yerine getirilmesi zorunlu olmaktadır. Çok yakın bir geçmişte, siyasal iktidarın "2 B arazilerinin" işgalcilerine satma girişimine karşı verilen savaşımın sonuçları bu yönden de dersler çıkarabilecek önemli bir deneyimdir. Sorgun ve Belek Çamlıklarının kurtarmak için özveriyle savaşım verenlere bu gerçekleri de gözden kaçırmadan olabildiğince destek sağlamak, 1982 Anayasasının 56. maddesinin gereği bir yurttaşlık ödevidir.

OKALİPTUSLAR (Eucalyptus)

Belek Muhafaza Ormanının tamamı 190 bin dönüm alanın 5 bin dönümü kızılçam ve okalıptuslarla kaplıdır.

Okalıptuslar haziran-temmuz ayları arasında, mor renkli çiçekler açan büyük ağaçlardır. Yaprak şekli bitkinin yaşına göre değişir. Gençlerde sapsız, oval, açık yeşil; yaşlılarda ise uzunca saplı, orak şeklinde, derimsi ve koyu yeşildir. Çiçekleri morumsu kırmızı renkte olup, her bir yaprağın koltuğunda birkaçı bir arada bulunur. Meyve küçük ve çok miktarda tohum taşıyan oval şekilli bir kapsüldür. Ana vatani Avustralya olan bu ağaç, halk arasında sıtma ve kinin ağacı olarak da tanınmaktadır.

Anadolu'ya ilk defa, Muğla'nın Fethiye kazasında Dalaman'da bir çiftlik kuran Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa tarafından, süs ağacı olarak sokulmuştur. Diğer taraftan Mersin-Adana demiryolu uğrağındaki istasyonlarda 1886 yılında Fransızlar tarafından istasyon ağacı olarak kullanılmıştır. 1830'a doğru Avustralya'dan İtalya'ya getirilen çeşitli cins okalıptusların kış olması dolayısıyla çoğunluğu kurduğundan bu ağacın yumuşak iklimde yaşamadığı kanaatine varılmıştır. 1852'de Cezayir'de tekrar denenmiş, daha sonra da Kuzey Afrika ve Güney Avrupa'da denenerek sıcak bölgelerde yetişeceği anlaşılmıştır. 1893'te, Osmanlı Devleti yönetiminde bulunan Suriye'de M.H. Morel, Beyrut'taki malikanesinde çok miktarda ökalıptus yetiştirmiş ve bu malikanesine Lâtince olarak "Villâ Eucalypta (Okalıptüs Köşkü) adını vermiştir. Çok miktarda okalıptus bugün Afrika, Avrupa, Asya sıcak iklimlerinde yetiştirilerek, ekonomik, ve tıpta kullanılmak amacıyla dünyanın her kıtasında üretilmekte ve gün geçtikçe de rağbet artmaktadır. Bir okalıptus ağacının yılda ortalama 250 ton suyu alıp havaya verdiği tecrübelerle anlaşılmıştır.

Çeşitleri: Yüzden fazla çeşidi olmakla birlikte, tanınmış ve önemli çeşitlerinden bazıları şunlardır:

1. *Eucalyptus alpina*
2. *Eucalyptus amplifolia*
3. *Eucalyptus amgydalina*
4. *Eucalyptus andreana*
5. *Eucalyptus calophylla*
6. *Eucalyptus citriodora*
7. *Eucalyptus coccifera*
8. *Eucalyptus cordata*
9. *Eucalyptus cornuta*
10. *Eucalyptus cosmophylla*
11. *Eucalyptus diversicolor* (Collossea)
12. *Eucalyptus globulus*
13. *Eucalyptus gomphocephala*

14. *Eucalyptus leucoxylon*
15. *Eucalyptus robusta*
16. *Eucalyptus rostrata*
17. *Eucalyptus viminalis*
18. *Eucalyptus longifolia*.

Okalıptus ormanları, havayı yumuşatarak büyük rüzgârlara engel olurlar, bitkilere zararlı olan toz ve dumanları tutarlar, fırtına ve dolu zararlarını kısmen önlerler. Üç yaşından büyük olan ormanlardaki çayır ve ot miktarı da büyük ölçüde olduğundan, hayvanlarda verimi arttırmaktadır. Ayrıca arıcılıkta da büyük faydaları görülmüştür. İlk yıllarda, aralarına mısır ekilerek değerlendirilebilir. Yurdun güneyinde kurulan okalıptus ormanlarından, büyük ölçüde yakacak temin edilmektedir.

Kullanıldığı yerler: Taze yapraklarının su buharı ile distillenmesi suretiyle elde edilen okalıptus, muhtelif cila, kafuru, çam sakızı ve zambak, yine bir nevi vernik olan kokulu reçine üretiminde kullanılmaktadır. Halk hekimliğinde, özellikle solunum yolu hastalıklarında tercih edilir. Öksürüğü keser, boğaz ve burun iltihaplarını giderir. İdrar yollarını temizler. Haricen deri üzerine sürülmek suretiyle antiseptik olarak da kullanılır. Okalıptus yaprakları doğrudan doğruya kaynatılarak kullanıldığı gibi, yağının tıpta da pek çok faydaları vardır. İlaç olarak veya kaynatma ile buğu, koku halinde de kullanılır. Yapraklar nefes darlığı, kabız, balgam söktürücü olarak, haşere sokmalarına, her nevi ateşlenmeye, nezle, nevralsi, bronşit, romatizma, seker, üremi gibi hastalıklarda, yağ veya ekşitilerek sirke, toz sabun, pudra ve macun şeklinde kullanılır. Ayrıca okalıptus kabuklarından, kınno reçinesi adı verilen ve içinde bol miktarda tanen bulunan bir madde, kuru damıtım yoluyla elde edilmektedir. Yine ökalıptus odununun kuru damıtımıyla elde edilen diğer ürünler; 100 kilo odundan; 25-27 kilo kömür, 7 kilo asit asetik, 2 kilo alkol metilen, 3 kilo katran elde edilebilir.

Okalıptüs Türkiye'ye ilk getirildiği 1885 yılından beri ilgileri üzerine

çekmiştir. Ülkemizde adapte olmuş iki türü bulunmaktadır. Bunlar *Eucalyptus camaldulensis* ve *Eucalyptus grandis*'tir. İlgi çekmesinin en önemli nedeni, doğal türlerimize göre çok hızlı gelişmesi ve pazar sorununun olmamasıdır. Bu özellikleri Çukurova çiftçisini okalıptüs yetiştirmeye yöneltmiştir. Nitekim sadece Çukurova'da 10.000 hektar okalıptüs ağaçlandırması bulunmaktadır. Bunun çoğunluğu özel mülkiyete aittir. Çukurova çiftçisinin okalıptüse olan talebi fidan üretiminde de kendini göstermiş ve 1992 yılında üretilen 800,000 adet fidanın sadece 190,000 adedi devlet fidanlıklarında, geriye kalanı özel yetiştiriciler tarafından üretilmiştir. Okalıptüs ağaçlandırmalarında beklenen verimin alınabilmesi öncelikle, dikilecek fidanların kalitesi ve ıslah edilmiş materyal kullanılmasına bağlıdır.

Yurdumuzda hızlı gelişen türler arasında olan okalıptustan, bu sınırlı potansiyel alanlarında en yüksek verimi alabilmek amacıyla, Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Enstitüsü'nce, 1991 yılında "Okalıptusta Genetik Islah Çalışmaları" başlatılmıştır.

Bu çalışmalar kapsamında gerçekleştirilen klon denemeleri sonucunda iyi performans gösteren 6. yaş sonundaki yıllık ortalama artımı 44 metreküp iken kontrol amacıyla denemelere dahil edilen, tohumdan yetiştirilen fidanların yıllık ortalama artımı 24 metreküp olmuştur. Bu kadar yüksek kazancın uygulamaya aktarılabilmesi için belirlenecek klonların, uygulama birimleri tarafından kitlesel olarak üretilmesi ve yetiştiricilere sunulması gerekmektedir (1). Bu çalışmada, okalıptusun tohum ve çelikle, kitlesel olarak üretilebilmesi, kaliteli ve ıslah edilmiş fidan üretimi yapılabilmesi için gerekli üretim teknikleri konusundaki çalışmalar incelenmiştir.

BELEK'TE MAKİLER

Yücel Çağlar'ın Anadolu Yeşillemesi'nden maki ile ilgili alıntılar:

“İyi ki makiler var...”

Ülkemizde, Karadeniz Bölgesi'nde, Kızılırmak'ın bakısından Marmara ve Ege Bölgeleri ile Akdeniz Bölgesi'nin Doğusuna değin uzanan kıyı kuşağında yaygın olarak bulunuyor. Ancak bu kuşak boyunca kimi yörelerde kıydan 100 km içeriye doğru girebiliyor ve ortalama olarak denizden 500-600 metre yüksekliğe de çıkabiliyor.

Maki, sözcüğünü 683 I sayılı yasanın 2/b maddesinin uygulamasını düzenleyen yönetmeliğin 20. maddesine göre “Kserofil (kurakçıl-Y.Ç) bünyeli, herdem yeşil, sert ve çoğu aman dikenli yapraklı ağaççıkların teşkil ettiği bitki formasyonudur.

Ya da Kılıçkiran'ın tanımına göre “Akdeniz ikliminin egemen olduğu yerlerdeki kserofit karakterdeki her zaman yeşil; 1,5-2 metre boylanabilen çalı ve küçük ağaçların oluşturduğu bitki topluluklarıdır.

Yönetmeliğe göre ise Türkçedeki yaygın adlarıyla mersin, defne, sandal, kocayemiş, pırnal meşesi, kermes meşesi, katran ardıcı, katır tırnağı, kurtbağrı, keçiboğan, erguvan, tesbih çalısı, karaçalı, herdemtaze, keçiboynuzu, peruka, çalısı, akçakesme, geniş yapraklı akçakesme, menengiç, sakız, boyacı sumacı, yabani zeytin(delice), kokarcalı, zakkum, pembe çiçekli, laden, tüylü laden, badem yapraklı ahlat, yabani kuşkonmaz vb çalı ve ağaççıklardan oluşan bitki örtüsünü “maki” denir.

Ormanlar toprakların, tarımın sigortası ise ormanların güvencesi de Güney ve Batı Anadolu kıyılarındaki makiliklerdir.

Makiliklerin oluşumuna ilişkin tezler birbirinden oldukça farklıdır: Kimi görüşlere göre makilikler, yerel düzeyde özgül iklim koşullarına bağlı olarak oluşmuş bitki topluluklarıdır.

Ege ve Akdeniz kıyılarında yeşillikler hala mavi ile kucaklaşılabiliyorsa eğer, bu makiliklerin "devlet ormanı" sayılmasındandır. Çoğu yörede de makilik ve fundalıklar taşkınların, su baskınlarının, erozyonun

durdurulmasını sağlamaktadır. Bu alanların, "tarımsal amaçlarla kullanılmasında yarar bulunduğu " gerekçesine dayanılarak "devlet ormanı" sayılmaktan kurtarılması, gerekçesi bir aldatmacadır. (Yücel Çağlar-Anadolu Yeşillemesi)

Bu tanımlardan da görüyoruz ki makiler tüm özellikleriyle Belek ormanlarının, özellikle de kızılçamların bulunduğu alanların korumacısı sayıyor kendini. Bir karış toprağı bile boş bırakmadan kumulları korumakla görevli çünkü.

RAPOR

Antalya Çevre Orman İl Müdürlüğünün RAPORU

İNCELEME RAPORU

EMİR: Çevre Orman İl Müdürlüğünün 31.08.2005 tarih ve 2037-1096 sayılı emri (EK:1)

KONU : Serik Kaymakamlığının 16.08 2005 tarih ve 3768 sayılı yazılarında iddia edilen konuların (EK:2) Su Ürünleri Mühendisi Mehmet AKIN, Şengül MENET ve Meltem YAZKAN'dan oluşan komisyon marifetiyle tetkik edilerek tanzim edilecek inceleme raporunun 05.09.2005 tarihine kadar İl Müdürlüğümüzde olacak şekilde gönderilmesi istenmiştir.

İNCELEME:

Evrak İncelemesi:

- Serik Kaymakamlığının 16.08 2005 tarih ve 3768 sayılı ve eklerin incelenmesinde; Belek Beldesi İleribaşı mevkiinde 5 nolu parselde TG Otelcilik İnşaat ve Turizm işletmeciliği A.Ş tarafından yapılacak olan tesisin hafriyat çalışmasında çıkacak olan hafriyatın sahil şeridine depolanması için Çevre ve Orman Bakanlığından izin alınmadığı.

- A nalya Orman Bölge Müdürlüğünün 27 Temmuz 2005 tarihli yazısında; Diğer kurumların saha üzerindeki hak ve yetkileri ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla 20.05.2006 tarihine kadar Geçici iznin verildiği evrak incelemesinde tespit edilmiştir.

Şikayet konusu yer ile ilgili TG Otelcilik İnş.Tur. İle yapılan görüşmede ilgili evrakların tarafımıza ibraz edilmesi ve incelenmesinde:

ÇED Planlama Genel Müdürlüğünün 16 Haziran 2005 tarihli yazısında Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararının verildiği, Çevre ve Orman Bakanlığının 01.07.2005 tarih ve 3262 sayılı yazı ekinde ilgili firma adına kesin tahsisi yapılmasının Bakanlığımızca uygun görüldüğü. Serik 2. Noterliğinin 14743 nolu taahhünamesinin 15. maddesinin d bendinde “halen sahilde mevcut bulunan Caretta caretta yuvalarına kesinlikle zarar verilmemesi ve bu hususta yetkili kurum ve kuruluşlardan gerekli belgeler alınması” ve Antalya Orman Müdürlüğünün 27. Temmuz 2005 tarihli yazısında “Diğer kurumların saha üzerindeki hak ve yetkileri ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla 20.05.2005 tarihine kadar Geçici iznin verildiği” evrak incelemesinde tespit edilmiştir.(EK:3)

Arazi İncelemesi:

Komisyonomuzca ilgili yere gidilerek yapılan incelemede: Sahil şeridinde 10 m. Yakınlıkta sahil boyunca 1 km. uzunlukta 5 m. Yüksekliğinde 50 m. Genişliğinde hafriyatın döküldüğü görülmüştür. Hafriyatın döküldüğü alan kıyı çizgisinden itibaren 65 m'lik alanı kapsamakta olup, 1/25 000 ölçekli Çevre Düzeni Planında Kaplumbağa üreme alanı ve yapılaşma yasağı getirilen alan olarak belirlenmiştir. Bu alanlarda 17.04.1990 tarih ve 29495 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 3621 sayılı Kıyı Kanununun 6. maddesinde “Kıyılara moloz, toprak, çürük, çöp gibi kirlenici etkisi olan atıklar ve artıklar dökülemez” ibaresi mevcuttur.

SONUÇ: Belek beldesi İleribaşı mevkiinde 5 nolu parselde TG Otelcilik İnşaat ve Turizm İşletmeciliği A.Ş tarafından yapılacak olan tesisin hafriyat çalışmasında çıkan hafriyatın sahil şeridinde depolandığı alan Deniz Kaplumbağalarının üreme alanıdır. Özellikle deniz kaplumbağaları üreme mevsimi olan 1 Mayıs 31 Eylül tarihleri arasında kaplumbağaların yaşamlarını kıyıya çıkış ve denize dönüşlerini etkileyecek şekilde hiçbir faaliyette bulunulamaz. Ayrıca Antalya Orman Bölge Müdürlüğü ve TG Otelcilik İnş. Tur arasında yapılan Serik 2. Noterliğinin 14743 nolu taahhünamesinin 15. maddesinin d bendinde “halen sahilde mevcut bulunan Caretta caretta yuvalarına kesinlikle zarar verilmemesi ve bu hususta yetkili kurum ve kuruluşlardan gerekli belgeler alınmasının gerektiği”(EK:4) ancak faaliyet aşamasında bu kurala uyulmadığı. Antalya Orman Bölge Müdürlüğünün 27 Temmuz 2005 tarihli yazısında; “Diğer kurumların saha üzerindeki hak ve yetkileri ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla 20.05 2006 tarihine kadar Geçici iznin verilmiş olduğu”, ancak izin verilirken

Müdürlüğümüz görüşünün alınmadığı, bu nedenle yapılacak alan deniz kaplumbağası üreme alanı olup, kaplumbağalarının yaşamlarını tehlikeye sokacağından hafriyatın ivedilikle kaldırılarak uygun olan bir alana taşınmasının uygun olacağı kanaatiyle:

İşbu rapor tarafımızdan tanzim edilmiştir.08.09.2005

Erdem İsmeteğlu
DTMP Merkez Müh.

Mehmet Akın
Mühendis

Şengül Menet
Mühendis

Meltem Yazkan
Mühendis

Belek Kumulları, caretta caretta üreme alanları ve inşaatlar

İzmir Önceki Dönem BARO Başkanı
Avukat NOYAN ÖZKAN'IN ÇEVRE BAKANLIĞINA DİLEKÇESİ

29/09/2005,İzmir

İad.Taah. / İvedi

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
 ANKARA

Sayın Bakan Osman Pepe'nin Dikkatine...

özü: Antalya /Belek / Çevre katliamı / Uluslar arası Müdahale

Ülkemiz ve dünyamızda çevre sorunlarını takip eden ve gerektiğinde müdahale eden bir yurttaş sıfatıyla sayın makamınıza başvurmayı uygun buldum.

Antalya, Serik ilçesi, İleribaşı mevkiinde bulunan Antalya Belek Turizm Merkezi Girişiminde çok sayıda golf ve konaklama alan) plan ve inşaat aşamasındadır.

Çevre ve Orman Bakanlığı DKMP Merkez Müdürlüğü uzmanlarının Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün 31/08/2005 gün ve 2037-139 no lu talimatı çerçevesinde düzenledikleri inceleme raporu hayret ve ibret vericidir. (Bkz; EK I: Rapor ve golf / konaklama alanlarım gösteren harita ile bilgi föyü). Bu planlama ve uygulama, Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi hakkındaki ilke kararlarına, (örneğin 22/10/1990 gün ve 90/1117 sayılı BKK). bölgedeki arkeolojik, doğal, kentsel sit kararlarına temelden aykırılık taşımaktadır.

1/25000 ölçekli çevre düzeni planında Kaplumbağa Üreme Alanı bölgelerinde sorumsuzca inşai ve fiziki müdahalelerde bulunulduğu, inşaat molozlarının döküldüğü tespit ve tescil edilmistir. Avrupa Konseyi. Bern Yaban Hayatının Korunması Sözleşmesi çiğnenmiştir. Anılan bölge, kültür ve tabiat varlıkları, biyolojik zenginlikleri, endemik türleri içeren flora ve faunası, ormanları, eşsiz doğal peyzajı ile yalnız ulusal değil aynı zamanda uluslar arası kültür ve tabiat varlıkları sözleşmeleri de koruma altındadır. Malumları olduğu üzere; BM, Avrupa Konseyi, AĞİT, Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi ve eki protokolleri de getirilen sekreteryaya ve koruma mekanizmalarının genel olarak ülkemizdeki temsilcisi Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kültür w Turizm Bakanlığı'dır. Bu bakımdan, bu başvurumu aynı zamanda dilekçemde belirtilen uluslararası çevre sözleşmelerinin temsilcisi olan saym makamınız kanalıyla adı geçen sözleşmelerin sekreteriyalarına da yapıyorum.

Anayasanın 90-maddesinde (4.fıkra) 5170/7 sayılı kanunla yapılan eklemeye göre; Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır .Anayasamızda temel hak ve özgürlükler, (12 ile 75.maddeler) arasında düzenlenmiş olup; 56. madde (sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı). 43.madde (kıyılardan yararlanma hakkı). 44.madde (toprağın korunması) 45-madde (tarım, hayvancılık, çayır ve mearaların korunması), 63.madde (kültür ve tabiat varlıklarının korunması), 90/4 maddesine tabidir.

Bu alanda bu güne kadar anılan turizm bölgesi yatırım ve inşaatlar için muhtelif izinler verilmiş olabilir. Ancak son yıllarda Fransa, Portekiz ve İspanya'nın güney bölgelerinde iklim değişikliklerine bağlı olarak süren kuraklık ve orman yangınları, zaten yetersiz olan yeraltı suyu kaynaklarının ve bitki örtüsünün korunması amacıyla önemli tartışmalara yol açmıştır. Örneğin, 16 delikli bir golf sahası, 15.000 nüfuslu bir beldenin gereksinimine eşdeğer tutarda su tüketmektedir.(The Guardian) Kitle turizmine yönelik aşırı yapılaşma ve golf sahaları, getireceği aşırı yük ve tüketimle, BELEK ve çevresini mahvedecektir.

3621 no lu Kıyı Kanununun 6.maddesine göre; "Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiç bir yapı yapılamaz. (.) Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz, kum , çakıl vesaire alınamaz ve çekilemez. 4 ve 5.maddelere göre sahil şeridinde 100 metre mesafede hiç bir yapı ve tesis yapılamaz. Sahil şeridi ise, kıyı kenar çizgisinden itibaren en az 100 metre genişliğinde bir alan olup, 100 metreden sonra dahi su hareketlerinin oluşturduğu kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırına kadar (gerekirse kilometrelerce) dayanır.

Kültür ve Turizm Bakanlığının 1/25000 ölçekli Doğu Antalya Çevre Düzeni Belek Revizyonu Planı çerçevesinde 2634 sayılı yasaya dayalı olarak verdiği tüm tahsis ve izinler ile ÇED olumlu belgeleri ve Orman işletme izinleri mahallinde yapılacak bir denetim ve sivil toplum kurumları ile akademik dünyadan alınacak görüşler ışığı altında yeniden incelenmelidir.

Nitekim, Antalya sivil toplum kurumları anılan projenin durdurulması amacıyla çalışmakta ve basın açıklamaları yapmaktadırlar. (Bkz:EK:2)

Anılan proje ile otel ve golf sahaları inşaat girişimleri; 2872 sayılı Çevre Kanununun temel ilkelerine, Maliye Bakanlığı Milli Emlak Mevzuatına, BM-Sulak Alanlar ve Su Kuşlarının Korunması Hakkındaki Ramsar Sözleşmesine, Sulak Alanlar Yönetmeliğine, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun temel ilkelerine, BM-Paris-Kültür ve

Tabiat Varlıklarını Koruma Sözleşmesine, Avrupa Konseyi-Bem- Yaban Hayatının Korunması Sözleşmesine, Avrupa Konseyi Peyzaj Sözleşmesine, BM- Rio-Gündem 21 ve BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmelerine aykırılık taşımaktadır.

Yukarıda sunulan olay ve nedenlerle, dünyamızın en önemli doğal, kültürel ve biyolojik zenginliklerinin bulunduğu Antalya / Belek çevresinde ekolojik sistemleri tahrip ve doğaya zararı olası inşa! ve fiziki müdahaleler içeren tüm kitle turizm yatırımlarının ulusal ve uluslararası sözleşmeler açısından yeniden incelenmesini, Özellikle sözleşme eklerinde bulunan nesli tükenen flora ve faunanın tespit edilmesini!, kıyı alanlarının halka açık tutulmasını), doğal peyzajın korunmasını), yer altı su kaynaklarını tüketecek girişimlere geçit verilmemesini!, kaplumbağa koruma alanlarında ve yakınında hiçbir tesis ve inşaatı izin verilmemesini, su kuşları ve sulak alanların tahribinin önlenmesini ve bu başvurumun akibeti hakkında tarafıma ayrıntılı bilgi ve cevap verilmesini. 2872 sayılı Çevre Kanununun 3 ve 30, 3071 sayılı Dilekçe Hakkında Kanunun 3 ve 7, 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanununun 6 ve 11 maddeleri uyarınca saygılarımla dilerim.

Noyan Özkan

Avukat- İzmir Önceki Dönem BARO Başkanı

Belek'te caretta caretta üreme alanları

“ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ BELEK”

Kazım Ergendedeoğlu

Antalya ÖÇK'dan Emekli Harita Mühendisi

TTKD Ant.Şb Üyesi

Anayasanın 56. maddesi “Herkes sağlıklı ve dengeli çevrede yaşamak hakkına sahiptir” denilmektedir. Ve ayrıca 2872 Sayılı Çevre Kanununun I. maddesinde özetle “bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi, arazi ve doğal kaynakların en uygun bir şekilde korunması ve kullanılması; kirletilmesinin önlenmesi; tabii, tarihi ve doğal zenginliklerin korunarak yapılacak düzenlemelerle alınacak tedbirlerin belirlenmesi” öngörülmektedir.

383 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de “Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilen edilen ve edilecek alanların sahip olduğu çevre değerlerini korumak ve mevcut çevre sorunlarını gidermek için tüm tedbirlerin...” alınacağı belirlenmiştir.

Yukarıda alıntılar Başbakanlığa bağlı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nın yayınladığı “Özel Çevre Koruma Bölgesi BELEK” kitapçığının önsözünden alınmıştır ve önsöz şöyle devam etmektedir. “Bu düşünceler ışığında gelecek yıllar için yapılacak bir değerlendirmenin ve hedef tespitinin esasını; sağlıklı bir çevre için “tedaviden önce koruma, koruyarak kullanma ve geliştirerek koruma” prensibine uyulması oluşturmaktadır. Çünkü çevre ortak bir değer olup çevreyi korumanın milliyeti, dini, ve ülkeler arasında temelde bir farkı yoktur. Herkes çevrenin korunmasında sorumlu olmalıdır. Çevreyi de sevgi ve sorumluluk duygusu korur.

Giriş bölümünde “Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi Antalya ili, Manavgat ve Serik ilçelerinin bir bölümünü kapsayan, pek çok kıyı yerleşim birimine göre daha az yapılamaya maruz kalmış bir bölgedir. Ayrıca bölgenin kumsalları nesli tükenmekte olan deniz kaplumbağalarının (caretta caretta) yumurtamla ve üreme alanıdır.

Bakanlar Kurulu 22.10.1990-90 / 1117 Tarih ve Numarası ile Kararı almış ve 21.11.1990.20702 de Resmi Gazetede yayınlanmıştır, demektir.

Yine kitapçıkta Özel Çevre Koruma Bölgesi tespit ve ilanına ilişkin kararların ilgili mevzuat hükümlerine göre mahallinde uygulanmasından ve takibinden, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye başkanı, köy yerleşik alanlarında muhtar, 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabii alanlarda orman işletme müdürlükleri, belediye sınırları ve mücavir alanları ile orman alanı dışında ise il bayındırlık ve iskan müdürlükleri sorumludur, demektir.

Ne hazindir ki bu bölgeni bir kısmı ve bölgenin yanında kalan diğer ormanlık doku turizm tahsislerinin kıyımı altındadır ve YUKARIDA BELİRTİLEN GÖREVLİLERDEN HER BİRİ DUYMUYORUM, GÖRMÜYORUM, BİLMİYORUM DEMEKTE YA DA SESİNİ ÇIKARTMAMAKTADIR.

BELEK, ÖÇK VE SORUNLARI VE SON DURUM

Belek olarak adlandırılan yöreyi Antalya'nın 40 km doğusunda birbirini tamamlayan iki bölüm olarak almak gerekir.

I.Bölüm: Aksu Deresi ile başlayan ve yaklaşık 25 km. uzunluğundaki kumsal boyunca uzayarak doğuda Acısu deresiyle son bulan bir yöredir. Yaklaşık 4475 hektar genişliğindeki bu alan güneyinde Akdeniz, kuzeyinde Kumköy, Kadriye Belek Beldelerinin yerleştiği verimli Serik Ovası ile çevrilidir. Kıyıda kumullar, bu kumullar üzerinde yaygın fıstık çamı ormanı, Belek'e özgün(endemik) türleri olan çok zengin bitki örtüsü ve birçok canlının barınağı olan kıyısı caretta caretta kaplumbağalarının da üreme alanıdır.

Bu bölgede doğal değerlerle ilgili gerekli araştırmalar yapılmadan, doğal değerler hiçbir Şekilde hesaba katılmadan 1990 yılından itibaren ‘‘Belek Turizm Yatırımı Alanı’’ kapsamında turizm gelişmesine açılmış olup Turizm Bakanlığınca Turizm Bölgesi ilan edilmiştir.

Teknik açıdan bölgeyi incelediğimiz zaman, 1983 baskısı havadan fotogrametrik yöntemle elde edilen haritasında bu alanın ormanla kaplı olduğu görölür.

Alana 18 eylöl 1998 tarihinde Bayındırlık ve İşkan Bakanlığınca onanan 1/ 25000 ölçekli Revizyon evre Düzeni Planında Turizm alanları ve 2 adet Golf alanı konulmuş, daha sonra tekrar 25 kasım 2002 de Revizyon görerek 4 adet golf alanı olmuş, en son tekrar 29.1.2004 de onanmış Doğu Antalya evre Düzeni Planıyla da 7 adet golf alanına çevrilmiştir.

Dikkat edilirse, mülkiyeti, topografyası orman olan bu alanlarda evre Düzeni Planında kısa süreli tadilatlar yapılması, evre Düzeni Planının Plan yapımındaki ‘‘planlamanın uzun süreli olma ilke’’sine ve ileriye doğru kullanım unsuruna, planlama esaslarına, Őehircilik ve kamu yararına aykırıdır.

Bu plan tadilatlarının orada bulunan firmaların golf sahası yapma taleplerini karşılamak amacıyla yapıldığı da açıktır.

Bu alanlarda verilen tahsisler sonucunda, golf alanı adı altında orman alanlarında ağaç kesimi de devam etmektedir.

Bilindiği üzere golf alanları çok su isteyen alanlardır. Bunun sonucunda aşırı ve kontrolsöl yeraltı suyu kullanımı tablosu çıkmakta, ayrıca golf alanında imlere kullanılan ilaçlar nedeniyle akarsular, yeraltı suyu ve dolayısıyla deniz suyunda kirlenme meydana gelmektedir.

evre Düzeni Planında yapılan plan tadilatları ve bunun sonucunda oluşan turizm, golf alanı tahsisleri, anayasanın sosyal hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmamaktadır.

Diğer taraftan bölgenin kıyısı, evre Düzeni Planında ‘‘Deniz Kaplumbağası Üreme Bölgesi’’ olarak belirlenmesine rağmen, kıyının doğal yapısının değiştirilerek kıyıda kazı ve kum alımı yapıldığı ve kum

yağıldığı görülmektedir. Bu uygulamalar 3621/3830 sayılı kıyı kanununun 5. ve 6.maddelerine aykırı uygulamalardır. Bu konuyla ilgili kamu ve tüzel kişilik olan belediyeler kamu ifadesini bir tarafa bırakmışlar, tüzel kişilik gibi hareket etmeyerek konuyla ilgili gerekli hassasiyeti göstermemektedirler.

Bilindiği gibi ormanlar devletin hüküm ve tasarrufu altında kamu malıdır.

Anayasanın 169. maddesinin özünde ormanların zaman aşımı ile mülk edinilemeyeceği ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olunamayacağı, ormanlara zarar verilecek hiç bir faaliyet ve eyleme müsaade edilemeyeceği açık açık belirlendiğinden, yapılan tahsisler kamu yararı taşımadığından Anayasanın bu maddesine aykırıdır.

2. Bölüm: Sarısu deresinin doğusundan, Karadayı yerleşmesinin kuzeybatısında Yassı Yusufkar Tepesinden başlayarak, Evrenseki Belediye'sinin sınırları doğusundaki İlica deresine kadar uzanan alandır. Denize paralel 25 km uzunluğunda, 5 km genişliğinde 135 km² lik bir yer kaplar.

Denize paralel 25 km. uzunluğundaki 25 km'lik kumsalın yaklaşık 4,5 km'si Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi dışında bırakılmıştır.

Bölge, sahip olduğu doğal, ekolojik, kültürel ve tarihi değerlerin çevre kirlenmesine ve bozulmasına karşı korunması; doğal ve tarihsel değerlerin gelecek nesillere aktarılması, güvence altına alınması ve bir yerde koruyarak kullanmak amacıyla 2872 sayılı Çevre Kanununun 9. maddesine istinaden 383 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinin uygulandığı 22.10 1990 tarih ve 90/1117 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla "Belek Özel Çevre Koruma Bölgesi" ilan edilmiştir.

Belek Özel Çevre Koruma Bölgesinin bir bölümü Serik'te, bir bölümü de Manavgat ilçe sınırları içinde 5 belediye, 1 mücavir alan (Taşağıl Mücavir Sahası) ve 6 köyü kapsamaktadır.

Bölgede 12. 8. 1993 tarihinde Özel Çevre Koruma Başkanlığı tarafından 1/ 25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı onanmıştır.

Bu plan hazırlanırken o günkü şartlara göre yeterli teknik çalışma

yapılmadığından, tam bir akademik yönetim planı hazırlanmadığı belirgindir. Bazı köylerin de sonradan belediye olması nedeniyle, köy yerleşim alanları paftalara tam net olarak yansıtılmamış ayrıca ideal arazi kullanım şekilleri belirlenememiştir. Ancak Özel Çevre Koruma Başkanlığınca bugünlerde akademik yönetim planı hazırlatılarak yeni revizyon çalışmaları sürmektedir.

Bölgenin sorunlarını kısaca özetleyecek olursak:

1- Çevre Düzeni Planında koruma alanı olarak belirlenen kontrollü hassas zon alanları yeni yönetim planı çalışmaları sonucuna göre tekrar incelenmeli ve güncellenmelidir.

2- Ormanlık alanlar, kadastro sınırlarının sayılaştırma sonucuna göre belirlenmelidir.

3- Makilik- fundalık alanları ve hassas zon sınırları yeniden belirlenmelidir.

4- Özel Çevre Koruma Bölgesi belirlenirken deniz kıyısında Taşağıl Mücavir alanında kalan ve arkası kaplumbağa üreme alanı olan bir kısım ile; Parakente Köyünün kıyısında hemen hassas zon sınırının bittiği bir kısım ve yine Çolaklı Belediyesinin kıyısında iki tane ayrı kısım Özel Çevre Koruma Alanı dışına çıkartılmıştır. Bu kısımlar tekrar Özel Çevre Bölgesi içine alınmalıdır.

5- Boğazkent tarafında Kocagöl Kuş Cenneti sınırları, A.Ü.'sinin Belek ÖÇKB Yönetim Planı çalışmaları sonucuna göre belirlenmeli ve ayrıca sulak alanlar yönetmeliği kapsamında değerlendirilmelidir.

6- Kocagöl civarında imar planında çok katlı turizm yatırımlarına yer verilmiştir. Daha doğrusu sanki kamunun ortak malı olan bu alan turizm şirketine bırakılmış bir görünümündedir.

7- Başta Köprüçay olmak üzere Acısu, Sarısu, Karaöz, Şarlavuk Deresi, İlica Deresi su rejimi akademik olarak incelenmeli ve taşkın konusu değerlendirilmelidir.

8- Kıyının çok büyük bir kısmı kaplumbağa üreme alanıdır. Ancak kıyıda oteller kendi mülkiyet sınırlarını taşarak kıyıda, Kıyı Kanunu ve uygulama yönetmeliğine aykırı olarak uygulamalar yapmaktadırlar.

ÖÇK Başkanlığı gerekli uyarıyı yapıyor olmasına karşılık ilgili belediyeler de gerekli hassasiyeti göstermemektedirler.

383 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili maddeleri gereğince ÖÇK Bölgelerinde kurumca onaylı plan kararlarına aykırı ve kaçak uygulamaların takibinden, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ilgili belediye başkanlıkları, bu sınırlar dışında kalan yerlerde valilikler ve il bayındırlık müdürlükleri sorumlu olduğundan kıyılar gelecek kuşaklara bırakılacak doğal bir mirasdır. Bu nedenle kıyı mevzuatına göre uygulama ve denetlemeler güçlendirilmelidir.23.02.2006

BELEK VE ENDEMİKLER

Ormanda 109 kuş türü ile sincap, kaplumbağa, bukelemun ve daha bir çok canlı barınmaktadır.

Aksu Çayı ve Köprüçay Irmağı arasında 1995 yılında yapılan çalışmada 104 familyaya ait 574 tür tespit edilmiştir. Bunlardan 2 tanesi Pteridophyta (Eğreltiler) Bölümüne, 572 tanesi ise Spermatophyta (Tohumlu Bitkiler) Bölümüne aittir. Tohumlu bitkilerden 6 tanesi Gymnospermatophytina (Açık Tohumlular), 566 tür Angiospermatophytina (Kapalı Tohumlular) Alt Bölümüne girmektedir. Angiospermatophytina'nın 102 tanesi Monocotyledonopsida (Tek Çenekliler), 464 türü de Dicotyledonopsida (Çift Çenekliler) Sınıflarına aittir.

Araştırma alanındaki bitkilerden 27 tanesi tür düzeyinde 1 tanesi ise alt tür seviyesinde endemik olup ülkemiz dışında dünyanın hiçbir yerinde yetişmemektedir.

Endemik türlerden 17 tanesi Akdeniz Bölgesinin kıyı dar şeridinde dar bir kesimde (özellikle Alanya-Muğla arasında) yayılış göstermektedir. Bu 17 endemik bitki türünün 7 tanesi Antalya il sınırlarının dışına çıkmamaktadır. Bunlardan da 3 tanesi sadece araştırma alanında ve çok yakın çevrede yetişmektedir. Geriye kalan 11 endemik tür ise nispeten geniş bir yayılış alanına sahiptir. Endemik türlerin çoğunluğu tarım arazisi olarak kullanılmayan kumul, orman ve makilik alanlarda yetişmektedir.

GOLF SAHALARININ SULAK ALANLARA OLUMSUZ ETKİLERİ

Atilla AKSEL.

aaksel@ttnet.net.tr

BAÇEP'in MİLAS TUZLA SULAK ALANIN KORUNMASI konulu Bodrum Toplantısı'nın 5 Mart 2005 tarihli oturumunda verilen konferans metnidir.

BAÇEP'in Bodrum yöresine ait can alıcı çevre konularını ele alan bu toplantısına katkıda bulunma fırsatı bulmaktan dolayı memnuniyet duyduğumu belirtir, katılımcıları sevgiyle selamlarım.

Aslında konuyu bu kadar sınırlamak yerine genel olarak, "Turizmin Doğa Üzerindeki Olumsuz Etkileri ve Tuzlu Sulak Alanı" biçiminde adlandırabilir, böylece konunun yalnızca bir spor sahasıyla değil, turizmin yarattığı sorunlarla ilintili olduğunun altını çizebilirdik. Çünkü olay yalnızca golf sahasının değil, konaklama tesisleri ve gayrimenkul ticaretini de içine alan geniş kapsamlı bir tehditle ilgilidir. Ancak bu adla da aynı konuları ele almak mümkün olabilir.

Golf sporu, günümüzde yüzlerce dala ayrılarak faaliyet göstermekte olan turizm endüstrisinin bir teması haline gelmiş durumdadır. Kanımca turizm, çevrenin korunması kaygılarından yoksun olduğu sürece, öbür endüstrilerde görüldüğü gibi yıkıcı etkileriyle doğaya ve insanlığa zararlı bir faaliyet olmaktan öteye geçmeyecektir.

Bir süredir, hemen yanı başımızdaki Tuzla Gölü sulak alanının giderek ciddileşen bir var olma sorunuyla karşı karşıya olduğunu

görüyoruz. Tuzla Gölü ve buradaki canlı yaşamı uzun yıllardır avcılık, konut ve tarım alanı açma girişimleri nedeniyle tehdit altındaydı. Konuya duyarlı insanların ve kuruluşların çeşitli girişimlerine karşın bu eşsiz sulak alan uzun süre resmi koruma statüsüne kavuşamadı; ancak bugünkü toplantıdan önce Çevre ve Orman Bakanlığı komisyonununun 12 Ekim 2004'te Tuzla'yı mutlak koruma ve tampon alanları daha sonra tekrar belirlenmek üzere koruma altına aldığını öğrenmiş bulunuyorum. Bu, ilginç bir durum oluşturuyor. Tuzla'da golf tesisi kurulması hakkında ÇED raporu veren de, koruma altına alan da aynı bakanlık! İster istemez akla, daha mutlak koruma alanının daraltılmasıyla golf tesisinin kurulmasına olanak tanınması ihtimali geliveriyor.

Eskiden daha geniş alanları kapladığı anlaşılan Tuzla Gölü, denizle su alışverişinde bulunan sığ bir lagündür. Günümüzde 380 hektarlık ⁽¹⁾ bir alanı kaplayan göl adını, eskiden deniz suyundan tuz elde edilen tuzladan alır. Gölün denize bağlandığı ağzın yanı başında Boğaziçi köyü bulunmaktadır. Bu alanda ilkçağda Karyalıların (Karia) Andanos adıyla kurduğu, sonradan Bargylia olarak anılan antik kentin kalıntıları vardır. Çevresi zeytinlikler, çamlar ve ılgınlarla kuşatılmış olan göl, su canlıları ve kuşlar açısından önemli bir yaşama alanıdır. (Sulak alanların önemine ve buralardaki canlı yaşamı hakkındaki bilgileri değerli uzman katılımcılar verecekler.) Kısaca söylenebilir ki, Tuzla Gölü, doğal ve tarihsel açıdan zengin bir alandır.

Konuya, golf turuzminin dünyadaki ve ülkemizdeki durumuna kısaca değinerek gireceğim. Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB) Başkanı Ahmet Barut, Ekim 2004'te Berlin'de yapılan "Hotel Forum-2004" toplantısına sunduğu TURİZMDE KAZANAN VE KAZANDIRAN ÜLKE TÜRKİYE başlıklı bildirisinde ⁽²⁾ diyor ki: "Avrupa Golf Birliği (EGA) verilerine göre, dünyada 31 bin golf sahası bulunuyor. Bu sahaların yüzde 60'ı Kuzey Amerika'da. Avrupa'daki saha sayısı 6 bine, golfçü sayısı ise 6.5 milyona ulaşıyor.

Türkiye için son derece bakir bir yatırım alanı olan golf turizmi, hem kazanan hem de kazandıran yönleriyle dikkat çekiyor. Golf, önümüzdeki dönemde Türkiye'nin en önemli yatırım alanlarından biri olacak. Türkiye'de halen sadece 9 golf sahası bulunuyor. Türkiye'nin bu alanda gelişmeye uygun geniş bir potansiyeli var. Türkiye Golf Federasyonu, ülkemizin sadece kıyılarında değil, diğer bölgelerinde de önümüzdeki 4 yıl içinde toplam 100 golf tesisi yapılabilecek alanları belirledi.

'4 yılda 100 Golf Sahası' başlıklı proje ile Güneydoğu Anadolu bölgesinde Şanlıurfa'da 2, Gaziantep'te 1, Adana-Mersin-Tarsus hattında da 12 golf sahası yapılması öngörülüyor.

Sözkonusu bölgelerde ilk etapta 9.550, daha sonra 40 bin yatak kapasitesine kadar çıkabilecek arazi tahsisi yapılıyor. Proje kapsamında İstanbul'a 20, Datça, Side-Manavgat'a 10 golf sahası yatırımı yapılacak. Aynı proje ile kıyı bölgelerinin yanı sıra, iç bölgelerde Ankara, Eskişehir, Bolu, Bursa ve Kayseri gibi şehirlerde de golf sahaları için uygun şart ve arazi olduğu belirtiliyor.

Bu arada dünyadaki örneklere baktığımızda, golf sahalarının çevresinde bulunan arazilerin de geliştirip değerlendirilmeye uygun olduğunu görüyoruz. Örneğin, 1980-2004 yılları arasında golf turizminden yılda ortalama 5.5 milyar dolarlık gelir elde eden İspanya gayrimenkul satışından da kâr ediyor. 24 yıllık süreçte gayrimenkul satışından 200 milyar dolarlık gelir sağladı. İspanya, golf sahalarının etrafına inşa edilen villaları İngiltere, Almanya, İskandinav ve Benelüks ülkelerinden gelen golfçülere satıyor.

Benzer bir durumun Türkiye'de de gündeme gelmemesi için hiçbir neden yok!

Gayrimenkuller yerli ve yabancılara satılabileceği gibi, borsada işlem gören Gayri Menkul Yatırım Ortaklıkları (GMYO) şirketlerinin portföyüne katılarak hisselerinin değerlendirilmesi mümkün. Böyle bir finans aracının da devreye sokulması mümkün. Bunu,

portföylerinde lüks konut, toplu konut veya iş merkezleri bulunan, hisseleri İstanbul Menkul Kıymet Borsasında işlem gören 9 GMYO şirketi gündeme alabilir.

Golf sahasında kuruyan ağaçlar

GYMO şirketlerden sadece iki tanesinin üzerinde çalıştığı projelerden size kısa bir bilgi vermek istiyorum. Alarko Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı'nın, İstanbul Büyükçekmece'de Göl Malikaneleri adlı bir projesi bulunuyor. Bu projedeki lüks malikanelerin fiyatı 800 bin ile 1 milyon dolar arasında değişiyor. Başka bir projeyi de Yapı Kredi Koray ile Garanti Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı ortaklaşa yürütüyor. Orta ve üstü gelir gruplarını hedefleyen projede fiyatlar 100-120 bin dolar arasında değişiyor. Sadece iki örnek, golf sahalarının etrafındaki arazilerin değerlendirilebileceğini göstermeye yetiyor.

Dünya otoritelerinin golfü olimpiik bir spor dalı haline getirmeye çalıştıklarını biliyoruz. Bu durum Türkiye'nin önüne yeni kapılar

açılabilceğinin ipuçlarını veriyor. Çünkü, golfün olimpiik spor dalı olarak benimsenmesi halinde, Antalya'nın bu olimpiyata ev sahipliği yapması gündeme gelir.”

TÜROB başkanının anlattığı malikâne satışları, turizme entegre gayrimenkul ticaretini de gündeme getiriyor. Yani konunun yalnızca golf sahaları ve otel yapımıyla değil, onların çevresinde villalar ve malikâneler yapımıyla da ilgili olduğu anlaşılıyor.

Golf federasyonu da konuyu otelcilerle aynı açıdan değerlendiriyor. Bir spor dalının ulusal çaptaki organizatörü ve temsilcisinden çok bir pazarlamacı izlenimi veren Türkiye Golf Federasyonu'nuna ⁽³⁾ göre, 1990 sonrası tüm dünyada global turizme oranla her yıl yaklaşık 3 kat fazla büyüyen golf turizminin dünya çapındaki mali boyutu 2003'te 65 milyar dolara ulaştı.

Anadolu, turizm için gerekli tüm özelliklerine ek olarak golf turizmi için en uygun iklim kuşağında (!) ve “Turkish Golf Riviera” olarak anılan Akdeniz Bölgesi'ndeki 6 golf sahası yerli ve yabancı binlerce golfçüye hizmet veriyor. 100 golf sahası ile golf turizminin sağlayacağı doğrudan gelir 1 milyar doları geçecek. Diğer sektörler üzerindeki çarpan etkisiyle golfün Türkiye'ye vaadi ise yılda 2,5 milyar dolar.

100 golf sahasının gerektirdiği toplam yatırım yalnızca 450 milyon dolar. Üstelik bunu sağlamaya hazır yerli ve yabancı turizm yatırımcılarının sayısı şimdiden 150'yi geçiyor.

Ülkemizde ilk golf kulübü 1895'te, İspanya'dakinden dört, Portekiz'dekinden beş yıl sonra kurulmuş olmasına karşın; Türkiye'de 1986 yılına dek yalnızca bir tek golf sahası vardı. 2004 yılında bu sayı ancak 9'a çıkabildi. Golf turizmi gelirimiz 2003'te sadece 20 milyon dolar; yani, toplam turizm gelirimizin yalnızca binde 2'si.

Federasyon konuyu şöyle derinleştiriyor: “Oysa golfçü, sıradan turistin geldiği mevsimde değil, onların hiç uğramadığı dönemde geliyor. Golf tesislerinin yanı sıra konaklama ve ikram tesislerindeki faaliyet süresini, istihdamı ve geliri doğrudan; ekonominin inşaattan

ticaret ve bankacılığa kadar birçok sektörünü ise dolaylı olarak yükseltiyor.

Golfçüler arasında, görüp beğendikleri yerlerde, golf sahalarına erişebilecekleri yörelerde kendilerine 'tatil evleri' veya 'devre tatiller' alma eğilimleri de yüksek. İspanya ve Portekiz bunun en yakın örnekleri. Golf sahalarının çevrelerindeki bu tür yatırımlar, benzerlerinden iki kat daha yüksek değer buluyor.

Türkiye'de Faal Golf Sahaları, Mayıs 2004

Tesis	Yer	Delik Sayısı
İstanbul Golf Club	Levent, İstanbul	9
Klassis Golf Club	Silivri, İstanbul	27
Kemer Golf Club	Kemerburgaz, İstanbul	18
Gloria Golf Club	Belek, Antalya	27
Robinson Golf Club Nobilis	Belek, Antalya	18
National Golf Club	Belek, Antalya	27
Tat Golf Club	Belek, Antalya	27
Antalya Golf Club - Sultan	Belek, Antalya	18
Antalya Golf Club - Pasha	Belek, Antalya	18
Alkent 2000	İstanbul	driving range
Ahlatlıbel	Ankara	driving range
Millenium	Antalya	driving range

Yüz elliden fazla golf yatırımcısı yeni sahalar için şimdiden aday. Üstelik golf sahalarının ilk yatırımı da, yıllık bakım işletme gideri de, konaklama tesislerine oranla çok daha düşük. Turistik bölgelerde ilk yatırım maliyeti 4 - 4,5 milyon dolar; yıllık bakım maliyeti ise bu tutarın onda birinden az.

Türkiye'nin bu kadar az yatırımla, bu kadar hızlı ve yüksek getiri elde edebileceği bir başka alan daha yoktur. Ama "ekonomimizin uyuyan devi" golfün ve golf turizminin uyandırılabilmesi için, öncelikle golf sahası yapılacak alanlar yatırıma açılmalıdır.

Hizmet yapıları ve alanlarıyla birlikte 18 delikli bir golf sahasının kurulması için gereken arazi 750 - 1.000 dekadardır.

Türkiye ekonomisine her yıl en az 2,5 milyar dolar katkı sağlayacak 100 yeni golf sahası için ayrılacak toplam alan, Çevre ve Orman Bakanlığı 2003 yılı verilerine göre 8.514 hektar olan, bir yılda yanan orman alanından bile düşüktür.

Golf sahasının bakımı için en sıcak mevsimde, en sıcak yöremizde gereken günde 2.500 metreküp su da, Türkiye'de turizme yönelik golf sahası yapılması gereken yörelerde fazlasıyla mevcut.”

Federasyon yöneticileri suyu bol keseden dağıtıyor ama gerçek hiç de öyle değil. Akdeniz Bölgesi'ne yapılması düşünülen tesisler için su temininde fazla sorunla karşılaşılabilir ama İstanbul, Datça, Gaziantep, Şanlıurfa zaten su sıkıntısı çekilen yerlerdir; hele hele Ankara, Eskişehir ve Kayseri ülkemizin en çok su sorunu bulunan illerindedir. Örneğin Kayseri ilindeki Yeşilhisar Ovası ülkemizin ve hatta dünyanın en az yağış alan yeridir ve bu yörede çöl iklimi özellikleri egemendir.

Federasyon, yıllık bakım masraflarının yatırım maliyetinin onda birinden, yani 450 bin dolardan az olduğunu belirtiyorlar. Yılda en az 200 gün, günde iki kez sulanması gerekecek bu alanların yalnızca (turizm tahsis belgeli tesislerde) indirimli tarifeden su gideri 800 bin dolara yakındır ($2.500 \text{ m}^3 \times 200 \text{ gün} \times 2 \text{ YTL} = 1.000.000 \text{ YTL} / 1.3 = 769.000 \text{ \$}$). Gübre, ilaç, hormon, işçilik ve öbür giderlerle birlikte yıllık masraf yatırım maliyetinin yarısını bulabilir. Tabii yatırımcıdan su parası alınmazsa ve işsizlik oranının yüzde 10'u bulunduğu ülkenin kırsal kesimlerinde asgari ücretin altında işçilik ücreti söz konusuysa federasyon yöneticilerinin hesabı doğru sonuç verebilir.

Soruna bir de çevresinden sorumlu, doğadaki olanakların tüm canlılar tarafından adil biçimde paylaşılmasından yana olanların penceresinden bakalım.

Konumuzu ilgilendiren sorun büyük ölçüde suyla ilgilidir. Bunun özeti şudur: BM verilerine göre dünyada 1,5 milyar insanın içecek, elini yüzünü yıkayacak sudan yoksunken golf sahaları için bir günde tüketilen 660.000 tonu aşkın su, 4,7 milyar insanın günlük asgari su gereksinimine eşittir. Bu, adaletsizliğin daniskasıdır ve yalnızca çevrecilerin değil, akli başında her insanın karşı çıkması gereken bir konudur.

Şimdi konuyu eski Hazine Genel Müdürü Ata Murat Kudat'ın⁽⁴⁾⁽⁵⁾ değerlendirmelerinden de yararlanarak açıklığa kavuşturalım.

Belek'tekiler yapılmadan önce Dalyan İztuzu'nda ve Kemer Çıralı'da golf sahaları kurulması gündeme gelmiş, kamuoyunun ve basının tepkileri sonucunda bundan vazgeçilmişti. Bu alanlar da bugünküler gibi sulak alanlar ve doğal sit alanlarında yer alması bir rastlantı değildir. Bunun nedeni suyun, sulak alanlarda ve doğal sit alanı olarak ayrılmış bölgelerde bol olmasındandır.

Golf demek çimen; çimen demek öncelikle su demektir. Sanırım bu sporun özellikle İskoçya ve İngiltere gibi düzenli ve zengin bir yağış rejimine sahip ülkelerde doğmasının, daha sonra da yine Kuzey Amerika ve Japonya'da, hatta kuzey Avrupa'da yer bulmasının önemli bir nedeni de bu bol ve bedava yağışlardır. Bundan dolayı da yerküremizin belirli yerlerinde ucuza yapılan ve çevre dostu olabilen bu güzel spor dalı, Türkiye, Mısır gibi su yoksulu ülkelerde birden toplumsal maliyeti yüksek ve cehaletle birleşince de çevre düşmanı hale getirilebiliyor.

Yılda kullanılabilir su kaynağı olarak dünyamızda 53 bin kilometreküp suyu var. Türkiye'de kullanılabilir su kaynağı iyimser bir rakamla yılda 200,7 kilometreküp; kişi başına ise yılda yaklaşık 3 bin metreküp su düşüyor. Bu rakam ABD'de 16 bin metreküp, Güney Amerika'da 36 bin metreküp. Dolayısıyla Türkiye'nin bulunduğu coğrafik yapıyla Kuzey Amerika ve Güney Amerika arasında çok fark var. Tabii Türkiye bunun tümüne ulaşamıyor; yılda yalnızca 31 kilometreküpünü

kullanabiliyor. Bunun yüzde 72'sini tarımda, yüzde 11'ini sanayide ki, bu çok az bir miktardır, yüzde 16'sını evsel ihtiyaçta tüketiliyor.

Golf sahalarında neden bol suya ihtiyaç duyulduğuna gelince... Topun takılmaması için golf sahalarındaki çimenlerin kısa kesilmesi gerekir. Çimenler sürekli kesilmekten dolayı fotosentez yapamaz ve kısa sürede çimen olma özelliğini kaybeder. Bu nedenle çimenlerin köklerini su, gübre, ilaç ve hormonla beslemek gerekir. Sıcak iklimlerde bir golf sahasının sulanması için yıl ortalaması olarak haftada 140 lt/m² civarında su gereklidir. Bu, 2.100.000 genç fidanın haftalık su ihtiyacına eşittir. Yine günde 20 lt/m² su, 18 delikli bir saha için yılda 1,6 - 2 milyon ton suya tekabül eder. Bir golf sahası için gerekli asgari suni gübre tutarı metrekareye yılda 2 kg hesabıyla toplam 600 tondur. Bu miktar ülke tarımında ortalama gübre kullanımının tam 6 katıdır. Bu gübreler ve ilaçlar yalnızca üzerlerinde dolaşan canlıları yok etmez, yağmurlarla yeraltı sularına karışarak, denizlere akarak sualtı kaynaklarımızı, denizlerimizi de kirletir. Acaba golf sahası kurulmasını onaylayan yetkililerin yeraltı su rezervlerinin yenilenmelerinin binlerce yıl aldığından haberi var mı?

Türkiye'de ve özellikle Antalya'da 18 delikli bir golf sahası yaklaşık 300.000 metrekaaredir. Bu alan ABD'de ortalama 160-180.000 metrekaare civarındadır. Aradaki fark nereden geliyor? ABD'de ormanlar talan edilerek golf sahası için yer açılmaz, buna izin vermezler. Ülkemizde ise golf sahası açmak için yetişkin ağaçlar kesilir. Bu ağaçlar o kadar yetişkin, yani büyük ki 180.000 metrekaare yer açmak meseleyi halletmez, oyuna engel olur; gölge yapar. Onun için iki misli ağaç kesmek gerek. Yasalarımıza göre ağaç kesmenin cezası ağır haptistir. Ama "turistik golf sahası" açmak gibi yüce bir amaç uğruna Sorgun'daki gibi 45.000 (yerel çevrecilerin araştırmasına göre 200.000) yetişkin ağacı kesmek sorun olmamaktadır.

Şimdi gelelim golf sahalarının gerçekçi maliyet hesaplarına... ABD'de bir golf sahası yapmanın maliyeti 2-3 milyon dolar arasında değişir. Bu para Amerika'da 10 yılda geri alınabilir. İnanmayacaksınız ama, Türkiye'de 3 yılda geri alınabiliyor. Çünkü Türkiye'de 167 sayılı yasa var; yatırımcı istediği yere golf sahası yapıp kuyu açarak yeraltındaki suları dilediği kadar kullanabiliyor ve kimse sesini çıkaramıyor. Dolayısıyla hem golf sahası yapılacak alanlar çok düşük paralarla kiraya veriliyor, hem de su parası ödenmiyor. Oysa bir golf sahası için yılda en az 1,5 milyon ton suya ihtiyaç var. 1 kilometreküp eden bu miktar şu anda İsrail'in toplam suyunun yarısı ediyor.

Federasyon 'Türkiye'de 100 golf sahası kurup, 2,5 milyar dolar döviz elde edeceğiz" diyor. Bu da golf sahası başına yılda 25 milyon dolar etmektedir. Böyle bir paranın kazanıldığını düşünmek abes olur ama, Maliye Bakanlığı federasyonun açıklamasını bir ihbar olarak kabul ederek 25 milyon dolar kazanıyor olması gereken o golf şirketlerinin hesaplarını denetlemelidir.

Bu arada AB de, gerçeği yansıtmadığı halde ülkemizi su zengini ilan etti. Bunun nedeni hızla artan gübre ve tarımsal ilaç kullanımının sınırlandığı ülkelerinde, sahalarını sulamak için satın aldıkları sulara tarımsal tarifenin birkaç katı daha fazla ücret ödeyen, vergisini, sigortasını eksiksiz ödemek zorunda olan Avrupalıların golf sahası yapmak için ülkemize saldırmaları olmasın?

Konunun hukuki boyutu da golf turizminin ülkemizle uyumsuzluğunu gözler önüne serer niteliktedir. Turizm Bakanlığı nerede golf sahası yapmak istese, orayla ilgili olarak mahkemelere düşmektedir. Türkiye'de herhangi bir spor dalında hiç bu kadar çok miktarda davalayla karşılaşılması. Sorgun için mahkemelerde davalar görülürken, Milas-Tuzla sulak alanı için açılan davalar sürüyor. Bunun nedeni, golf aşırı derecede suya ihtiyaç gösteren bir spor olmasıdır. Bizim gibi ülkelerde her kesimin suya ihtiyacı var. Kurak bölgelerde insanlar içmek için, sanayici kullanmak için, çiftçiler sulamada kullanmak için su arıyor..

İngiltere ve İskoçya'da yaşayan insanların sorunları farklı, bizim sorunumuz ise tamamıyla susuzluk sorunu!

İç Anadolu Bölgesi'nde çöl koşulları hüküm süren, su kaynakları hızla tükenen, halkın yüzde 20'si sağlıklı bir içme suyundan yoksun olan, daha şimdiden yılda 2,5 milyar dolar tutarında tarım ürünü ithal eden, NASA'nın ve diğer yabancı araştırmacıların gelecek 40-50 yılda ciddi bir su sıkıntısına düşecek ülkeler arasında gösterdiği ülkemizde golf, su sorununun üzerine ekilmiş tuz-biber gibi görünüyor.

Sonuç olarak, kanımca Tuzla Gölü sulak alanının golf turizmine açılmasının yanlışlığının duyurulması ve bu girişimin önlenmesi için güçlü bir mücadele önerği verilmesi gerektiğini düşündüğümü belirterek sözlerime son veriyorum.

(1) www.mugla-turizm.gov.tr

(2) www.turizm gazetesi.com

(3) www.tgf.org.tr

(4) Radikal 2, 19 Aralık 2004

(5) www.acikradyo.com.tr 17 Ocak 2005

TURİZM, EKOLOJİ, İNSAN VE GELECEĞİMİZ

A- BELEK, TURİZM VE EKOLOJİ

Eskiden Turizm deyince aklıma hep güzel şeyler gelirdi. Örneğin en güzel yerleri görmek, farklı kültürleri tanımak, doğayı yaşamak, tarihin en görkemli eserleriyle bir arada olmak ve bir de birbirinden zeki ve hevesli öğrencilerimin turizmle ilgili büyük hayalleri... Bu yüzden de içimde hep güzel şeyler kıpırdanır ve mutlu olurum.

Ancak son zamanlarda ne zaman turizm sözcüğünü duysam hep başka şeyler düşünüyorum ve başka şeyler görüyorum: Öncelikle doğanın en güzel yerlerinin yağmalanması, mono bir kültür devinimi, tarihi eserlerin modernizm arasına sıkışması, öğrencilerimin yavaş yavaş yıkılan hayalleri ve inançsızlıkları geliyor. Tüm bunları yaşarken de turizm böyle mi olmalı? demeden edemiyorum.

Öyle ya turizm başka türlü yapılamaz mıydı? Elbette yapılırdı. Bu hala mümkün. Ama önce onun ne durumda olduğunu iyi analiz edip, onu bir ekolojist gözüyle yeniden yapılandırmayı hedeflemeliyiz.

Turizmi analiz ederken öncelikle onun artık bir sosyal hedef olmaktan çıkıp, ekonomik bir çarka döndüğünü kesinlikle kabul etmek zorundayız.

Bilindiği gibi turizm özellikle 1980'den, yani 12 Eylül darbesinin ardından ekonomik bir faaliyet olarak başladı ve Turizm Teşvik Yasası ile ona yasal bir statü kazandırılmış oldu. Bizim bölgemize gelişi ise Güney Akdeniz Projesi adı altında özellikle Antalya ve dolayısı ile Kemer'e yapılan büyük yatırımlarla oldu. Yatırımların ana kaynağı Dünya Bankasından alınan kredilerdi. Eğer duyduklarım aklımda doğru kalmışsa 50 milyar dolar gibi bir rakam söz konusuydu ve tabii ki bu rakam o yılların yani başlangıcın rakamlarıydı. Hepimizin de bildiği

gibi Dünya Bankasından alınan borçları biz, yani bütün toplum hep birlikte ödüyoruz. Dolayısı ile borcunu birlikte ödediğimiz turizm olgusunda da birlikte düşünmek ve gelinen sonuca birlikte bakmak hepimizin hakkı ve ayrıca da görevidir.

Bu durumda öncelikle turizmin ekonomik boyutunu detaylı olarak incelemek gerekmektedir.

I-TURİZM VE EKONOMİ: Son yıllarda Türkiye'nin turizmden elde ettiği yıllık gelirin 10 milyar dolar civarında olduğu söylenmektedir ve ihracattan sonra en büyük gelir kalemi olarak nitelendirilmektedir. Bu rakam ise hemen aklımıza şöyle bir soru getirmektedir. Son 25 yılda ülkenin aldığı tüm kredilerin tamamı neredeyse turizm sektörüne yatırıldığı halde, sektör ülkenin tüm dertlerine, sorunlarına deva gibi sunulduğu halde, turizmden elde edilen karlar bu kadar mı olmalı? Ya da başka bir deyişle; turizm yatırımı adı altında yapılan bunca doğa ve tarih kıyımı, bunca kaynak yatırımı, bu kadar az kazanacak ise bu yatırım acaba doğru bir yatırım mıdır? Ayrıca, elde edilen turizm gelirleri acaba topluma yansıyor mu ya da nasıl yansıyor? Şimdi gelin bu soruların yanıtlarını aramaya hep birlikte devam edelim.

A-TURİZM VE YATIRIM

Biraz önce de değinmiştik, turizm yatırımı deyince tabii ki aklımıza gelen şey ilk şey 1980 Eylül darbesinin ardından gelen bir ekonomik faaliyet olduğu olmalıdır. Bu yüzden de daha çok irdelenmeye gereksinim gösterdiği de aşikardır. Burada hemen sorulması gereken ilk soru da askeri bir darbenin ardından yapılan bu ekonomik yatırımların acaba mantığı nedir? olmalıdır. Tabii ki bunu anlayabilmek için yapılan uygulamalara bakmak gerekmektedir. Uygulamalarda görülen ise tıpkı üretimin diğer sektörlerinde olduğu gibi, 1950'lerde başlayan ve her köşede bir zengin yaratma felsefesidir. Özellikle en

güzel doğal zenginliğe sahip alanlar (Kıyılar, koylar, ormanlık alanlar, tarım alanları vb) devlet eliyle yatırımcıya verilmiş; (burada öncelikle ekonomik gücü iyi olan mütahit, vb) üstelik buna bir de teşvikler eklenerek, daha da doğru bir deyimle Dünya Bankasından alınan krediler sunularak otel, tatil köyü vb. gibi turizm tesisleri yapılması sağlanmıştır. Birçoğu özellikle inşaat sektöründen gelen bu ilkler süreç içinde sistemin hedeflediği gibi tam da köşe başlarında birer zengin olarak hatta en zenginler olarak yerlerini almışlardır.

Belki toplumun başlangıçta fark etmediği ya da söylese bile anlatamadığı bu model toplumun katmanlarına günümüzde patron-ışçı modeliyle çok açık bir şekilde yansımıştır. Artık her kıyıda bir zengin türemiş ve gözden ve gönülden irak olan bu alanlarda patronlar istediği modeli de kurmuşlardır. Gözden ve gönülden irak yerlerde öncelikle yasalar özellikle de çevreyi koruyan yasalar askıya alınmış, Kıyı Yasasıyla birlikte en büyük darbeyi sosyal devlet anlayışı almıştır. (Bu konu daha sonra sosyal boyut konusunda daha geniş ele alınacaktır.)

Büyük paralarla yapılan bu yatırımlar elbette ki, kitle turizmini doğurmuştur. Bugün kıyılarımızda devasa büyüklükte ve çok lüks turizm işletmeleri vardır ve insanlar yığınlar halinde bu harekete katılmaktadır.

Başlangıçta yapılan bu yatırımların ardından süreç içerisinde bir başka şey daha yaşanmıştır. Turizm faaliyetlerini bilmeyen patronlar önce yabancı müdür ve diğer üst düzey yöneticileri getirmiş ülkemiz çalışanı ise ancak ikinci kuşak olarak kendilerini yetiştirebilmiştir. Ancak süreç içerisinde çok önemli bir başka şey daha olmuştur. Birçoğu kredi alınarak yapılan bu büyük işletmelerin büyük bir bölümü bugün yabancı şirketlerin mülkiyetine geçmiştir. Burada tıpkı darbenin kendisi gibi, darbe sonunda yapılan ekonomik faaliyetlerde sorgulanmalı ve yaşanan sonuçların halka açık açık anlatılmalıdır.

Peki darbe bunu nasıl başarmıştır? Darbe susturulmuş bir kitlenin karşısına Turizm Teşvik Yasası adı altında antidemokratik bir yasayla çıkmış ve her şeyi o yasaya dayanarak yapmıştır. (Bu yasa da biraz sonra irdelenecektir.)

B- TURİZM EKONOMİSİ VE İSTİHDAM

I- Turizm ve Kar: Yukarıda da ortaya koyduğumuz gibi köşe başı zenginlerinin yaratıldığı veya bu kesimin aktif kılındığı bir sektörde, daha sonra çok daha büyük uluslararası şirketlere satılan turizm tesisleri ortaya çıkmış ve karlar da artık dışarıya çıkmaya başlamıştır. Şu an gelinen en son noktada durum şöyledir. Turisti getiren seyahat acentalarının çok büyük bir bölümü çok uluslu yabancı şirketlerindir. Turistin kaldığı otel onların, ya da bağlantılı oldukları işletmelerin veya yine yabancı şirketlerindir. Üçüncü aşama da ise turistik alışverişler (halı, kuyum, deri vb.) gibi pahalı mallar büyük satış mağazalarında yapılmaktadır ve yine onların da en büyükleri yabancı şirketlerindir. Görüldüğü gibi ülkede kalan turizm geliri çok azdır. Çok kesin rakamlar olmamakla birlikte bir akliselimin 1998'lerde yaptığı hesaba göre turizmden elde edilen karların % 60'nın yurt dışına çıktığını söylenmektedir. Aradan geçen sekiz yılın sonunda daha birçok firma ve tesisin yabancı şirketlere satıldığına tanık olduğumuza göre, demek ki bu rakam artık çok daha büyük rakamlara ulaşmıştır ve karların belki de % 80'i yurtdışına çıkmaktadır. Peki gelinen noktada ülkemize kalan para nedir? Elbette ki esnaftan yapılan küçük alışverişler, yiyecek içecek (tarım) ayrılan para ve çalışan personel ücretleri.

a) Turizm ve küçük esnaf: Turizm ve küçük esnaf dediğimizde artık aklımıza kıt kanaat geçinen ve emeğinin karşılığını tam olarak alamayan bir kitle gelmektedir.

Yukarıda da belirttiğim gibi büyük şirketler kendi seyahat acentalarında turisti getirip, kendi tesislerinde konaklatarak, kendi turlarıyla tatilleri bitirip organizasyonu tamamlamaktadırlar. Dolayısı ile esnaf yaşanan turizm hareketinden çok fazla bir şey elde edememektedir. Esnaf ancak turizm sektöründe çalışan elemanlara hizmet üretebilmektedir. Bu sektör ise biraz sonra da göreceğimiz gibi ancak karın doyurabilmektedir. Dolayısı ile turizm gelirleri esnafa artık direk gelmemekte ve bu nedenle de bu küçük işletmeler çok da kazanamamaktadırlar.

b) Turizm ve diğer sektörlerle ekonomik ilişki: Turizm bir kısım tarımsal üretim ürünlerini pazarlanmaktadır. Ancak burada da dikkati çekmek istediğimiz nokta şudur: 1- Öncelikle tarımsal üretim yapanların artık çığlık çığlığa olduğu bir ülkede turizmin tarıma katkısının çok olmadığı da ortadadır. 2- Bunun nedeni de özellikle büyük işletmeler bu tür tüketim malzemelerin toptan aldıklarını ortaya koyarak fiyatları iyece düşürmektedirler.

2-Turizmde istihdam: Şu anda turizm sektöründeki istihdamın %12 civarında olduğu söylenmektedir. Bu rakam başlangıçta bize çok cazip ve çok hoş geliyor olabilir. Ancak işin içine girip durumu biraz daha yakından incelediğimizde karşımıza bambaşka gerçekler ortaya çıkmaktadır. Turizmde gerçek istihdam acaba bu mudur? Eğer bu rakamlar gerçek rakamlarsa, Türkiye'nin en önemli kıyılarını betona boğmuş bir sektör bu kadar mı istihdam sağlamalıdır? Yorsa bu yatırımlar gerçekten sağlıklı mıdır? Ona bakılmalı, yok eğer bu rakamlar gerçek rakamlar değilse durumu nasıl açıklanacaktır?

Yıllardır Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi okulu öğretmeni olarak yaşadığımız en büyük sorunların başında daha 14-15 yaşındaki okul öğrencilerimizin yaşadığı sorunlar aklımıza gelmektedir. Bu sorunların en büyüğü, öğrencilerimizin günde en az 10- 12 saat, hatta en az 16

ve hatta 18 saat kadar çalışmak zorunda kalmalarıdır. Hal böyle olunca sektör, istihdamda insanlığın son iki yüz yıllık kazanımlarından biri olan günde sekiz saat çalışma hakkını gasp etmiş görünmektedir. Ayrıca çoğu da fazla mesai ücreti dahi alamamaktadır. Alabilenleri ise ancak çok azı diye özellikle belirtmemiz gerekmektedir. Demek ki istihdam verileri bize çok da gerçeği söylememektedir. Buradan ortaya çıkan sonuç ise istihdamda bir fazlalığın olmasıdır ve bu durum bizleri sevindirmelidir. Ancak böyle düşündüğümüzde eğer gerçekten çalışanlar sekiz saat kuralına uysalardı istihdam daha da artmış ve daha fazla insana iş olanağı yaratılmış olacaktı.

Demek ki istihdamda yaşanan bu sorunlar bir gerçeği daha ortaya koymaktadır. Şimdi de bunları tek tek ele alalım.

C- OTEL ÇALIŞANLARININ DURUMU VE SENDİKALAR

I- Çalışanların gelir durumu: Bir Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi öğretmeni olarak burada biraz işin geçmişine bakmak, hatta biraz da magazinsel bakmak istiyorum. 1985'li yıllarda mezun ettiğimiz öğrencilerimiz işe daha garson olarak çalışmaya başlar başlamaz bizim en az iki, hatta üç katımız maaş alırlardı. Hele bir kaç yıl çalışıp şef filan olduktan sonra bu rakam çok daha yükseklerle çıkar ve bizler “şuna bak bizim mezun ettiğimiz öğrenciler bizim beş katımız maaş alıyor” diye serzenişte bulunur ve hayıflanırdık. Şu anda bir öğretmen maaşınının 1000-1100 YTL civarında olduğu düşünülürse aradaki uçurumu anlamak çok daha kolay olacaktır. Şu anda sektörde çalışan bir eleman ancak asgari ücret alabilmekte ya da 400-450 YTL civarında bir para kazanmaktadır. Günümüzde açlık sınırınının 900 YTL olduğu düşünülürse bu rakamların karın tokluğunun bile altında olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır.

2-Sekiz saatten fazla çalışma.: Bu sektörde artık “günde sekiz saat çalışıyorum” demek gerçekten imkansız durumdadır. Birçok otelin sezonluk olması da burada çok önemlidir. Sabit olmayan personel veya az elemanla çok iş yapma mantığı bunu iyice de körüklemektedir. Ancak en önemli unsur sektörde sendikaların olmaması, yasaları uygulamayanlara karşı yaptırımda bulunacak gücün bulunmamasıdır. Bu etken ise aşağıdaki unsurları doğurmaktadır

a) Kaçak işçi çalıştırma: Birçok iş yerinde personel sigortasız çalıştırılmakta ve sosyal güvenceden yoksun olarak iş üretmektedir.

b) Turizmde kış sezonu: Sektörün en önemli sıkıntılarından biri de sektörde yılın en az altı aya yakın bir zamanında işin olmamasıdır. Birçok sorunun kökeninde ve hakların ihlalinde hep bu noktaya sığınılmaktadır

f) Sendikalar: Antalya'da sendikal anlamda görevini yapan ancak bir kaç otelde sendikal örgütlenme mümkün olabilmiştir. Onun dışında hemen hemen hiç yoktur. Ancak günümüzde bu konuda daha yeni ve daha kötü gelişmeler de yaşanmaktadır. Örneğin şu an patronların kontrollerinde ve sarı sendikalar olarak nitelendirilen sendikalar daha işçi işe girerken şart koşulmakta ve “bu sendikaya üye olmazsan seni işe almayız” denmektedir. Bu yaptırımlarının nedeni ise AB'dir. Ancak kağıt üzerinde görünen sendikaların aslında herhangi bir işlevi yoktur ve tam tersi olarak da sendikaları daha gerilere götürmekte ve işlevsiz unsurlarmış gibi göstermektedir. Şu anda Antalya'da örgütlü işçi sayısı yok denecek kadar azdır.

D-TURİZM VE SOSYAL BOYUT

Turizmin ana amacı başka kültürleri tanımak, başka coğrafyaları, başka yaşam biçimlerini görmektir. Ancak şu anda ülkemize gelenlerin birçoğu buralarda yaşayan insanları bile görememektedir. Paket programlarda halkı görebilmek hiç mümkün değildir. Çünkü turizm

sosyal bir olgu olmaktan çıkmış kar amacına dönüşmüştür. Halkların birbirine tanıyarak onları anlama, onların iyi yanlarını görme fikri ortadan kalkmış, barış ekonomisinin temelini oluşturacak, insanları kardeş olarak görme fikri ortadan kalkma noktasına gelmiştir. Buradaki birinci faktör ise küreselleşmedir.

a) Küreselleşme ve Turizm

Belki de baştan beri anlattığımız şeyin en iyi açıklayan bu başlıktır ama daha eklenecek şeyler olduğuna inanıyorum. Bu konuda bir de örnek vermek istiyorum. Belek ve Beldibi. Bu ülkede turizmde yaşanan en önemli küreselleşme örneğini en bariz bir biçimde oralarda görmek mümkündür. Beldibin'de yaklaşık 9 km sahilinde halkın ve arkadaki kalan küçük işletmelerde konaklayan turistlerin denize gireceği hiç bir yer kalmamıştır. Kıyı boyunca Kemer'e kadar uzanan sahilde halkın denize gireceği yer de yoktur. Özellikle ortaçağda şatoları çevreleyen büyük duvarların tam anlamıyla sergilendiği önemli bir örnektir. Büyük duvarlarla deniz halka kapatılmış, büyük duvarların arkasına giden yolda otellerin kapısında güvenlik güçleri bekler durumdadır. Yani ekonomi de militaristleşmiş biçimde karşımıza çıkmaktadır.

Belek'e gelince; Belek yukarıda anlatılan tüm konuları baştan aşağıya yaşayan bir yer olarak karşımıza çıkmaktadır. Km uzunluktaki sahili baştan aşağıya otellerle dolmuş, 23 bin dönüm ormanlık alanın tamamı otel ve golf sahalarına tahsis edilmiştir. Arkada yaşayan binlerce insan ve Seriklilerin denize girebileceği tek sahil (çok küçük) bırakılmış ve kalan tüm alanlar turizme peşkeş çekilmiştir.

Leman Dergisinde Nihat Genç'in Mısır'ı tanıtan yazısında Mısır'daki turistik işletmelerde kalan turistlerin ve Mısır halkının apayrı yapılarda olduğu ve birbirlerini hiç görmediği vurgulamıştı. O bahsettiği durum artık Türkiye'nin özellikle de Antalya' bütün kıyılarında mevcuttur.

Turizm bir barış elçisi olmaktan çıkmış, küreselleşmenin en keskin çizgilerini yaşamakta ve herkese de yaşatmaktadır.

E- TURİZM VE EĞİTİM

Bu konu da ülkemizin tüm sektörlerinde olduğu gibi önemli sorunları bünyesinde barındırmaktadır.

1- Okulların durumu: Turizm sektörüne katılacak gençlere eğitim veren okullara yapılan yatırımlar çok olmamakla birlikte hem anlayıştan kaynaklı olarak, hem de kullanımdan kaynaklı olarak çok büyük aksaklıklar vardır.

Özellikle eğitim binaları turizm eğitiminin ana amacına çoğu yerde uygun değildir. Bu tip eğitim yerlerinde ana amaç öğrencinin mesleki eğitimini iyi alabilmesi iken birçok okul bu eğitimi yerine getirememektedir.

Hatta birçok okulda atölyeler yok ya da atölyelerde araç gereç yoktur. Bunlar varsa bile uygulamayı yapacak malzemelerin (gereçlerin) alımları yoktur.

2- Okullarda Tavrı ve tutum:

a) Okullarda söylenebilecek en önemli şey sanırım bu okullardaki despotik yapılı eğitimidir. Bir eğitimci olarak çalıştığımız okullarda yaşanan en büyük dramlar öğrencileri dövmek sorunuydu. Hatta ilk yıllarımda koridorlarda öğrenci döven müdür, müdür yardımcıları ve öğretmenlerle uğraşmak zorunda kalıyorduk. Sonradan bu dayak üzerinde çok durulmaya başlandıktan sonra öğrenciler müdür odalarında ve muavin odalarında ve hatta okulun en kuytu yerlerinde dövülmeye başlandı.

b) İkinci olarak da staj yerlerinin belirlenmesinde ortaya çıkan despotluktur. Öğrencilerin istekleri hiç dikkate alınmayarak müdürler ya da ilgili müdür yardımcıları tarafından “ben nereye gönderirsem oraya gideceksiniz” denilmektedir. Ancak ne yazık ki sadece torpilli

öğrenciler için durum değişmektedir. Acı olan şu ki, öğretmenlere de aynı tutum takınılmaktadır.

c) Bölüm Seçimlerinde Despotik Tutumlar: Öğrencilerin bölüm seçiminde de aynı tutum hakimdir. Güçlü olan her kimse onun dediği olur ve öğrenci istekleri hemen hemen hiç yansıtılmaz. Burada ortaya çıkan sonuç ise, en önemli karar süreçlerinde öğrencinin aktif hale getirilmemesi ve edilgen pasif öğrenci yetiştirilmesinin ana eksen oluşudur. Öğrencinin hayatını etkileyecek ana kararlar hiç bir zaman gence bırakılmayarak gençler pasifleştirilmektedir. Dolayısı ile sınıflarda ya bölümünü sevmeyen, ya da yeteneklerine göre eğitimi almayan ya da stajını nefret ederek tamamlamış öğrencilerle ders yapmak zorunda kalınarak, hem öğrenciler, hem de öğretmenler mutsuz olmaktadır. Çoğu zaman sınıflarda gergin ve gerilimli olarak ders yapmak zorunda kalınmaktadır. Okul idareleri öğrenci sorunlarını çözmek yerine yeni sorunları ortaya çıkartan bir mekanizma üstlenmektedirler.

d) Öğretmenler- Okulun havasına çoğu zaman bir memur zihniyeti içinde çalışan ve büyük bir bölümü isteksiz çalışan bir eğitimci gurubu hakimdir. Onları motive edecek kararlarla çoğuz zaman karşılaşamazlar çünkü. Bu durumda da yapılan eğitim ancak salla başı al maaşı çerçevesindedir. Kitap okumayan, sanatsal etkinlikleri takip etmeyen ekipler çoğunluktadır.

e) Öğrencilerin İşletme Stajı: Baştan bu yana belirttiğimiz gibi bu başlık altında da çok fazla sorunu dile getirmem mümkündür. Bu konunun hangisini ele alırsak alalım mutlaka elimizde kalacaktır. Staj bugün iyi niyetle olsa da tam bir kaos yaşatmaktadır. Özellikle işyerleri stajyerleri ücreti çok düşük olduğu için kabul etmektedir. Bilindiği gibi stajyerlerin sigorta primlerini devlet yatırmaktadır. Ayrıca ödediği maaş da asgari ücretin üçte ikisini kapsamaktadır. Ancak birçok işyeri bu üçte ikiyi bile ödemek istememektedir. İşletmenin kendi belirlediği

ücret okullara ya da öğrencilere dayatılmakta öğrenci sınıfı geçmek için zorunlu olarak çoğu zaman az ücretle çalışmaktadır. Birçok işyerinde personelin neredeyse yüzde yirmi beşi stajyerdir ve işyeri için çok ucuz bir yapılanmadır. Üstelik bu stajyerler günde sekiz saatin çok çok üzerinde çalıştırılmaktadır. Bir eğitmen olarak stajdan sonra bu işkolunu sevmeyen, bıkan ve nefret ederek mezun olduktan sonra bu sektörde çalışmayan yüzlerce öğrencimizi mevcuttur. Daha çocuk denecek yaşta ezilmeleri, onlara toplumsal sınıf farkını açık açık yaşatmaları, onlara sektörden soğutmakta ve uzaklaştırmaktadır.

Stajlarda yaşanan bir başka sorun daha vardır. Okullar işyerleri istihdamı ile koordineli değildir. Ve okul kendi kafasına göre bölümler açmakta ve hayali olarak bölümlere öğrenciler yerleştirilmektedir. Gereksinim olmayan birçok dalda öğrenci staja yollanmakta ve o bölümün eğitimini almayan öğrenci stajda zorlanmakta ve bıkmaktadır. Okullardaki bu sorunun ana kaynağı okul müdürlerinin keyfi tutumu ve işkolları ile koordineli çalışmamasıdır. Hatta daha da önemlisi okul yöneticilerinin okullara iş çıkarmasın diye atölyeleri en aza indirmesi ya da çoğu zaman yetersiz atölye kurmalarındır. Okullarda ana amaç öğrenci eğitmek olması gerekirken ana amaç yalnızca mezun etmeye yönelik olmaktadır. Bugün birçok işyeri öğrencilerin eğitimini yeterli bulmamakta ancak okullara da bu anlamda hiç sahip çıkmamaktadır. İşyerleri okullara yalnızca ucuz personel ihtiyacı olduğu zaman başvurmakta ve onları kaderine terk etmektedir.

F-TURİZM VE ÇEVRE

Turizmde çevre ya da doğanın kullanımı açıklamasını özellikle Antalya'dan yola çıkarak yapmak bir örnek olması açısından çok önemli görünmektedir.

a) Kıyı: Hemen hemen tüm kıyı alanları turistik tesislere açılmış ve kıyı yasası özellikle devlet eliyle istismara açık bırakılmıştır. Bugün

tüm Türkiye kıyı alanları halka kapalı hale gelmiştir. En hazin görüntü de Alanya İncekum Plajı ile Belek'te ortaya çıkmıştır. İncekum'da plajının tam üzerine 5 yıldızlı bir otel yapılmış ve plaj yok edilmiştir. Belek'te ise ormanların katliamı yanında nesli tehlike altında olduğu için uluslararası sözleşmelerle korunan caretta caretta üreme alanlarının otellerce işgali ve otel inşaatlarınca üreme alanlarının kum depolama alanı olarak kullanılmasıdır.

b) Tarım alanları: Özellikle turizm hareketinin hızla geliştiği yerlerde ve tabii diğer iller gibi Antalya'da da özellikle tarım alanları çarpık kentleşmenin yoğunlaştığı yerler olmuştur. Birçok yerde şehir merkezlerinde, kamu, vakıf arazileri ve mezarlıklar dışında yeşil alan kalmamıştır. Rant ekonomisinin oluşturduğu bu görüntü ne yazık ki bütün ülkede aynıdır.

c) Deniz kullanımı: Birçok il, ilçe ve turistik tesis arıtma yapmamakta ve atıklarını deniz deşarjı ile denize boşaltmaktadır. Halen Antalya'nın birçok ilçesinde arıtma yoktur, şehirde de şehrin ancak bir bölümünde arıtma mevcuttur.

d) Akarsular: Milyonlarca yıldır dağların sarp yamaçlarında biriken alüvyonlu malzemeyi alt kotlara taşıyan nehirler ovaların oluşmasına neden olmuş ve oluşum da devam etmektedir. Ancak bu yatakları özellikle inşaat sektörünün de kullanılan doğal malzemeleri temin etmek amacıyla kum ocakları işletmeleridir. Hızla betonlaşan kıyılarımız ve şehirlerimiz betonun temel bileşeni olan kum-çakıl almak için bu dere yataklarına saldırmış ve birçoğu savaş alanlarında görülebilecek denli zararlar görmüştür.

e) Dağlar-Yaylalar: Dağlara yine kum- çakıl- mermer ocağı adı altında adeta talan edilmiştir.

f) Yeraltı Suları: Turizm alt yapı yatırımlarının gerçekleşmediği yörelerde turistik tesislerin ve yerleşim birimlerinin en büyük sorunu içme ve kullanma suyu teminidir. Genellikle sahil şeridi üzerine kurulu bulunan söz konusu tesisler içme ve kullanma sularını yeraltı sularında

legal ya da illegal yolla temin etmektedirler. Ancak sahil şeridinin alüvyal yapısı nedeni ile kısa süreler için elde edilen tatlı yeraltı suyu, yüksek sezon olarak tabir edilen haziran, temmuz, ağustos, eylül aylarında su tüketiminin artması ile tuzlanmakta ve kullanılamaz duruma gelmektedir. Ayrıca atık suların bertarafına yönelik çevresel alt yapı yatırımlarının da yapılmayışı, yeraltı su kaynaklarının kirlenmesinde de bir diğer önemli unsurdur.

g) Ormanlık Alanların Kullanımı: Özellikle devlet ormanı niteliğinde olan alanların Turizm Teşvik Yasası kapsamında turizm alanları ilan edilmesi ve bu alanların tatil köyü ve büyük ölçekli otel yapımı için ayrılmış olması ve özellikle Antalya'da nitelikli orman alanlarının tahsis edilmesi ülkemizde çok büyük bir orman katliamının yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle Belek, Beldibi, Kemer ormanları büyük zararlar görmüştür.

G- TURİZM VE ŞEHİRLEŞME

a) Turizm ve Şehirleşme: Turizmin şehirlere yansımaları; turizm ve şehir olgusu açısından oldukça önemlidir. Özellikle ülkemizin güney ve batı kısımlarındaki şehirler turizmden çok fazla etkilenmişlerdir. İlk başta aklımıza pozitif bir etkileşim olarak gelse de durum öyle değildir. Daha bakımlı ve güzel şehirleri ortaya çıkarmamıştır. Tam tersi olarak şehirleşme olgusu bizim şehir anlayışımızı çok kötü bir biçimde de etkilemiştir. Öncelikle mimari bir üslup oluşturulamamıştır. Modernizmin çok katlı ve estetikten yoksun apartmanlarına gömülen bir şehirler silsilesi oluşturulmuştur. Bu şehirleşme kültüründen çok, kar ve para paradigmaları egemenliğini kurmuş ve bugünkü hale gelmiştir. Ülkemizin en batısından Kuşadası, Marmaris'ten başlayarak Urfa, Siverek'e kadar tüm şehirlerde bir aynı zevksizlik ve aynı apartman egemenliği var demek sanırım düşündüklerimizi çok iyi anlatıyor. Çok hızlı büyüyen bu yerleşim yerleri çoğu zaman gecekondulaşmayı da beraberinde getirmiş ya da en güzel alanların

imara açılmasını gündeme taşımış ve bugünkü hale gelmiştir. Estetik değer kaybı taşınamadan yaşanan bir yapılaşma ortaya çıkmış doğal değerleri de yok etmiştir.

SONUÇ: TURİZM NASIL YAPILMALI

Bu bölümde elbette ki ütopyalarımızla konuya bakacağız. Böyle bir ekonomik faaliyetin öncelikle halka mal edilmesi ve ona göre bir model geliştirilmesi gerekir. Türkiye'de 1980 darbesinin böyle bir derdi olmadığı gibi tam tersi olarak toplumu köleleştirmek, hiçleştirme ve eski orta çağsal gidişi hızlandırmak amacı taşıdığından böyle bir amacı taşıması da asla düşünülemez. Ancak ülkeyi seviyoruz diyerek yapılan darbenin kimi sevdiği net olarak ortaya çıkmıştır. Elbette ki biz yine ütopyalarımıza devam edecek ve halka nasıl mal edilir? sorusuna yanıt arayacağız.

Türkiye'nin geleceği turizmde midir? Öncelikle bu soruyu yanıtlamak gerekmektedir. Bu soruya daha lise yıllarımızda okuduğumuz ve her zaman takdirle izlediğimiz Server Tanilli'nin yanıtlamasını isterdik. Sayın Tanilli “Uygarlık Tarihi” adlı eserinde Turizmin Türkiye için uygun bir model olmadığını yazıyordu. Acaba hala böyle mi düşünüyor? Belki bu soruların yanıtlarını vermiş olabilir ancak belki de biz rastlamamışızdır.

Öncelikli olarak böyle bir yatırımın küçük aile işletmelerini desteklemesi ve turizmde amacın insanlar ve ülkelerle kaynaşmayı sağlayacak planlama ile olması çok büyük önem taşımaktadır. Dolayısı ile turizmde doğa ve insan tanıma etkinliği yeniden ön plana çıkmalıdır. Bunu başarabilmenin yolu da insanların kendini köle-işçi hissetmeyeceği aile tipi işletmeler ile eko turizmi buluşturmaktır mümkün olabilecektir.

İkincil olarak da eğlence anlayışının yeni bir açılmasına gereksinim duyulmaktadır. Tüketerek eğlenmek, bedensel hazların öne çıktığı tatil anlayışları yerine entelektüel çabaların öne çıktığı yaklaşımlar sağlanmalıdır.

Turizm ve mimari anlamında da doğal dokuyu korumak ve yıkmayan yapılanmanın sağlanabilmesi için geleneksel mimari ile birlikte ele alınması gerekir. Geleneksel mimari “kültür coğrafyanındır” ilkesini taşıyacağından oradaki iklim şartları, doğal malzeme ve yörenin zanaatçısının bildiği şeyler olmasından kaynaklı olarak çok daha uygun olacak ve doğayı tüketmek yerine tutumlu kullanmanın da yolunu açılacaktır. Eğer bu sistemi yürürlüğe koyabilseydik şu an tam anlamıyla estetik bir güzelliği yaşıyor olabilirdik. Örneğin Antalya bugün Kaleiçi'nin evleri gibi bir yapılaşmayla turizmle iç içe olur ve şehir de turizmle bir arada olurdu.

Turizmin devletin kitle turizmi planlarından vazgeçmesi ve turizm devinimini yönlendirecek temel düşünce değişikliğine geçmesi gerekmektedir. Kitle turizminin ön plana çıktığı Belek'te durum çok daha büyük önem kazanmaktadır. Turizmin geleceği demek olan doğal değerler ve endemikleri korumak için sistem ancak orman içine yapılan golf sahalarının bozularak yeniden orman haline getirilmesi ve otellerin yıkılması ile mümkündür. Bu şekilde devam etmesi halinde doğal eko sistem tamamen bozulacak ve turizm açısından gelecekte hiçbir cazibesi kalmayacaktır.

Turizmin geleceğinde eko tarım ürünlerinin kullanımı da büyük önem taşımaktadır ve turizm etkinliklerinde doğanın ve insan sağlığının korunmasını temel değer olarak ele alınmalıdır.

Sonuç olarak, turizmde yeni bir yaklaşım ve yeni bir yaşam anlayışına gereksinim vardır. Turizm de yeniden yapılanmaya ilk olarak düşünsel yeniliklerden başlanılmalı, insanı, insan ve doğaya yabancılaştırmayan küçük aile işletmeleri ivedilikle hayata geçirilmelidir.

2. BÖLÜM

BELEK MÜCADELESİ:

15 AĞUSTOS 2005 - TEMMUZ 2006

BİZLER BELEK İÇİN YOLA ÇIKTIK

Belek için yola çıktık biz çünkü orada bir şeyler oluyordu... Orada ormanlar kesiliyor, kumulla kazılıyor, endemikler ölüyor, canlıların yaşam alanları tarumar ediliyor; deniz kirleniyor, taban suları çekiliyor, hukuk çiğneniyor; kısacası Belek'te kötü, çok kötü şeyler oluyordu!

O güzelim yer durmadan asılıyor, kesiliyor, biçiliyor, öldürülüyor, mahvediliyordu...

GÜZ DÜŞTÜ

Işıklar düştü sabaha,
Sulara sarıldı türkuaz.
Beydağları yalıyarlara uzandı,
Sular soğudu,
o asi mavilik,
o işveli dalgalar
o martı sürüleri
deniz gibi göçe duran leylerler
denizin ipekli lacivert kuşağı kıyıya düşerken
Belek'e güz düştü...

Peri kızları gibiydi oysa orada çamlar.
Her sabah uyanırken onlar,
usulca kökleriyle içip suları,
gümüşi taraklarla pürlerini tarayıp,
saçlarına ıslak simleri bağlar,
Allıklarını, pudralarını sürüp yüzlerine süslenip öyle çıkarlardı sokağa.
Ayaklarında her zaman halhal ve burunlarında da hızma olurdu Anadolu'dan.
Ve onlar coşkulu türküler söylerlerken dağlardan
Gelenleri de gülsuyunda yıkarlardı.

Ak kağıtlara bir tek kuş resmi konur sanırlardı onlar,,
bir tek çocuk yüzü
ve bir de çiçekler,
ve sevdaliya bir mektup
ya da bir asker selamı,
ya da kocaman, bembeyaz düşler olur sanırlardı...
Sait Faik'ten bir öykü yazılır sanırlardı ak kağıtlara;
denizi tanımışlardı çünkü ondan
bir de şiirlerinden Orhan Veli'yi.
Bambaşkıydı onlarda “deniz”...

Bu yüzden tutkundu onlar kağıtlara.
Hep güzeli anlatır sanırlardı.
Ama yazınca kağıtlara o zorba“tahsis”
Belek'e güz düştü...

Kundu'da, Sorgun'da da yakmışlardı candaşlarını.
şimdi de sıra kendilerindeydi, bedeni, canı, kumları, kumulları, tüm
varlıklar, her şeyleri yanacaktı...
Oysa çoktu dostları...
Bütün çamlar da tanırdı onları.
-ki kendilerini sevenleri hep tanırdı ağaçlar-
her gelenle dolaşırlar çevrelerini,
“bu gece ölüm sırası kimde” diye soran çamlara
sarılırlar ve “korkmayın” derlerdi...
Ancak gecenin karanlığında yırtılan motor sesleri
Yine kalın tenlerini yırtar,
Yine kuşlar karanlıkta uçar,
ve onlar bir bir devrilirlerken
“Neden?” diye sorar ve dostlarına haber salarlardı “ kurtarın!” diye...
Ama hepsi
birer faili meçhul gibi kesilirlerd her gecei...

Birbirlerine,
 “Belekte Bir Fıstık Çamı” olmasın kaderin
 denecek bir gün kötülüğü anlatmak için, derlerdi...

Dostları çoktu:
 kadınlar, yazlıkçılar, çiftçiler, taksiciler...
 evler ve yazlıkların bahçelerinde,
 sonra kahveler,
 sonra hükümet binaları ve yollarda
 “fıstık çamları kesilmesin!” diye başlamışlar,
 Ve hepsinin yüreği
 Bir pamfilya yıldızı
 ve kumların üstünde bir zambak gibi, o ormanlar için çarpardı...

Peri kızları gibiydi oysa orada çamlar.
 Her sabah uyanırken onlar,
 usulca kökleriyle içip suları,
 gümüşi taraklarla pürlerini tarayıp,
 saçlarına ıslak simleri bağlar,
 Allıklarını, pudralarını sürüp yüzlerine süslenip öyle çıkarlardı sokağa.
 Ayaklarında her zaman halhal ve burunlarında da hızma olurdu Anadolu'dan.
 Ve onlar coşkulu türküler söylerlerken dağlardan
 Gelenleri de gülsuyunda yıkarlardı.

Kucaklarında yüzlerce yılın anıları,
 okalıptus gölgelerinin sarhoşluğu
 ve mavi suların hayalleriyle
 -ki okalıptusların saçları bellerine kadardı-
 şefkatli seslerle çiçeklerin kulaklarına sevgilerini fısıldarlardı.
 Onlar mor, pembe ve kırmızı olurlar;
 Sokakta “yavrum bir imza”,
 “atmadan geçme”, diyen

Hatice Hanım kokarladı...
Bahçeye kurulmuş sofralarda
Ankaralı dost Yücel Çağlar'la bölüşülmüş tepside börek
ve Türkiye'nin tıkanan hukuku asılıydı boyunlarında.

Her sabah Belek'li kadınlar erken yüzerdi balıklarla oralarda.
Gümüşlerine sürünürlerken balıkların,
Bileklerinde küçük izlerini taşırlardı dostluklarının.
Erkekler zambaklara bakar,
Çocuklar uçsuz bucaksız çocuk olurdu...

Serikliler gelirdi yanlarına,
oba kurarlar,
Kadın, kız, delikanlı mavi sulara girip,
sıcak gecelerde özgürlük solurlardı...
Emine gelirdi en çok.
Bir buket gelincik gibi girerdi kapılardan.
Sevdası hiç bitmez,
her yaz sonu o sevdıyla sıcacık geri dönerdi...
Taa ki poyrazlar düşene,
güz düşene kadar...

Oysa önümüzdeki bahar,
ve ondan sonra yine,
yine gelecekti Emine.
Denize ve denizden çıkanlara bakacak
temmuzda onların kumdan yavrularını izleyecek,
o upuzun sahilde seyreden dostlarının yanında olacaktı...

Birden bir diyeceğim var dedi ayağa kalkarak bir Fıstık Çamı:
"Pamfilya Yıldızı, kum zambağı kalkın ayağa kalkın!" Dedi..
Gürleyerek;

“Yapmayın ağalar, yapmayın!...
 Bizim ecdadımız çok vurdu kendini dağlara,
 Bizi de vurdurmayın!
 Bizim ecdadımız koydu mu aklına geleni,
 Yapar hepsini.
 Bize de yaptırmayın!” Dedi.
 “Bizler ki Serikli, Kadriyeli, Belekli, Antalyalı ve has behas dünyalıyız.
 Ustasıyız sevgilerin ve isyanların.
 Anlarınız kesilenin asılanın, halinden
 anlarınız öksüzün, kimsesizin dilinden.

Yağmur vakitlerine az kaldı.
 O yağmur zamanı göreceksiniz ki;
 O Emine'yi, o pembe papatya ve o Ayşe'yi
 Ve o kır çiçeklerinin hepsini,
 Tam bir çavlan gibi akacaklar.
 Eğer onlar alırsa aklını başına
 olursa Aksu Çayı gibi hepsi,
 doldurursa yağmur gibi öfkeyi eteklerine,
 daha saat on bir olmadan,
 daha demeden öğle vakti,
 sabahın mahmurluğu geçmeden hem de,
 güneş tam da tenleri yeni ısırmağa başlamışken vakit,
 daha kan en taze akarken damarlarda,
 biz her şeyi düzeltmiş,
 ve biz adaletin düzenini de kurmuş oluruz çoktan...”deyiverdi

Peri kızları gibiydi oysa orada çamlar.
 Her sabah uyanırken onlar,
 usulca kökleriyle içip suları,
 gümüşi taraklarla pürlerini tarayıp,
 saçlarına ıslak simleri bağlar,

Allıklarını, pudralarını sürüp yüzlerine süslenip öyle çıkarlardı sokağa. Ayaklarında her zaman halhal ve burunlarında da hızma olurdu Anadolu'dan. Ve onlar coşkulu türküler söylerlerken dağlardan Gelenleri gülsuyunda yıkar ve hepsi de güneşi düşünürlerdi...

Ayağa kalkan fıstık çamı da öyle...

Belek'te yapılan ilk eylem "kısırlı eylem"den bir görüntü

Belek için mektuplar;

Sevgili Antalyalılar,

Bu mektubu size yazıyorum. Bir insan yola çıktığı zaman önce sevdiklerine anlatır derdini ve önce sevdiklerinden yardım ister. Biz de bugün size anlatacağız derdimizi ve sizden yardım isteyeceğiz.

Hepimiz; çok güzel bir şehirde yaşadığımızı, bu şehri çok sevdiğimizi ve bu şehirde yaşamanın bir şans olduğunu her fırsatta söyler; bu şehrin denizini, dağlarını, ormanlarını çok sevdiğimizi dile getirir,

onlarla olmaktan mutlu olur ve bu mutluluğu anlatmanın tatlı gururunu hep içimizde hissederiz. Hatta çoğu zaman kendimizi ayrıcalıklı hisseder ve bunun tadını da olanca tatlılığıyla çıkarmaya çalışırız.

Şöyle bir düşündüğümüzde de bunu yaptırmanın doğa olduğunu da hepimiz çok çok iyi biliriz. Her zaman andız kokulu yollardan denize gitmek gibidir Antalya

Hepimizin genel olarak tanıdığı, ama gözden biraz ırak olduğu için şu anda neler olduğunu bilmediğimiz Belek'te de hep aynı güzellikler vardır.

Bilirsiniz Belek rüya gibi bir yer. Rüyanın tam merkezi de oradaki orman.

Hani bir güzeli anlatmak için “bir içim su” derler ya, işte öyle...

Belek'te her gün düş görür o çamlar. O mavi gökyüzünü, gün batımını, gecede yıldızlarını görürler düşlerinde hep. Sabahları kırmızı çiçeklerin sesiyle uyanıp, sonra da yeşil fistanlarını giyip öyle çıkarlar sokağa düğüne giden kızlar gibi. Onların taktığı küpeler, gerdanlıklar ve parfümler başlarını döndürür insanların.

Daha dün pürlerini tarıyordu gümüşü bir tarakla bir fıstık çamı. Sabah erkenden kalkmış, geçmiş aynanın karşısına, usul usul saçlarını tarıyordu. Yeşil tokası bir öbek ışıktı saçında. Sonra tekrar uzandı yatağına ve kahvaltısını yaptı: Bir demet güneş, bir avuç toprak ve bir sürahi de suydu içtiği. Sabah ılık suyu çok severmiş. Öğle yemeğinde de serin sular. Sonra gitti Aksu Çayının başına ve usulca suya girdi. Balıklara değince parmakları da yüzmek için denize daldı.

Meğer çok seviyormuş denizi, balıkları ve yüzmeyi...

Lütfen bu aralar Belek'e bir gidin. Belki bir tas su, yeşil tabakta erik gibi bir güneş ve sonra da bir tabak dolusu reçine kokusunu ikram ederler size de. Siz de onlara turuncu bir fular bağlayıp onları sonbahar için süsler ve birlikte denize girersiniz.

Oraya yağmurlu bir günde gitmiştim ilk defa. Daha bahar gelmemiş, daha ormanda kırmızı çiçekler açmamıştı. Hafif bir rüzgar esiyordu

ve güneş pırıl pırıl parlıyordu. O gün ilk kez yürümüştüm o sahilde. Palmiyelerin yaprakları bana şiirler okuyor, gelen kuşları, açan çiçekleri ve ormanın beyaz tavşanlarını anlatıyordu. Dayanamamış ve onların yanına gitmiş ve onlara da birer yüzük takmıştım. Tıpkı dün gördüğüm gibiydi her hepsi...

Dün de bir sincaba rastladım bir ağacın dibinde. Almış eline kitabı masal okuyordu.. Sonra da baktım ki, bir dala çıkmış, akşam yemeği için topladığı kozalaklar arasından beğendiklerini seçiyordu. Nasıl hodbin sincaptı bir görerseniz. Laf aramızda aşık olduğu kıza bir kum zambağı demeti yapmayı ve arasına da Pamfilya Yıldızı koymayı hiç de ihmal etmedi hani. Hem nasıl da bir reverans yaptı o kızın önünde bir görerseniz. Bir kızımız, bir de oğlumuz olsun diyordu çiçekleri verirken.

Sonra bir sohbete daldılar ki yirmi dört yaşındaki bir fıstık çamıyla hiç görmeyin. Dostluklarına inanamazsınız. Meğer o gün çok dertliymiş o ağaç. Kuşları o gün hiç gelmemişler onun yanına. Zalim bir kesim ve zalim bir kıyım varmış çünkü ormanda. O arada Serik'ten bir kadın gelmiş, dayamış sırtını ona, açmış radyosunu ve radyoda güzel bir zeybek havası çalıyormuş; onu anlatıyordu. Nedendir bilmem ama zeybeği çok severim; hep yiğitler ve hep dağları anımsatır bana diyordu. Bir hoşuma gitti ki anlatamam. Şöyle bir baktım kadına, yapmış börekleri, çörekleri çocuklarına ve dostlarına durmadan yediriyordu, canım çekmedi desem yalan söylemiş olurum hani, diyordu. Sonra, bak bizim karşı komşuya orman mühendisleri gelmiş geçen gün. Üzerine bir şeyler çakmışlar. Numaralamışlar onları da yakında keseceklermiş... Biz onlara bir kötülük mü yaptık ki niye kesiyorlar bizi? Bu kıyım ne zaman duracak? diyordu.

Bilirsin Antalyalılar yiğit olur, çok cesurdurlar. Onlar zayıfa, güçsüze, çaresize yardım ederler. Yürekleri adalet ve insanlık taşır. Gönülleri zengin, elleri boldur... Onlar şöyle geniş geniş konuşup abem dedi mi bil ki yanlış olan ne varsa söküp atar ve yanlış olan ne varsa

düzelteceklerdir. Şimdi onları bekliyorum. Herhalde daha kesileceğimizi duymadılar. Bak göreceksin duydukları anda gelecek ve bize yardım edeceklerdir. Onlar bize yapılacak hiç bir kötülüğe asla fırsat vermezler, onlar buna asla katlanamaz! diyordu.

Biliyorsun onlar dikti, onlar yetiştirdi bizi. Hem de Serikli, Belekli, Kadriyelilerle beraber. Hem bilirsin, çok da yardım severdir onlar; ne zaman bir şeye ihtiyacımız olsa koşup hemen gelirler yanımıza. Yakında yine geleceklerdir. Mutlaka gelir ve bizi de kesmelerine engel olurlar, diyorlardı.

Biz Antalyalılara, yüreğimize, sevgimize çok güveniyorlardı. Biz de bunları duyunca size anlatıp, sizlerden yardım isteyelim dedik. Yardımımıza çok ihtiyaçları var.

Belek'te, Kadriye'de, Serik'te çabalayan insanlar da var. Lütfen onlarla birlik olup o fıstık çamlarına yardım edelim. Oraya hayran olup yazlayan Siret Hanım, fıstık çamı toplayarak geçimini sağlayanlarının olduğunu söyleyen Fatma Hanım, bir orman dostu olan Hatice Hanım, Hikmet Bey, Erdoğan Bey, Cüneyt Bey, Kadir Bey ve daha niceleriyle birlikte çalışalım...

Sevgili Antalyalılar, Sizin sağduyunuza güveniyor ve sorunun çözümünde aktif rol alacağınıza inanıyoruz. Lütfen Belek ormanlarının yaşamasını sağlayalım. Kitleler halinde ölecek hayvanlara acıyıp onları yaşatmak için bir şeyler yapalım. Lütfen içinde hayat bulan ve yalnız o topraklarda yaşayan Pamfilya Yıldızını öldürmeyelim! Sizler cesur, sizler yiğit ve sizler öncü insanlarsınız! Size güveniyor ve harekete geçeceğinize inanıyoruz!...

Saygılarımızla.

Sayın Bekir Coşkun,

Çevreyi ne kadar çok sevdiğinizi, çevre için ne kadar çok çalıştığınızı biliyor ve bu yüzden de, sizi hem çok seviyor hem de takdir ediyorum.

İnsanlar çok çaresiz kaldıkları zaman hep sığınacak bir liman ararlar. İnanın ben de size sığınıyorum. Biliyorsunuz biz çevrecilerin sığınacak çok az yeri var ve siz de o birkaç yerden birisiniz.

Antalya'nın çok fazla zenginlikleri ve kıymetleri var bilirsiniz ama elimizi nereye atsak bir güzelliğin yıkımı ve acısıyla karşılaşıyoruz. Şu anda insanın aklına durgunluk verecek bir kıyım da akşamüzeri ağaçlara buğuların, leylakların, böğürtlenler gibi düşlerin ve ayın konduğu Belek ormanlarında yaşıyor.

O güzelim orman tam bir inşaat sahasına dönmüş durumda. Sahipsiz ve kimsesiz ve hatta çaresiz birine yapılabilecek ne varsa hepsini orada o ormana yapıyorlar.

Oysa Belek ormanları bir arada orman olmanın keyfiyle, içlerinde hep çiçek sesleri, hep Pamfilya yıldızının şiirleri ve içlerinde umutları, kırlangıçları ve sincapları yüzdürürler.

O toprakların rüzgarı sihirlidir hep. Elllerinde güneşler kokar. Koynunda sakladığı yazlık zambakların kumlu beyaz kokusu, -bıraksak begonvilleri de takacaklar her gün saçlarına-, Aksu Çayının gümüşlü sularına akıttığı reçine ve şu an mavi bir gökyüzünün kokusu vardır.

Bir dağa benzer ki o, çık çık bitmez yeşili, güvercinler ülkesi sanırsın. Atlar dolaşır yanında, melekler gelir. Ne zaman ona gitsem, içimde nergisler açar. Her gün içtiği sulardan tuzlu ağzı, yağmurlarla yıkanmış sarı saçları ve bir de su sesinden gönlüne koyduğu zakkumlarla süslü duruşu vardır.

Yağmurlar çiseler tenlerine sonbaharda onların, bürür içini otlar ve caddelere söylerken şarkılarını, her zaman gülümserler. Yıldızları bol, fırtınası, meltemi bol, pürlerinin yalın kokusuyla, işveli, hodbin bir deli ormandır Belek ormanları.

Bedenleri terlemiş ağaçlarla, dallarına konmuş yıldızlar, altında toprak, tohum, kumul ve balıkların sesiyle vatanın güneyinde bir Akdenizlidir.

İstanbul'un vakurluğunu sarınır akşamları onlar. Sarıkamış Dağlarının güneş beyazını, Muğla'nın dinginliğini ve Antalya'nın rahatını taşıyor kucağında gün öğlen. Adana gibi İzmir gibi denize sokulup, Kızılırmak gibi de akar insanın ta içine.

Çapasını Belekli Hüseyin, suyunu Ahmet ve Veysel taşıyarak, kumula söz geçirip, o özgür kuma, toprağa desen çizmişler elleriyle. Orada büyüyen ha okulda Gülsüm, ha Gülizar, ha Fıstık Çamı, ha bir de Pamfilya Yıldızı hiç fark etmez; her dalında onların hülya, anı ve emek vardır.

Onlar kulağını toprağa koyup da dinler Antalya'nın geçmişini. Atlarla gelen efeleri Teke'lileri, kökleriyle aldığı sudan Kepezlileri, Seriklileri duyarlar hep.

O ki hep bize, Antalya'ya benzer ki, uzaktan bakınca boy kokuları, karanfiller, gülhatmillerle baksan şimdi akşam sofrasını kuruyordur dostlarına. Seherin vaat edici gücüne ayırıyordur tüm zamanını. Belki de bizi kucaklıyordur mavi gözlü aklı, yüreği ve emeğiyle.

Vakit eylül, yakında hurmalar olacak, nazarlıkları yapacak üzerlikten Doğu Beyazıt'ta kızlar. Tarhanaları, erişteleri yapacak Kadriyeli ve Belekli kadınlar, balkonlara dizecek iplerde biberleri, bağlama tellerinden yanık ezgiler dinleyecek festivalde kasabalılar ama bütün bunlara rağmen biliyorum ki böyle giderse, güneşsiz, kuşsuz ve aşsız kalacak o güzelim Belek ormanı. Bütün bu güzelliklerine rağmen son kez dinlemiş olacak türküleri ve bir daha da bir başka eylülü asla göremeyecek. Acıyla, hüznle, yalnızlıkla, ayrılığın ve terk edilmişliğin kurbanı olacak ne yazık ki. Bağına çöl ve onun sessizliği çökecek.

Oysa şimdi Belek e, İleribaşı'na, Kadriye'ye gidip, şimdi ve gelecek sonbaharda da orada yaşayacakları söylenmeli. Bizden sana da hatıra kalacak bir bütün dünya demeli onlara. Belek'te, Antalya'da, dernekte

bir avuç insan; biz diyoruz ona ama inanın sesimiz yetmiyor!

Lütfen ne olur Sayın Coşkun, siz de ona yaşayacağını söyleyin. Lütfen onun, bizlerin ve yaşamın sesi olun yine! Lütfen Sayın Coşkun, ona yardım eli uzatın ve uzattırın ve lütfen onu yalnız bırakmayın. Onun rüyalarına yeniden sincapları, kuşları ve kozalarının düşerken çıkardığı sesler girsin! Lütfen yine bir adı olsun yaşamının. Lütfen, lütfen, Lütfen bir şeyler yapın!...
Saygılarımla. 28.09.2005

Belek kumullarında endemik kum zambağı ve geleceğimiz çocuklar

Sayın Hikmet Çetinkaya,

Pazar günleri Cumhuriyet'i elime almanın ve hemen sizin sayfayı açmanın keyfini anlatamam. O şiirin dünyasına dalıvermek, o duygu seline bulanıvermek ve o deryalara uzanıvermek, bir demet yazıyla, çağlara, aşklara ve koskoca dünyanın tüm güzelliklerine taşınıvermek bambaşka olur benim için.

Şimdi anlatacağım konuyla sizi ben Neruda'nın çağlayanlar gibi şiirine, Nazım'ın fırtınalar gibi esen sıcaklığına taşıyamam ama yeryüzünün eylül hüznü düşen bir köşesine, Belek'e taşıyabilirim.

Güneyin hülyasıdır Belek ve güneyin sevdası. Boynuna yeşil bir şal takar her vakit. Sabahları, uykudan uyanınca gül suyuna bular kendini... Bir bakarsın şöyle upuzun, boylu boyunca yatmış güneşleniyordur öğle vakti, ya da çıkıp yolun kıyısına oturmuş gölge ediyordur ormanı gelip geçen herkese. Ve o orman her geleni gül suyunda yıkar.

İçinde sevip okşadığı minicik sincapları, bakmaya doyamadığı kuşları ve her zaman başka başka renge bürünmüş çiçekleriyle kocaman bir dünyadır Belek. Ama bu eylülde üzerine hüznün çökmüş ve canı yanmaktadır.

İstanbul'dan, Isparta'dan, Kütahya'dan, Ankara'dan o ormanın büyüüne kapılıp yazlamaya gelen yazlıkçıları da gitmiş kaderiyle bir başına kalmış ve bizlerden de yardım beklemektedir.

Yazlıkçıları bir başka yüzünü, orada yaşayanlar bir başka yüzünü anlatır Belek'in hep. Üç ay hapis yatanları varmış yerlisinden ormanından bir dal kesti diye. O ormanın dikiminde çalışan Hüseyin Bey, dikimde yaşadıkları zorlukları, yaşlı bir kadın da, kum fırtınalarının ne kadar tehlikeli olduğunu anlatır...

Hepsi çok iyi tanıyorlardır orada doğanın neler yapabildiğini ve o ağaçlar kesilince olabilecek kum fırtınalarından da hepsi çok korkmaktadır...

Gençleri ise bir başka yanını, turizminin canlılığını, ama turistlerin bu ormanın, bu doğanın güzelliği için geldiğini anlatıp, ormanın kesilmesi halinde de hiçbir özelliğinin kalmayacağını anlatır.

Taksiciler, minibüs şoförleri, bakkallar, esnaf hep aynı şeyi söyleyip; turizmden ekmek yediklerini ama turizmin de ancak doğayla var olduğunu anlatırlar.

Şu anda korkuları ise hiç boşuna değil. Her gün hızla kesiliyor ağaçlar ve bu hızla giderse çok kısa bir süre sonra neredeyse bütün ağaçlar bitecek.

Hikmet Bey, bu toplum sizi çok seviyor. Lütfen onlara umudu taşımamıza yardım edin. Lütfen onlara ormanlarının orada kalacağı müjdesini siz verin. Lütfen Belek'i tüm dünyada ormanları ile tanıtmamıza fırsatımız olsun! Lütfen Belek ormanlarında yine kırmızı, yine sarı, yine mor çiçeklerin açacağına hepimiz inanalım. Lütfen Belek'te Fıstık Çamlarına sahip çıkın. Lütfen o ormanda kıyım hemen dursun ve lütfen çok geç olmadan ormanlara yardım edin.

Sayın Zülfü Livaneli,

Türkülerinizi çok severim. Kulaklarımızda türkülerle kalan en yoğun ses hep sizin sesiniz oldu. Bir de yoğun duyguların, yoğun hüznlerin ve yoğun paylaşmanın tabii.

Bugün ben de sizinle bir acımızı paylaşmak ve türküleriniz gibi yoğun bir umuda doğru yol almak istiyorum.

Acımız Belek'teki "Fıstık Çamları"nın acıları. Belek'i gördünüz mü bilmiyorum ama dünyanın hiçbir yerinde insanları bu kadar güzel karşılayabilecek bir orman olduğunu sanmıyorum.

Kollarını tüm insanlara açmış, iyilikler saçan yeşil bir melek gibidir Belek'in ormanları. Nasıl mağrurdur bir bilseniz. Hele gün batımında

baktığınızda bir bilgeyi, bir dervişi, bir filozofu oturmuş da keyif yapıyor sanırsınız. Öyle ya, içinde, çevresinde, yanında bunca güzelliği taşıyan birinden başka bir duruş beklemek mümkün olabilir mi sizce?

İçinde neler varmış bir bilerseniz. İlk kez duyduğum Pamfilya Yıldızı denilen çiçek de yalnız orada yaşıyormuş. Kum zambakları, bukelemunlar, sincaplar da hep orada.

Eğer Belek'i hiç görmediyseniz lütfen onu bir görün. Herkes de görmeli orayı. Burası dünyanın en çok ışık saçan Likya'nın yanında, saçlarını gümüşi tarakla tarayan Pamfilya'nın bir kızı. Ama bu kız şimdi inanın çok zorda.

Bilirsiniz, çocuklar doğduğu ilk anda ağlarlar. Bakıma, ilgiye, yardıma ihtiyaçları vardır onların. Beleklieleri dinlediğinizde de yardıma nasıl ihtiyaç duyduklarını hemen anlıyorsunuz... Eşi kanser olan Ruhsar Hanım “ Doktorların çok az bir ömrü kaldı dediği kocam bu çamların oksijeniyle beş yıl daha yaşadı” derken sesi titriyor; Mümine Hanım “bu ağaçların kesilmesine dayanamıyorum, bunlar benim çocuklarım” derken gözlerinden yaşlar süzülüyor; emekli Orman Mühendisi Hikmet Bey, “bütün bu ormanlar meslektaşlarımın el emeği ile dikildi. Köylüyü, toprağı, kumul erozyonundan korumak için dikildi” derken hüznü ve kırgınlığı bir arada yaşıyor ve bir toplum olarak doğayı çok sevdiklerini ve yapılan tüm bu yanlışlara karşı çıktıklarını her şeyleriyle hissettiriyorlar.

Onların yardıma ihtiyaçları var... Belek'te yedi yüz bin ağaçtan geriye kalanlarda kesilirse bir avuç ağaç ağaççık kalacak, kalan belki de on bin bile olmayacak. Oysa onların da bir orman gibi yaşamaya içinde sincapları, bukelemunları, kuşları büyötmeye hakkı var. Onlarında güzel kalmaya, büyümeye, serpilmeye insanlarla dost olmaya hakkı var. Ve bu yüzden Beleklieler bizden yardım istiyor.

Ben de sizden bu mektup-paylaşım-çağrıya bir ses verebileceğinizi düşünerek belki de yalnızca “Pamfilya yıldızı”nın söyleyebileceği bir

ricada bulunmak istiyorum. “Belek bir cennet.

Lütfen orası yine cennet olarak kalsın! Lütfen “ayın şavkı” her zaman onlara da vursun. Lütfen Sayın Livaneli, şavkınıza Belek Ormanlarının çok ihtiyacı var. Lütfen onlara lütfen yardım edin! Türkülerinizi lütfen onlara da söyleyin ki ağaç kesimi, ağaç kıyımı hemen dursun! Yoksa yarın çok geç olacak ve bütün Fıstık Çamları kesilecek ve biz Pamfilya Yıldızları hiçbir ezgiyi söyleyemeyeceğiz”...

Lütfen Pamfilya Yıldızını yalnız bırakmayın.

Saygılarımla...

Sevgili “Dünya Yalnız Bizim Değil” Katılımcıları,

Sizleri bu köşeden büyük bir hayranlık ve takdirle izliyorum. Dünyada tüm değerlerin yerle bir edilmeye çalışıldığı bir dönemde yüreği kocaman sevgilerle dolu yaşayabilmek büyük bir insanlık gücünü gerektiriyor.

Kilis'de, İzmir'de, İstanbul'da, sokaklarda, evlerde hayvanlara karşı işlenen suçlar her gün insanlığımızı biraz daha zedelerken, sizler, onların yaşama hakkını savunarak daha da büyüyorsunuz.

Ben de sizlerle zedelenen bir başka hayatı, bir başka dünyayı paylaşmak istiyor ve oradaki tüm hayvanlar için sizlerden yardım rica ediyorum.

Size hayvan sığınağı Belek'ten söz edeceğim. Orada dünyanın gözü önünde binlerce hayvanın yaşam alanı göz göre göre yok ediliyor.

Oysa orası sevdiğimiz canlılarla dolu. Kimler yok ki orada: Ormanın şu şımarık çocuğu sincaplar, birbirinden güzel resitaller sunan kuşlar, dünyaya aldirmeden usul usul yürüyen bukelemonlar, herkesin ne yazık ki haksızlık ettiği yılanlar, dilek kutularının beyaz tavşanları ve kumsalın yaz konuğu caretta caretta.

Şu anda belki bir sincap çekirdeklerini yemek için bir “Fıstık Çamları”na tırmanıyor olmalı. Ve belki de biraz sonra için yiyip kozalaklarını aşağıya atacaktır. Belki de tanelerinin birini ağzına atarken bir diğerini de yavrusuna yedirecektir. Kim bilir belki o ormandaki bir sestene ürküp elinden düşürecektir. Ormanda her yan o küçük şeytanların tatlı izleri ve belirtileriyle dolu çünkü.

On sekiz eylülde Belek'e giderken Kadriyeli şoförün yardım çağlığı hala kulaklarımda çınlıyor. “Bu insanlar ormanlardaki hayvanlara hiç mi acımıyor? Orası tavşanlar, sincaplarla dolu. Ne olur hayvan severlere de haber verelim” diyerek hayvanların sesi olmaya çalışmış ve beni de can evimden vurmuştu. Hemen telefona sarılıp Antalya Hayvanları Koruma Derneği Başkanı Sevda Hanımı aramıştım. Bugün de sizlere sesleniyorum. Ne olur, o dünya hayvanların başına yıkılmadan bir şeyler yapalım! Lütfen, sincaplar için, tavşanlar için bir şeyler yapalım! Lütfen o şeker şeyler her zaman “Fıstık Çamları”nın dalına çıkıp karnını doyurabilsin! Lütfen ormandaki kesim hemen durdurulsun! Lütfen, Lütfen, lütfen çok geç olmadan, o güzelim ormanlar kesilmeden, lütfen, lütfen bir şeyler yapalım!!!

O Günlerde Bastırılan El İlanı Metni:

BİR FISTIK ÇAMI

Lütfen Beni Dinleyin!

Belek'te bir FISTIK ÇAM'ıyım ben.

Belek halkının ataları, kumul rüzgarlarından korunmak için beni ve arkadaşlarımı yüz doksan bin dönüm alana, kendi elleriyle dikti. Beni çocukları suladı, yangına karşı korudu, nöbet bekledi. Bir dalımın kesilmesine bile asla izin vermedi. Bu yüzden onlara hep minnettarım.

Benim glgemde insanlar yıllarca dinlendi ve havamı soludu.

Kuşlar dallarıma yuva yaptı, konakladı, beslendi.

Endemik bitkiler, yabani hayvanlar ve milyarlarca gözle görülmeyen canlı bağırımında hayat buldu.

Ama bunca güzel Şeye rağmen, ne yazık ki beni ve arkadaşlarımı köklerimizden sökerek otel ve golf sahası yapmaya başladılar.

Eğer yaşadığımız kumullar üzerinden sklp alınacak olursak o kumullar bir gün yeniden harekete geçecek... Kum istilasını tarım ve yaban alanlarını, çevreyi, iklimi ve kaçınılmaz olarak turizmi olumsuz etkileyecek.

Gerçek doğaseverler bilirler ki; golf sahaları doğaya ilaç salıp, zehir Őaarak, su kaynaklarını bitirip, kirleterek yapay çimlerin dışında hiçbir canlının yaşamasına izin vermez. O bizlere kötülük yapan adeta bir canavardır.

Lütfen bize sahip çıkın ve bu kıyım dursun!.

Sayın Türkiye halkı, sayın çevreciler ve çevreci kuruluşlar, değerli devlet büyüklerim, sevgili basın mensupları Belek'te geride kalan

FİSTİK ÇAMI arkadaşlarımın ve benim korunmam için BELEK ORMAN DOSTLARI VE TÜRKİYE TABİATINI KORUMA DERNEĞİ'NE NE OLUR YARDIM EDİN.

Lütfen! YARIN ÇOK GEÇ OLMADAN...

İMZA

Belek'te Bir Fıstık Çamı

BELEK ORMANLARI İÇİN 72 GÜN BOYUNCA AYDIN KANZA PARKINDA YAPILAN “KESİNTİSİZ BASIN AÇIKLAMASI” EYLEM GÜNCEİ

“ŞEVKAT AĞACI”

Ağaçların bakışlarını hep çok sevmişimdir.

Öyle bir bakarlar ki onlar insana, sanki tüm yapraklarının üzerinde kalpleri var sanırsınız.

Bir bakarsınız ıssız bir köyün ortasında bir ulu çınar, bir bakarsınız ıssız bir kayada yalnız bir sedir, bir de bakarsınız ki bir parkta asırlık meşe ağacı olmuş iyilik saçıyorlardır.

Oturmuşlardır bir yere, hangi insana nasıl bir iyilik yapabileceklerini düşünüp, hangi çocuğa, hangi oyunu oynayacaklarını planlıyorlardır.

Her an iyilik yapmak ve her an şefkat göstermektir sanki onların işi.

İşleri güçleri güneşi alıp, insanlara sunmak ve yaşam hediye etmektir. Yani onların hepsi birer kocaman bilgedir...

Dedim ya, onların kalplerini her gün ve her daim yapraklarının üzerinde yemyeşil olarak görürsünüz...

Tıpkı onlar gibi bakan, tıpkı onlar gibi kalplerini avuçlarının içinde taşıyan insanlar da vardır yeryüzünde; hem de her ülkede, her şehirde ve her köyde...

Her zaman da o insanlar, tüm dünyayı ısıtan o kalplerini her yerde ortaya koyabilir ve herkesi de tıpkı kendileri gibi birer şefkat ağacına dönüştürebilirler.

Bütün mesele yola çıkmakta, yani bir şeyler yapmaya başlamaktadır.

Biz Antalyalılar da öyle karar verdik.

Hepimiz birer Şefkat Ağacı olmak için yola çıktık.

Neden mi?

Kar, kış, soğuk demeden, poyraz, lodos, keşişleme demeden, yasa, kanun, tüzük demeden, yine golf sahaları için, yine makineler, yine ormanlarımızı, yine fıstık çamlarımızı kesmeye başladı da ondan...

Yine kıyılarımız tarumar olmaya başladı da ondan...

Yine yaşam alanlarımız yok olmaya başladı da ondan...

Yine o kıyımı ne bir gören var, ne de bir duyan var da ondan.

Kime, ne zaman, nasıl duyuracağız bilmiyoruz ama bizler her gün saat 11.00- 16.00 arasında "Kesintisiz Basın açıklaması" ile Aydın Kanza Parkından tüm insanlığa seslenip ormanlarımıza kıymayın diyeceğiz!

Buradan sizlere de sesleniyoruz: Sizler, siz “Şefkat Ağaçları”;
Lütfen şefkatinizi Belek için ortaya koyun! Belek'in size çok, ama pek çok ihtiyacı var, lütfen ona sahip çıkın!

Sizleri onun için şefkat dağıtırken görmek, Belek'li fıstık çamlarının pürlerinde kalplerinizi hissetmek istiyoruz.

Lütfen biraz şefkat...

19.12.2005

AYLARDAN ARALIK

Aylardan aralık ve parktayız: Çimler, çamlar, kauçuk ağaçları, salıncak, çocuklar, anneleri, yaşlılar ve biz...

Yani hayalciler...

Yani düş kuranlar...

Yani sevdikleri için sokağa çıkanlar...

Bugün dördüncü günü Kesintisiz Basın Açıklamamızın.

Asılı duran tek afişimize bakıp mahsun geçiyor Antalyalı. Birçoğu da yanımıza gelip; ne yapıyorsunuz? diyor.

Pembe örtülü masamızın başına oturmuş, içimizde kocaman bir umutla:

Belek kurtulacak! diyoruz...

Belek'i tüm insanlara anlatmak için buradayız, bu yüzden parktayız, diyoruz.

Masamızda duran kıyım fotoğraflarına bakınca hep bildikleri bir gerçeği yine orada görmenin acısıyla başlarını kaldırıp diklenerek, sanki biraz daha büyümüşçesine gözlerimize bakıp, sizi kutluyoruz; biz ne yapalım? diyorlar.

Bu şehrin insanı 1980 sonrası doğa kıyımının en zalimini, en acımasızını, en hoyratını yaşadı burada.

Kıyılmadık ormanı, yapılaşmadık koyu, kesilmedik portakal ağacı, betonlaşmadık toprağı kalmadı. İşte bu yüzden de tam destek veriyorlar bize.

Tüm sevdiklerini kaybetmenin acısıyla katılıyorlar.

“Bir kez de bize sorsalar, bizim önerimize kulak verseler, burada yaşıyor olmanın anlamını hissetseler bu şehir bu kadar tahrip olmazdı demenin bir başka şeklidir belki de bize destekleri.

Parkta biz hayalcileri destekliyorlar.

Parkta aralık ayında üşüyerek oturanlara umutla bakıyorlar.

Parkta çam ağaçlarının kokusunu gözlerini kapayarak taa içlerine kadar çekiyorlar.

Gönülden destek vermeleri, kıymet verdiklerine sahip çıkmaları, kıvançla yaşama arzularını anlatmaları bizi de umut veriyor.

Bizler de birbirimize bakıp, “Belek Kurtulacak, Kurtulacak!” diyoruz.

22.12.2005

BUGÜN BEŞİNCİ GÜN

Bugün beşinci gün ve biz bir kez daha Belek'teyiz.

Yeni yağmış yağmurun ardından, Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş dört yüz kadar orman mühendisiyle, taptaze bir hava ve reçine kokusuyla hem de...

Orman Mühendisleri Odasının düzenlediği Sempozyumun gündeminde olmasa da Belek'le ilgili konuları görüşeceğiz...

Karl Jung “Görüşümüz yalnızca kalpten bakabildiğimizde berraklaşır. Dışarı bakanlar düş kurar, içeri bakanlar uyanış yaşar” diyor.

TTKD Genel Başkanımız Yunus Ensari ve yılların çevrecisi Mustafa Tuncaelli ile birlikte Orman Müh. Odası Genel Başkanı Ali Küçükaydın ve diğer orman mühendislerine, bir şantiyeye dönmüş ormanların iç kısımlarını ve golfün buraya vereceği zararları görmelerini rica edeceğiz.

Görüşüyoruz Küçükaydın ile ve kendisi; bu ormanları bildiğini ancak bu sefer dolaşmaya vakti olmadığını söylüyor. Biz de hiç olmazsa on beş dakikalık bir zamanı ayırmasını ısrarla, ısrarla rica ediyoruz. Vakit ayırıp ayırmadığını bilmiyoruz ama golf konusunu inceleyeceklerini söylüyor bize.

Ne zaman buraya gelsem iki şeyden çok etkilenirim: Önce dünyanın şu yaşanılabilir güzelliğinden ve sonra da yaşamın o bitmeyen tükenmeyen yaşama tutkusundan...

Her gittiğimi yere de yanımda bir yıldız taşıyorum...

Bugünkü yıldızım Can Dündar'ın yeni kitabı "Yarım Haziran".

"Günlerdir hangi bulvara çıksam, tepemde yazdan kalan nazlı bir ışıltı" diyor, "Pastırma Yazı Biterken" bölümünde.

Biz de günlerdir hangi kapıyı çalsak "Belek" diyoruz.

Kurumuş püren çiçeklerinin kokusu hiç eksilmesin diyoruz.

Üç asırlık çam ağaçları Belek'i her zaman kış dinginliğiyle kucaklasın, kıyım dursun ve katliam dursun! diyoruz...

Sakin bir gökyüzü var bugün Belek'te.

Birkaç dalgalı bulut maviye usulca tutunmuş salınıyor.

Ayaklarımızın altında ıslak çimler usul usul hışırdıyor.

Toprağa yayılmış sarmaşıklar, gülümseyen mavi çiçek, ışıltılı pürler, serenat yapan Akdeniz, köpük köpük dalgaların kumsala yayılışı, o dalgalarla akışım, yumuşacık kumullar, avuç avuç topladığım deniz kabukları, ebegümece, turp otu ve otel bahçelerinde kuruyan çamlar Belek'i kurtarın, bizi kurtarın, lütfen biz de yaşamaya devam edelim diyor...

Biz de bu yüzden bunca zenginliği kucaklayan bu yer için orman mühendislerinin bir an önce harekete geçmelerini istiyoruz...

Umarım kalpleriyle bakıp berrak çabalarını o mavi çiçeklerden, o yumuşacık kumullardan ve o deniz kabuklarından hiç esirgemezler...

Kalpleriyle bakabilenlere kocaman sevgilerimizle...

KEŞKE ELİMDE BİR SİHİRLİ DEĞNEK OLSA

Keşke elimde bir sihirli değnek olsa...

Keşke elimde bir sihirli değnek olsa da her şey bir bir değişse...

Nelerin değişmesini mi isterdim?

Neler istemezdim ki...

Herkesin bir şefkat ağacı olmasını isterdim örneğin, hem de kocaman bir şefkat ağacı.

Sonra herkesin günde en az üç saat okumasını isterdim.

Ve herkesin kendini tanımasını tabii...

Sonra; herkesin her gün yaptığı güzel şeyler için,- ki her gün o kadar güzel şey yapmalı ki insanlar- yaptıkları tüm güzel şeyler için bir saat boyunca kendi kendilerini takdir etmesini isterdim.

İnsanların başkalarının yaptığı güzel şeyleri de görmesini isterdim.

O da yetmez, herkesin birer cesaret abidesi olmasını isterdim.

Herkesin, her sabah bir neşeli türkü tutturmasını,

Her gün bolca gülmesini,

Ve herkesin her hafta bir şiir ezberlemesini isterdim.

Yetmezdi, herkesin her akşam başka insanların onun mutluluğu için yaptığı güzel şeyleri görmesini ve onlara teşekkür etmesini,

Herkesin her gün tüm canlı varlıkların özel güzelliklerini görmesini,

Her insanın evinin bir köşesinde üç saksı çiçek yetiştirmesini,

Ve herkesin hayvanın özgür olabileceği bir ortamda bir hayvan büyütmesini isterdim.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi bir de herkesin haftada bir de olsa bir çocuğun yaptığı şeyleri yapmasını isterdim.

İsterdim ki, herkes arada bir mezarlığa gitsin ve yaşamı sorgulasın.

İsterdim ki herkes her türlü yanlışa dur diyecek kadar ayağa kalksın,

Ve isterdim ki herkes içindeki o büyük ormanı kursun ve Türkiye ve dünya ve insanların kalbi yemyeşil olsun.

Dünyadaki bütün susuz göller dolsun isterdim suyla ve kuşlar

özgürlük şarkıları söylesin.

O özgürlük şarkıları tüm toplumları ışıtsın isterdim.

Sevgi toplumu olsun isterdim ülkemin.

Her türlü şiddet ortadan kalksın,

Dünyaya barış egemen olsun,

Tüm insanlar mutlu olsun isterdim...

Evet, cennetin yeryüzüne taşınmasını ve o cenneti görebilen yürekler olmasını isterdim.

Keşke elimde bir sihirli değnek olsa ve tüm insanların yüreğindeki o sihri harekete geçirebilsem.

Ve keşke o sihirle Belek'te, Sorgun da, Yatağan da, Dokuma da yanlışları durdursam...

“DOĞAYLA FISILDAŞMA”

Bu başlık benim değil bir şair-yazarımızdan alıntı. Hayran olduğum için aldım yazıma.

Yanınızda duran birinin kulağınıza “hadi sinemaya gidelim” dediği zaman aldığınız hazza benziyor okuyunca.

Bazen bu grupta ki insanlar beni çok şaşırtıp, çok hayran bırakırlar.

Ben de çoğu zaman onlar için tanrılar diye bahsetmeyi isterim içimden. Eski dönem insanların kalma bir arayışla bile olsa hoşuma gidiyor bu. Yazıyla -yaratıcı-lar çünkü.

Nihat Behram'dan söz ediyorum tabii ki. Şöyle söylemiş bir röportajında. “Doğayla konuşup, doğayla fısılđayıyorum. Doğanın dili doğadan öğrenilir. Ben de çimenceyi çimenden, dalcayı daldan, şahinceyi şahinden, dereceyi dereden, damlacayı damladan öğrendim. Doğaya sorarsan, o sana doğruyu, gerçeği söyler. Sözelimi deniz der ki “İnsanın gücü bir damla suyu sıkıştırmaya yetmez”. Sen tutup denizi yağmalayıp molozla doldurursan, eni sonu kırılır fayı, moloz yığınlarını yerle bir eder ve kendinden çalınanı geri alır.”

Dedim ya birden bire yepyeni bir dünyanın kapısını aralayıyor

bu tanrılar şeyyy, pardon yazarlar.

Şöyle bir durdum bu yazıyı okuyunca.

Bir gün bütün insanlığın böyle düşünmeye başladığını düşünürverdim o an.

Yaşayan her şeye saygının oluştuğunu ve her şeyin kendine özgü varlığının kabul edildiğini düşündüm...

Onların da kendi içinde bir yaşama kuralı olduğunu ve biz insanların o yaşamlara müdahale etmemesi gerektiğini, her şeyi kontrol altına alma hırsının bir normal dışılık olduğunu insanların artık öğrendiğini düşündüm...

Ne güzel bir şey olur değil mi?

Çevre derneklerine hiç gereksinim kalmadığı bir dönemi görebilmeyi ne çok istiyorum bir bilerseniz.

Bırakın bizi, biz de edebiyatın; şiirin, romanın tadını çıkaralım biraz, biz de doğayı yaşama şansı bulalım...

Belek'ten, Sorgun'dan, Köprülü Kanyondan, Dokumadan, Lara'dan, Kundu'dan ellerinizi çekin!

Biz de doğanın dilini konuşalım...

Lütfen ellerinizi artık doğadan çekin!

BİZ

Şiirler dökülür ya hani ay ışıklarında yıkanmış yapraklar gibi aklınıza, bahçenizde leylaklar açar, çalmaya başlar kapınızı çocuklar bayramlarda; işte öyle izi düşer bazı insanların Antalya ve Aydın Kanza parkına 19 aralıktan itibaren.

Herkesin bu dünya da cesaretle yapacağı bir görevi vardır diyor Hint felsefesi.

Biz de o cesur görevleri yapan insanlarla beraberiz...

Yolun daha en başından beri en aydınlık gülüşüyle hep koşan ve yüzünde hep pembe güller açan Nurten Baykara'yılayız örneğin...

Elinde büyüttüğü iki kızı gibi onun için o ormanlar...

Kızlarından bahseder gibi anlatıyor çamları hep...

Seviyor, seviyor, seviyor ve seviyor... Yaşamı seviyor, çamları seviyor, ağaçları seviyor, her şeyi, her şeyi çok ama pek çok seviyor...

Mustafa Durna'da öyle...

Şiir yazıyor...

Öyle ya çocuk seven bir adamın şiiri sevmemesi, doğayı sevmemesi, cesareti sevmemesi mümkün olabilir mi?

İnanın şiirleri de yüzü gibi; insan...

O da ormanları, doğayı, Belek'i çok seviyor.

Sıcak, mütevazı, işine saygısı ve insanlığa verdiği gönülle Antalya BARO Başkanı Zeki Durmaz'da bizimle...

Antalya BARO'su ve Başkanı toplumla kaynaşmayı başarmış yapısıyla bize büyük bir güç ve kuvvet veriyor.

Onlar da Belek'i seviyor.

Kasımpatıları başında taşıyan Ziraat Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı Vahap Yılmaz'da...

Kadın onuruyla hem kurumunu, hem mesleğini, hem üniversiteyi taçlandıran Üniversiteli kadınlar Derneği Başkanı Prof Gülay Şadan'da.

Cumhuriyet Kadınları Derneği Başkanı Melahat Atalay, TODOSK Başkanı Ahmet Şimşek'de.

Eğitim-Sen Ant Şube Başkanı ve KESK dönem sözcüsü Kadir Zeybek'te.

Hepsi “bahar bir adımlık yerde diyor” mücadelemiz için.

Şimdiden tomur tomur ağaçlar bahara hazırlanıyor, BAHAR GELEECEK! Diyorlar...

Biz çok çektik artık kıştan ve o kış gibi yüreklerden, şehrimiz de çok çekti tepeden inme kış gibi şu tahsislerden. Onu okşamayı, sevmeyi bilmeyenler dolandı ayaklarına kocaman kordonlar gibi ormanlarımızın. Ama biz onu okşamayı, sevmeyi, nurunu yüreğinde taşımayı onur sayanlar golf sahası için artık yeter diyerek! “bahar gelecek” diyoruz.

Ahmet Telli “Sen gidersen yıkılır bu kent, kuşlar da gider” diyor ya hani; bizler de anılarını bu parka bırakan aydınlık insanlarla beraber “doğal güzelliklerimiz giderse yıkılır bu kent, bizler de gideriz” diyoruz, hem de her gün.

O GÜN ONBİRİNCİ GÜNDÜ

O gün on birinci gündü.

Ve iki gündür bereketin hükmü vardı Antalya'da. Aylardır özlediğimiz yağmurlar çalmıştı kapımızı.

Özlemden olsa gerek ki, ilk gün yağmura rağmen çıkmıştık parka.

Dört yanımız sular içinde otururken elimden tutmuş “yaz” diyordu yağmur ve bir taraftan ben yazarken, diğer taraftan da o usul usul kağıtlarımı ıslatarak çocukluğunu yapıyordu.

Ne çok mutlu olacak şey vardı o gün parkta: Yağmurda yanımıza gelip bizi kutlayanlar, takdir edenler, desteklediklerini söyleyenler o kadar çok, o kadar çoktu ki...

Ama bir sonraki gün başımızı dışarı çıkaracak fırsatı bile vermemişti yağmur. Biz de mecburen onun hediyesini, tatilini kullanmıştık...

Daha sonraki gün de toplantı yaptık öğleden sonra. Her toplantıda yeni yeni kuruluşlar katılıyor aramıza. O gün de Rehberler Derneği aramızdaydı ve çok üzgündüler. Hani derler ya bir dokun, bin ah işit diye, işte aynen öyle. Müzelerin özelleştirileceğini söylediler acıyla ve binlerce eserin geleceği için duydukları kaygıyı anlattılar. Kahrolmuştuk.

Hep sorun mu olmalıydı bu ülkede?

Hep mi üzölmeliydik biz?

Hep mi uğraşmalıydık kötülerle?

Ah şu insanlar, ah şu Anadolu insanı!

Artık bir kalksa ayağa, bir silkinse, bir yekinese...

Biliyorum kalkacak bir gün ayağa, yekinecek ama biraz daha biraz

daha çabuk lütfen, biraz daha çabukkk!..

Belek, müzeler, toprağımız, insanımız yekinmeni, ayağa kalmanı bekliyor ey Anadolu!

Hadi artık çabuk, çabukkk...

SÜPRİZLERİ

Bu parkta her gün bir sürpriz bekliyor bizi ama bugün iki sürprizi birden var parkın...

Önce her gün gelen o kumruların, serçelerin ve çocukların yanında bugün bizi hiç yalnız bırakmayan iki siyah ve beyaz köpek ile bir Anadolu kadınının sözleri var...

Biri kocaman, uzun bacaklı, dalgın mı dalgın, iri mi iri mi bir köpek, diğeri de belli ki sokağa bırakılmış, salkım saçak, tüylü mü tüylü, şirin mi şirin küçücük bir kanişin varlığı...

Bütün gün sanki size yardım etmeye geldik dercesine yanımızda dolaşp durdular bu sevimli yaratıklar.

Masamıza sık sık uğrayıp, bizlere sokularak oralarda oynayıp durdular.

Belli ki birbirlerine tutunmuş, birbirlerine kenetlenmişlerdi yalnızlıklarından.

Ne güzeldi dostlukları bir görseniz?

Hem çok bir birliktelikti; hem güçlü, hem de çok mutluydular... Sanki bizler de öyle değil miyiz bu parkta?

Birbirimize sığınıp, birbirimizden güç almıyor muyuz günlerdir bu kış soğuşunda?

Aynı düşünceleri paylaşan, yürekleri orman için atabilecek insanlara seslenmiyor muyuz buradan?

Bir diğeri sürpriz de o müthiş Anadolu kadınından geldi bugün... Ne de olsa en çok kadınlar geliyor masamıza.

Eşiyile birlikte gelince espriyle de olsa “ben de atayım mı hanım?”

dedirtecek kadar eşine gücünü kanıtlayan o kadın imzasını attıktan sonra, eşinin elinden kalemi alıp “sizin kalem silik yazıyor” diyerek bize bırakırken “Oğlum da golf otelde çalışıyor ama biz ormanların kesilmesini istemiyoruz!” diyerek sağduyusunu ortaya koyarak güç veriyordu bize...

Ne güzel bir büyüklük dünya adına kendi rahatından vazgeçmeyi düşünebilmek...

Kadınların sağduyusu işin içine giriyorsa bu iş başarıyor demektir bizim için...

Ormanlara yapılan kıyıma tepki büyüyor demektir ve Belek'te kimse artık golf için orman kesemez demektir...

Bu güzel sürprizlerle biz de artık anlıyoruz ki, işimiz iyiyle, güzelle, doğruyla ve doğru olanla. Eğer doğru bir iş için yola çıkıyorsanız sizinle birlikte o yolda yürüyen doğru insanlar da inanın çok oluyor...

Dost bakışlı o köpekler, Anadolu'nun o güçlü kadınları, artık yeter diyen emekliler, ben ormanların kesilmesine karşıyım diyen genç kızlar hep yanımızda artık...

Biz o insanlarla oturuyoruz bu parkta...

O insanlarla yürüyor

Ve de o insanlarla duyuruyoruz sesimizi.

Hem de geleceğimizi koruyabilmek için...

ONÜÇÜNCÜ GÜN VE YENİ YIL

Bugün on üçüncü gün ve yumuşacık bir havayla, bahar kokusuyla, kuşlarla ve bembeyaz nergislerle gelmiş yeni yıl...

Akdeniz getirmiş;

Sıcaklık getirmiş;

Işık getirmiş;

Ve taze bir umut getirmiş bize...

Bugün yepyeni bir yıl gelmiş buraya...

Akdeniz'de olmayı hep çok sevmişimdir...

Yumuşaktır havası, nazlı bir gelin gibi salınır isterse, ya da bir köy sokağı gibi yapayalnızdır...

Hele denizin kıyısı uslu çocuklar gibi pespembedir.

Acaba o canım Belek nasıldır şimdi?

Bir Latin şarkısının gitarı gibimidir tınısı.

Ya da Nazım'dan dökülüveren iki dize.

Ya da bir flüt sesi gibimidir endamı?

Mor sesli erguvanlar gibi midir acaba?

Acaba yeni yıl ona neler armağan edecektir.

Tahsislerin kaldırıldığını duyurduğu hükümet kararları ve mahkeme kararları mı, yoksa eski yılın acımasız turizm teşvik kanununun tahribatı mı getirecektir?

Yoksa bu ülkenin dört bir yanında yaşayan aydınların sesiyle ayağa kalkan bir Türkiye mi olacaktır yanında?

Ya da turizm adına çalıp çırpmanın, el koymanın, ele geçirmenin her türlü kirliliği mi?

Sevgili Belek bizler sana Aydın Kanza Parkından sesleniyoruz!

Yeni yılın kutlu olsun!

Bekle güzelim Belek elbet bir gün güzel haberler sana da gelecektir.

Sizin de yeni yılınız kutlu olsun sevgili doğaseverler, kutlu olsun.

YOLA DEVAM

Yola devam ediyoruz...

Evet, yola devam ediyoruz...

Sevdiklerimiz için, sevdiğimizleri korumak için, sevdiğimizle birlikte olabilmek için bizler hala parklara çıkmaya devam ediyoruz....

Bugün yirminci gün.

Araya bayram girdi...

Sevdiklerimiz, aile büyüklerimiz, yeğenlerimiz ve dostlarımızla bir araya gelip dinlenerek, insanlığımız adına güç ve enerji toplayacak ziyaretlerde bulunarak bir tatil geçirdik. Bu yüzden çıkamadık parka ama şimdi yine sevdiğimiz diğer şeyleri koruma için Aydın Kanza parkındayız...

Belek'te tahsisler iptal edilinceye kadar da bu parkta kalmaya kararlıyız.

Bu ülkenin önemini, doğal değerlerini, ormanlarını, sularını,

geleceğimizi korumaya ve bunları anlatmaya sonuna kadar kararlıyız...

Ne kadar hazin değil mi?...

Bunca zamandır parktayız ve herhangi bir yetkiliden hiç biri oradaki kıyımı durdurmak için hala hiçbir çaba harcamadı...

Acaba ormanlar, yeraltı sularımız, endemiklerimiz Çevre ve Orman Bakanını hiç ilgilendirmiyor mudur?

Çevre ve Orman Bakanının yetki ve görevleri arasında ormanların ve doğal değerlerin korunması yok mudur?

Dünyada tüm bilim adamlarının ve çevrecilerin anlattığı ormanların önemini sağır sultan bile duymuşken bizim bakan hiç mi duymamıştır?

Dün üç genç geldi masamıza. Gencin biri Belek'te golf hocasıymış. Bize; Çevre ve Orman Bakanı ve Tarım Bakanının yanlarına geldiğini ve golf sahalarını çok beğendiğini söyledi!

Acaba o binlerce kesilmiş ağaçların yerine ekilen yeşil çayırların üzerinde gölge eden çamların olmayışını mı sevmişti o bakanlar? Yoksa golf sahaları için de kurumuş o sarı çamları mı?

Ya da ormansız kalan kumulları mı?

O genç yanılıyor olmalı diye düşündüm önce, o olsa olsa spor bakanıdır dedim anlattığı.

Ama o kadar emindi ki duyduklarından ve gördüklerinden?

O kadar emin anlattı ki kendinden. Ama yine de inanmak istemedim.

Eğer gelen ve beğenen Çevre ve Orman Bakanıysa bakanlığına bağlı ormanların katledilmesinden memnun olamazdı. Ama o genç de o kadar samimi anlatıyordu ki...

Ya doğruysa söyledikleri?

Ya Orman Bakanı yeşil çayırları ormanlara tercih edebiliyorsa?

Ya her şeye göz yumuyorsa?

Eğer öyleyse o bakanlığı kaldırmaktan başka bir çare var mı sizce?

Ve eğer kaldırılırsa, hiç olmazsa ormanları emanet ettiğimiz bir

kurum yok diye başka türlü yeni tedbirler düşünürüz.
Yoksa bunlar korunmayacaksa bu bakanlık niye kalsın?

Gerçi Antalya Orman Bölge Müdürünü heyet olarak Belek'i koruyun diye ziyaretine gittiğimizde müdür "orası beni ilgilendirmiyor" demişti. Biz de oraları orman müdürlüğü, sizler ağaçlandırdınız nasıl sizin olmaz demiştik ama o ısrarla beni ilgilendirmiyor demeye devam etmişti. Ormanlar onları ilgilendirmiyorsa acaba kimi ilgilendirecek ki bu ülkede? Şimdi de bakan ormanları yok eden golf sahalarının çok beğendiğini orada çalışan insanlara anlatıyor..

Ama galiba ortada çağın bir gerçeği ve gereği var. Bütün dünyada aklın ve bilimin gereği olarak kurulmuş çevre bakanlıkları kalmalı ama bu görev gereği gibi yapılmıyorsa bu görevi yapacak başka birileri bakan olmalı!

Hem de hemen...

Bizlerin gönlü geleceğimizin yok olmasına razı değil ve bu yüzden de ormanları koruyacak görevliler göreve getirilinceye kadar Aydın Kanza Parkındayız.

KAHRAMANLAR

Cesur olanlar hep çok sevilir, yaşamı anlayanlar da...

Hak arayan ve hak arayanın yanında olanlar da çok sevilir...

Zorbaya karşı çıkıp, insanı seven de...

Ezilenin yanında dünyaya kalbiyle bakıp, güzeli gören, güçlünün haksızlığına dayanamayıp yola düşen kahramanlar çok sevilir...

Bugüne kadar değişimlerin büyük bir bölümü o kahramanlarla yaşanmış ve o kahramanlarla da dünyaya önemli değişimler yaşatmıştır.

Köroğlu büyük bir yürekle zalime karşı dağlarda Zorro, Robin Hud'da hep mazlumun yanında olmuş ve insanların da yüreğini ısıtmışlardır.

Ceu Guevera ise bakanlık koltuğunu bırakıp o koskoca dağlara ezilenler için gitmiş ve bütün dünya tarafından da yine çok sevilmiştir...

Ve onların adını duyunca göğsümüz kabarır hep.

Günümüzde de kahramanlar çoktur...

Yüreği inançla dolu, organize güçlere karşı bir arada mücadele veren kahramanlar çok vardır ve onlar da hep çok sevilir...

Ancak bu kez o cesur insanların hepsi bir arada ve hep birlikte kahramandırlar!

Bu kahramanlar kim mi?

Ülkenin doğal değerlerinin çarçur edilmesine karşı çıkanlar, gizli kapılar ardında bu ülkenin ormanlarını, yeraltı sularını, toprağını kör eden betonlaşmaya karşı çıkanlar, sevdiği değerler için insanları bir araya getirip bu konuda elinden gelen tüm çabayı harcayanlar. Bu ülkeyi mafyaya teslim etmeye karşı çıkanlar. Bu ülkede gençlere insan sevgisi, doğa sevgisi, çocuk sevgisi öğretenler. Bu ülkede haksız kazanca karşı çıkıp, komşusu açken ona yardım ederek, bilgiyi bilmeyenlerden esirgemeyen insanlardır. Yani yaşayama değen bir hayatı kurmaya çalışanlar ve tüketime tapmayanlardır.

Bu ülkede, roman okuyup, felsefe okuyan, bilim okuyan ama en çok da şiir okuyan insanlardır.

Ve tabii ki savaşa karşı çıkıp etik değerlerle donatılan ve Antalya'ya, Türkiye'ye yani dünyaya sahip çıkanlar, yani Belek'e yapılanlara karşı çıkanlardır.

Biz şimdi bu kahramanları nasıl sevmeyelim?

61. GÜNDE BELEK, ANKARA VE ÇEVRE BAKANI ÇEVRE BAKANINA BELEK DOSYASINI ELDEN VERDİM

Umarım öyledir.

Umarım tahsisleri iptal etmiştir.

Ve umarım iptal belgelerine ben ulaşamamışumdır...

Öğrenciliğimin şehridir Ankara. Ama herkes için biraz da Ankara umutların şehridir...

Eskimiş yüzü baharla tazelenmiş mart ayının son haftasında bu şehirdeydim.

TBMM gittiğimde Meclisin Bahçesinde tam bir sürprizle; Çevre Bakanı ile karşılaştım.

Bu ani karşılaşmada elbette ki aklıma ilk gelen şey Belek oldu ve kendisinden destek beklediğimizi söyleyip elimdeki dosyayı; daha doğrusu aylardır yaptığımız etkinliklerin, eylemlerin gazete küpürlerini ve konuyla ilgili tüm yazıların olduğu Belek'e ağıt diye nitelendirebileceğimiz bilgileri kendisine elden verdim.

Bakan; konuyla ilgili araştırma yaptırttığını ve iptal edilmesi gereken yerlerin tahsisini iptal ettirttiğini söyleyince “yapmadınız Sayın Bakanım” diye yanıt verdim ve bana tekrar 7-8 gün önce yazısını yazdım dedi.

Konu ile ilgili bilgiyi gazetecilere ilettim ama hala hiçbir yazıya ulaşamadık.

Umarım Bakan tahsisleri iptal etmiştir ve biz de bu yazıya hala ulaşamamışızdır.

Umarım bu yazı gerçekten yazılmıştır...

Ve umarım belekte 500 bin ağacı kurtarmak için Çevre Bakanı da

harekete geçmiştir.

Öyle ya Ankara öğrencilik şehrimdir.

Ankara'ya bahar hep geç gelir ve bazen de bahar bile birçok şeyi unuttur...

Umarım bakan söylediğini yapar ve biz de ya yapmadıysa demekten kurtuluruz?

NOT- Böyle bir yazı gelmedi ve hiçbir tahsis iptal edilmedi. Sanırım Bakan Sorgun ormanlarıyla karıştırdı. (İkisi birbirine nasıl karıştırılırsa)

63. GÜNDE “BU TOPRAĞIN SESİ” PROGRAMINA TEŞEKKÜR EDİYOR VE 15. YILLARINI KUTLUYORUZ

Öyle dostlar vardır ki, o dostu tanıdığınız için her defasında kendinizi bir kez daha şanslı sayar ve bir kez daha hayata dair umutla dolarsınız. İşte ben de “Bu Toprağın Sesi Programı”nı ve çalışanlarıyla tekrar bir araya gelince kendimi yine öyle hissettim...

Elbette ki öncelikle programın amacıydı bu duyguyu yaşamamı sağlayan. Bu toprakların, Anadolu'nun, doğanın dili olmaya çalışıyorlar ve bütün güç ve enerjilerini de bunu için harcıyorlardı.

İki yıl öncesinden başlayan Avlan Gölüyle ilgili dostlukları hep sürüyor ve gölle ilgili gelişmeleri hep yakından izliyorlardı.

Bu kez de daha geniş bir perspektifle uzattılar Antalya ve Batı Akdeniz sorunlarına ellerini.

Geçtiğimiz Salı günü dilimiz döndüğünce Belek ormanları, Kestel Gölü, Avlan gölü ve kurulduğu günden bu yana dünyanın başına bela olmuş nükleer santrallerle ilgili düşündüklerimizi ve yaşadığımız hayata dair hayallerimizi paylaştık programlarında.

O programın mutfağında ise onların insan yanını tanıdım.

O yumuşacık sesi ve zarif halleriyle Nilgün Hanımdı ilk tanıdığım...

Ne güzel bir gençlik onun yaptıkları yaşam adına...

Sonra program koordinatörü Selim Bey...

Taa yıllar öncesinden elini uzattığı Yamansaz Gölü ve su samurlarıydı

bizi ilk tanıştıran ve hep doğanın kucaklayanlarındandı.

Şimdi edindiği tecrübeleriyle daha çok uzatıyordu elini ve öyle sanıyorum ki uzatmaya da devam edecek.

Programın alt yapısında hiçbir şeyi aksatmayan Gamze Hanım, mükemmel sesiyle sunucuları Umut Bey ve gencecik, aralarına yeni katılan Mehmet Beyle tam bir ekipti onlar. Daha geniş bir ekip olduklarını biliyorum. Ama en geniş olan kalplerindeki insanlık ve doğa sevgisiydi.

Bu hafta programlarının 15 yıllarını kutlayacak ve TRT Genel Müdürlük binasının bahçesine 1800 fidan dikecekler. Onları tüm kalbimle kutluyorum.

Bir fidanı da Belek'te kesilecek 500 bin ağaç için dikeceklerine inanıyor, kendilerine 63. günde Belek'ten ve Belek için Aydın Kanza parkı standından selam yolluyoruz...

BEKİR COŞKUN'A TEŞEKKÜRLER

Bugün nisan...

Bugün bahar...

Bugün üstelik Aydın Kanza'da Belek standı için ayrı bir bahar...

Dört yanımda baharın tadını çıkarmaya çalışan çocuklar, insanlar ve ılık bahar rüzgarı; üstümde bütün kış çırılçıplak bir abide gibi duran genç çınar, dallarında yeşilin en güzeliyle bezeli minicik yaprakları;

Ve bugün Hürriyet'te Bekir Coşkun'un köşesinde Belek ve diğer yüreği yanan yerler için yazdığı yazı ve bu yüzden de mücadelemiz için yine ayrı bir bahar var.

Tabii ki Ankara'dan bir dost elinin buralara kadar uzanmasının bizlere verdiği umut ve mutluluğun da baharı...

Standı daha kurar kurmaz bir okuyucusu geliyor Sayın Coşkun'un. Yaptığımız eylemleri televizyondan izlemiş ama bugün ustanın köşesinde okuyunca kalkmış ve özellikle gelmiş çok da sevdiğini söylüyor yazarı.

Ben ne yapabilirim? Diyor okuyucu.

Hafta içi her gün çalışıyormuş ama pazar günleri standa gelebilirim diyor.

Bunun dışında her gelip geçişinde ısrarla imza atanların da var.

Nedenini kendi mantıklarıyla açıklıyorlar üstelik: Baksınlar görsünler ki; biz ısrarla konuyu takip ediyoruz, diyorlar.

Bugün nisan.

Bugün bahar.

Üstelik bugün Belek standı için ayrı bir bahar...

Herkes çocuğunu almış bir avuçluk parkta dinlenmeye, doğayı yaşamaya çalışıyor.

Salıncakların çocuklar için çıkardığı sesler geliyor uzaktan ve çocukların neşeli sesleri...

Park hep yaşamı sorguluyor bu stantta:

Acaba bu körpeçik çocuklara ne bırakabileceğiz?

Bıraktığımız şeylerin içinde ormanlar, huzur, insanlık ve sevgi olabilecek mi?

Yoksa hep hayal kırıklığı ve tarumar olmuş bir dünya mı bırakacağız onlara?

Bu soruların yanıtını yıllardır arayan Sayın Bekir Coşkun gibi, o büyük makinelere bir şamar da bu çocuklar için atsak, o makineler belki bu neşeli çocuk çığlıkları için her şeyi kazıp yıkmaktan vazgeçer diyerek iyi yürekli yazara ve okuyucularına bu bahar için teşekkür ediyor, hayata dair iyi şeyler diliyoruz.

02.04.2006

72. GÜN VE ÇEVRECI OLMAK

Zordur çevreci olmak...

Durup dururken toprağı seviyorum demek, suyu sevdiğiniz söylemek, denizi, gölleri, kurdu, kuşu, börtü böceğı, ağaçları, dağları, otları, sevmek ve onları anlatmak ve onları koruyalım demek çok zordur...

Böyle bir zamanda yok olan ormanları, ölen kuşları anlatmak, toprağın gidişini, dünyanın ısınışını anlatmak öyle zor, öyle zordur ki.

Önce kendi rahatınızdan vazgeçmek demektir çevrecilik. Bütün çıkar duygularınızdan, rantlardan, para kazanma hırsından vazgeçmek ve bütün bunlar için yaşayanlara karşı uğraşmak demektir.

Hiç bir şey yapmadığı halde, size akıl veren insanlarla uğraşmak, şununla niye uğramıyorsun, şunu niye korumuyorsunuz diye yol gösterenlerle didişmek, yapın diye emir veren insanlarla uğraşmak demektir çevrecilik.

Hadi gel birlikte yapalım dediğinizde de size yolda bile selam vermeyen yeni düşmanlar elde etmek.

Çok zordur çevreci olmak.

Derneğimize gelip bakarlar önce. Büronuz biraz küçükse hiç hoşlarına gitmez. Lüks bir büro ister çevrecilerden. Toplantısına katıldıkları derneğin tüm eksiklikleri gidermiş bir büroya sahip olması çok önemlidir onlar için. Kliması, bilgisayar, sekreteri olmalıdır. Yoksa beğenmezler sizi.

Uğraşır didinir ve yaşadığımız dünyayı tahrip eden bir konuyu gündeme getirip gazetelerde yer aldığınızda gelirler yanınıza. Hoşlarına gitmiştir mücadeleniz. Siz de onların katılabilecekleri bir etkinlik haber verdiğinizde bir daha da hiç uğramaz olurlar. Çünkü orada bir

yağmacı iş başındadır ve o yağmacının şerrinden korkmuşlardır. Öyle bir konu için değil mücadele etmek, yanınıza bile uğramazlar. Siz yola devam edince de sizi medyatik diye suçlarlar.

Siz bir “gece” yapalım dediğinizde adı caretta caretta olsun derler, kabul edersiniz. Caretta caretta'nın yaşadığı bir kumsal da kampta kalmaktadır her yaz ve oraya basın mensuplarıyla gidip durumu göstermek istediğinizde kamp müdürü neden çevrecileri ve basını buraya getiriyorsunuz diye onu azarlayınca o kişi de size düşman olur. Sizinle birlikte hareket ettiği, çevreci olduğu için azarlanmıştır ve vazgeçer çevrecilikten. Vazgeçtiği yetmezmiş gibi bir de düşmanınız olup aleyhinize çalışmaya başlar. Rahatının bozulmasının acısını artık sizden çıkaracaktır öyle kişiler. Okları gerçek sorun sahibine değil korktuğu için size döndürmüştür çünkü.

Olsun, dersiniz geçer.

Geçer mi gerçekten?

Belek'i duyarsınız bir gün ve başlarsınız çalışmaya. Bunca zaman, bunca emek, bunca çaba...

Her konu geldiğinde, her talanda, her yağmada biraz da siz yağmalanır, biraz da siz hırpalanırsınız ne yazık ki. Dersiniz ki olsun, bu ülkede bu tahribatları anlatmak için bir de hırpalanan insanlar gerek. Yoksa nasıl anlatırız sorunları?

Evet sizi de çok hırpaladılar, tıpkı Belek'te ormana yaptıkları gibi.

Zordur bu ülkede çevreci olmak, hem de çok zor...

72 gün bir parkta bir şeyler yapar ve o bölgenin sorununu anlatırsınız ama vakit anlatma vakti değil bir şeyler yapmak vaktidir ama o yapacakları çoğu zaman bulamazsınız...

ÖNEMLİ NOT- TOPLANAN İMZALAR DOĞAYA SAHİP ÇIKAN CUMHURBAŞKANIMIZ SAYIN AHMET NECDET SEZER'E GÖNDERİLDİ.

15 AĞUSTOS 2005 TARİH İTİBARIYLA ANTALYA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ BELEK İÇİN YAPTIĞI ÇALIŞMALAR:

- 1- Serik Adliyesine suç duyurusu yapılmıştır.
- 2- Çevre Bakanlığı, Antalya Valiliği, Serik kaymakamlığı ve diğer ilgili kuruluşlara dilekçeler verilmiştir.
- 3- 30-31 Ağustos tarihlerinde iki günlük imza kampanyası Aydın Kanza parkında yapılmıştır.
- 4- 27 Ağustos 2005'te Belek ormanlarında piknik ve basın açıklaması yapılmıştır.
- 5- 3. 9. 2005 tarihinde Belek'te panel yapılmıştır.
- 6-Antalya'da toplam 36 kuruluşun katıldığı toplantılar ve basın açıklamaları yapılmış ve dilekçeler ilgili kuruluşlara gönderilmiştir.
- 7- 18 Eylül 2005 tarihinde Kadriye'de basın açıklaması yapılmıştır.
- 8-Konu ile el ilanı bastırılarak Kadriye ve Belek'te tüm esnafa dağıtılmıştır.
- 9-Konu ile ilgili gelişmeler ve yapılan tüm çalışmalar internet üzerinden Türkiye'nin tüm çevre ve ekoloji grupları ile hayvan dostları ve yeşillere iletişim ağıyla duyurulmuştur.
- 10- 19 Aralık 2005'te Aydın Kanza Parkında başlayan Kesintisiz Basın açıklaması tüm sivil toplum kuruluşları işbirliği ile saat 11.00 ve 16.00 saatleri arasında sürdürülmüş ve Mayıs 2006 itibarıyla 72 gün doldurulmuştur.
- 11-Antalya yerel radyoları Radyo Akdeniz ve Umut Radyoda konu ile ilgili programlar yapılmıştır.
- 12-Toplanan imzalar Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Necdet Sezer'e gönderilmiştir.

BELEK' TE SON DURUM:

1-NE YAZIK Kİ ORMAN KIYIMI BÜTÜN HIZIYLA SÜRMEKTEDİR.

2-TEMA'NIN AÇTIĞI DAVADA MAHKEME BİLİRKİŞİ HEYETİNİ BELİRLEME AŞAMASINA GELMİŞTİR.

Belek'te orman Kiyımı

Ağustos 2005'te ilk basın açıklaması

BU KİTABIN BASKIYA GİRECEĞİ ŞUBAT 2007 TARİH İTİBARIYLA BELEK VE ORMANLAR ADINA ÇOK ÖNEMLİ OLAN HUKUKSAL BİR SONUÇ:

Belek Mücadelesi çerçevesinde Turizm Teşvik Yasasının ormanlarla ilgili olan 8 maddesinin Anayasaya aykırılığı görülerek bu konuda dava açılmış ve dava kabul edilerek yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir.

Bu kararla birlikte artık hiçbir ormanlık alan turizm ve golf amaçlı olarak tahsis edilemeyecektir.

“BELEK ORMANLARINA GÖNÜL

- Türkiye Tabiatını Koruma Derneği
Antalya Şubesi
- Belek Orman Dostları
- TEMA Antalya temsilciliği
- Antalya Barosu
- Antalya Gazeteciler Cemiyeti
- Antalya Çağdaş Gazeteciler Derneği
- Çevre Gönüllüleri Derneği
- Çevre Mühendisleri Odası Antalya
Temsilciliği
- Atatürkçü Düşünce Derneği
- Çevre Girişimi Derneği
- Eğitim-Sen Antalya Şubesi
- Gazeteci -Yazar Enver Şat
- Hacı Bektaş Veli Kültür Derneği ve
Tanıtma Derneği
- Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
- Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı
- Antalya Sanatçılar Derneği
- Ulusal Düşünce Derneği
- Avrasya Dostluk Kültür San. Tur.
Derneği
- Cumhuriyet Kadınları Derneği
- Türkiye Yardım Sevenler Derneği
- Zihinsel Yetersiz Çoc. Yet. Koruma
Vakfı
- Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
- Türkiye Aile Planlaması Derneği Antalya
Şubesi
- Türk Anneler Derneği
- BAÇEP
- DAÇE
- Şükrü Erbaş- Şair
- Metin Demirtaş- Şair
- Av. Özgü Kurşun Doğan-Hasan Doğan
- Yazar Celal Hafıfbilek
- İmren Tüzün- Ressam
- Ahmet Tüzün- Araştırmacı- yazar
- Sosyal Demokrasi Derneği
- Mülkiyeliler Birliği Antalya Şubesi
- CHP
- DSP
- Yeşiller
- Sosyal Demokrasi Derneği
- Tüm Emekliler Derneği
- Sevgi ve Yardımlaşma Derneği
- Kalkan ve Ata Mülkünü Koruma
Derneği
- Dikmen Köyü Muhtarlığı
- Çıralı Çevre Koruma Kooperatifi
- KESK Şubeler Platformu
- Tarım Orkam Sen
- Manavgat Sivil Toplum Platformu
- Side Doğa Gönüllüleri
- Sorgun Muhtarlığı
- Sorgun Platformu

Türkiye Tabiatını Koruma Derneği (TTKD) 1955 yılında Ankara'da kurulmuştur. Dünya'daki çevreci hareketlerin 1960'lı yılların sonu ile 1970'li yılların başında gelişmeye başladığı düşünülürse TTKD'nin Türkiye'deki yeri ve önemi çok daha iyi anlaşılabilir olacaktır. Antalya şubesinin kuruluşu ise 1986'dır.

Derneğimizin amacı, ülkemizin doğal kaynaklarının korunması; toprak, su, bitki ve insan arasındaki dengenin sağlanması; sanayileşme ve şehirleşmenin meydana getirdiği çevre sorunları ile kirlenmenin önlenmesi ve doğal dengenin korunmasıdır. Derneğimiz, "Kamu Yararına Çalışan Dernek" statüsüne sahiptir ve Uluslararası Tabiat ve Tabiat Kaynakları Koruma Birliği'nin (IUCN) üyesi, Avrupa Konseyi Çevre ve Tabiat Dökümantasyon ve Haber Merkezi'nin de Türkiye temsilcisidir.

TTKD ANTALYA ŞUBESİ